

Základná škola Dolná Tižina 28, 013 04 Dolná Tižina

Školský vzdelávací program

pre 1. a 2. stupeň ZŠ

ISCED 1

ISCED 2

MY V EURÓPE, EURÓPA V NÁS

„Dopredu nás neženú vysvetľovania, ale vôľ a napredovať.“ (Paulo Coelho)

Školský vzdelávací program pre 1. stupeň ZŠ

Stupeň vzdelania: **ISCED 1**
Dĺžka štúdia: **4 roky**
Vyučovací jazyk: **slovenský**
Študijná forma: **denná**
Druh školy: **štátna**

Školský vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ

Stupeň vzdelania: **ISCED 2**
Dĺžka štúdia: **5 rokov**
Vyučovací jazyk: **slovenský**
Študijná forma: **denná**
Druh školy: **štátna**

Predkladateľ: **Základná škola**
Názov školy: **Základná škola Dolná Tižina**
Adresa školy: **Dolná Tižina 28, 013 04 Dolná Tižina**
IČO školy: **037812700**
Riaditeľka školy: **PaedDr. Monika Filová** mfilova@zsdolnatizina.edu.sk

Kontakt: **041/5995078**
Koordínátor pre tvorbu ŠkVP: **Ing. Jana Bečárová** becarova@centrum.sk

Zriaďovateľ školy:

Názov: **Obec Dolná Tižina**
Adresa: **Dolná Tižina 333, 01304 Dolná Tižina**
Starosta: **Mgr. Anton Ďurana**
Kontakt: **041/5995080**

Platnosť dokumentu od: **1. septembra 2009**

Podpis riaditeľky školy:

Platnosť Revidovanníe	Dátum	Zaznamenávanie inovácie, zmeny, úpravy
Novovpracované	15.05.2010	Požiar v sklade
Revidované	27.08.2010	Úprava a doplnenie ŠkVP o reformné ročníky 3. a 7., doplnenie prierezových tém.
Revidované	26.08.2011	Úprava a doplnenie ŠkVP o reformné ročníky 4. a 8., doplnenie prierezových tém, úprava profilu absolventa.
Revidované	05.01.2012	Doplnenie a aktualizácia – SWOT analýza školy, opravená a doplnená charakteristika školy, doplnenie profilu absolventa, doplnenie prierezových tém.
Revidované	06.02.2012	Doplnenie poznámok k učebným plánom, doplnené zákony, spôsob ukončenia vzdelávania – plnenie opatrení ŠŠI.
Revidované	03.07.2012	Doplnenie učebných plánov. Zmena loga školy.
Revidované	27.08.2012	Doplnenie poznámok učebným plánom. Úprava a doplnenie ŠkVP o reformný ročník 9., doplnenie prierezových tém, úprava profilu absolventa.
Revidované	10.09.2014	Úprava učebného plánu.
Revidované	25.05.2016	Doplnenie informácií o využití o využití zvýšenej časovej dotácie a rozpracovanie obsahového a výkonového štandardu so zreteľom na rozširujúce učivo v učebných osnovách predmetov SJL, MAT – 4. ročník, MAT, BIO, GEG - 9. ročník.
Revidované	26.08.2016	Zpracovanie tém finančnej a čitateľskej gramotnosti.
Revidované	27.08.2017	Úprava učebného plánu pre 9. ročník. Doplnenie učebných osnov DEJ – 9. ročník

Obsah

I. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1. Všeobecná charakteristika	6
1.1 Veľkosť školy	6
1.2 Charakteristika žiakov	8
1.3 Charakteristika pedagogického zboru	8
1.4 Dlhodobé projekty	9
1.5 Organizácia prijímacieho konania žiakov	9
1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	10
1.7 Priestorové a materiálno-technické priestory školy	12
1.8 Škola ako životný priestor	13
1.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	14

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

1. Charakteristika školského vzdelávacieho programu	15
1.1 Pedagogický princíp školy	15
2. Strategické ciele školy	18
2.1 Zameranie školy a stupeň vzdelania	19
3. Profil absolventa	20
3.1 Profil absolventa primárneho vzdelávania	20
3.2 Profil absolventa nižšieho sekundárneho vzdelávania	23
4. Pedagogické stratégie	28
4.1 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie k celoživotnému učeniu sa	28
4.2 Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych komunikačných kompetencií	29
4.3 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky	30
4.4 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií	30
4.5 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie riešiť problémy	30
4.6 Stratégie smerujúce k rozvoju občianskych kompetencií	31
4.7 Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych a personálnych kompetencií	32
4.8 Stratégie smerujúce k rozvoju pracovných kompetencií	32
4.9 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií k iniciatívnosti a podnikavosti	33
4.10 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry	33

5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	34
5.1 Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	35
5.1.1. Žiak so zdravotným znevýhodnením	35
5.1.2 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením	35
5.2 Žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia	37
5.2.1 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia	38
5.3 Žiak s nadaním	40
5.3.1 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním	40
5.4 Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	40
6. Začlenenie prierezových tém	41
6.1 Multikultúrna výchova	42
6.2 Mediálna výchova	42
6.3 Osobný a sociálny rozvoj	43
6.4 Environmentálna výchova	44
6.5 Ochrana života a zdravia	45
6.6 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	47
6.6.1 Ciele regionálnej výchovy a tradičnej ľudovej kultúry	48
6.6.2 Obsah – tematické celky	50
6.6.3 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra v prvom ročníku	50
6.6.4 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra v druhom ročníku	51
6.6.5 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra v treťom ročníku	53
6.6.6 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra vo štvrtom ročníku	56
6.6.7 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra v ročníkoch 5.-9.	59
6.7 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke	73
6.8 Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	74
6.9. Globálna výchova	74
6.10. Čitateľská gramotnosť	75
6.11. Finančná gramotnosť	76

III. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

7.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov	82
7.2 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov	92
7.3 Hodnotenie školy	93

IV. ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN

1. Školský učebný plán ISCED 1	96
1.1 Poznámky k učebnému plánu ISCED 1	97
2. Školský učebný plán ISCED 2	100
2.1 Poznámky k učebnému plánu ISCED 2	101

I. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1 Všeobecná charakteristika

1.1 Veľkosť školy

Naša škola sa nachádza v obci Dolná Tižina, v terchovskom výbežku Žilinskej kotliny. Je situovaná vedľa hlavnej cesty vedúcej obcou, na malej vyvýšenine, asi 300 m od vstupu do obce. Do prevádzky bola uvedená v septembri 1967.

Základná škola Dolná Tižina je plnoorganizovanou školou so všetkými ročníkmi, od roku 2002 s právnou subjektivitou. Zriaďovateľom školy je obec Dolná Tižina. Ku škole patrí Školský klub detí pri ZŠ Dolná Tižina a Školská jedáleň pri ZŠ Dolná Tižina.

Základná škola Dolná Tižina je typ vidieckej školy so spádovou pôsobnosťou, do ktorej patria obce Dolná Tižina, Stráža a časť Krasňan. Škola je projektovaná pre 12 tried a ďalšie odborné učebne. Jej kapacita umožňuje prijať na výchovno-vzdelávací proces 250 až 300 žiakov. V súčasnosti dosahujeme približne 65 percentnú naplnenosť. Tento fakt vyplýva zo súčasnej populačnej situácie na celom území Slovenska. Na druhej strane možno túto realitu hodnotiť pozitívne aspoň z hľadiska nižšej naplnenosti tried a tým možnosti individuálneho prístupu pedagógov k žiakom. Sme naďalej otvorení i prijímaniu žiakov z okolitých obcí. Tiež veríme, že populačná krivka obyvateľov sa bude v budúcich rokoch zvyšovať aj vďaka trendu budovania nových rodinných domov v obci.

Školskú budovu tvorí päť pavilónov. Tri pavilóny sú spojené prechodnou chodbou. Stavebné riešenie našej školy nebolo veľmi vhodné do daného dangeografického pásma. A to najmä pre jeho energetickú náročnosť. Je však typickým architektonickým riešením svojej doby.

V prvom pavilóne sa nachádza na prízemí školská jedáleň, kuchyňa a sklady, na poschodí dobre vybavená odborná učebňa informatiky, využívaná predovšetkým na vyučovanie informatickej výchovy, informatiky a na záujmovú činnosť žiakov (počítačové krúžky). Nachádza sa tu i odborná učebňa cvičnej kuchynky pre rodinnú prípravu dievčat 9. ročníka, odborná učebňa výtvarnej výchovy, sklad učebníc, archív školy a školská knižnica. Príležitostne sú priestory knižnice využívané na vyučovanie literárnej výchovy, pri projekte Medzinárodný deň školských knižníc a na organizovanie výstaviek nových knižných titulov podľa ponúk vydavateľstiev.

V druhom pavilóne sa nachádza riaditeľňa, veľká zborovňa, odborná učebňa fyziky, chémie, biológie a novovybudovaná multifunkčná učebňa. Všetky miestnosti sú situované na prvom poschodí. Odborná učebňa prírodovedných predmetov má už zastarané vybavenie, ktoré sa už roky neinovovalo a je žiadúce hľadať prostriedky na jej renováciu a modernizovanie. Aj napriek súčasnému stavu učebne a jej kabinetných zbierok, tieto sú pomerne dobre využívané zo strany učiteľov a žiakov.

Naopak veľmi dobre a moderne sú vybavené dve nové prerobené učebne, na ktoré škola získala finančné prostriedky vďaka účasti v projektoch zo štrukturálnych fondov EÚ. Sú

to multifunkčná učebňa vybavená počítačmi a interaktívnou tabuľou prerobená zo zastaralej učebne chémie a počítačová učebňa na prízemí budovy prestavaná z bývalej školskej dielne a príslušného kabinetu. Tieto učebne sú určené predovšetkým na vyučovanie informatickej výchovy, informatiky, cudzích jazykov a podľa možnosti sporadicky i pre modernizovanie vyučovania ostatných predmetov. Na prízemí tohto pavilónu sa nachádza zmodernizovaná plynová kotolňa, ktorej kolaudácia prebehla v roku 2010. Modernizácia kotolne a úplná výmena vykurovacích telies vo všetkých pavilónoch nám umožňuje šetriť energiou a ušetrené finančné prostriedky môžeme využívať na zakúpenie učebných pomôcok, nového školského nábytku.

V treťom pavilóne sa nachádzajú učebne ročníkov 5.- 9. Celkový počet učební je šesť, všetky sú využívané na výchovno-vzdelávací proces. Okrem učební sa tu nachádza kabinet matematiky, kabinet slovenského jazyka a kabinet dejepisu a geografie.

Štvrtý pavilón je určený pre ročníky 1.- 4. Nachádza sa tu šesť učební, päť z nich sa využíva na výchovno-vzdelávací proces, jedna učebňa slúži pre potreby ŠKD. Pre učiteľov primárneho vzdelávania je v tomto pavilóne situovaná aj malá zborovňa a kabinet pre primárne vzdelávanie.

Poslednou samostatnou budovou je telocvičňa. Okrem vyučovania telesnej výchovy sa využíva na športovú a rekreačnú činnosť žiakov školy i v čase mimo vyučovania. Organizujú sa v nej kultúrno-spoločenské podujatia (divadelné predstavenia, výchovné koncerty, školské besiedky). Telocvičnu využívajú i občania z Dolnej Tižiny a na športovú činnosť. V blízkosti telocvične sa nachádzajú dve ihriská. Dolné betónové ihrisko slúži pre potreby detí z ŠKD. Horné multifunkčné ihrisko sa využíva za priaznivého počasia na vyučovanie telesnej, telesnej a športovej výchovy, na športovú a relaxačnú činnosť žiakov (futbal, futsal, volejbal, tenis). K telocvični patrí i bežecká dráha, ktorá potrebuje zrenovovanie a sektor pre skok do diaľky,

Areál školy je pomerne veľký a náročný na udržiavanie. V rámci estetizácie sme vysadili živý plot, revitalizovali skalku a stromy nachádzajúce sa v areále školy, upravili a vyrovnali sme terén pri pavilónoch, obnovili chodníky pri jednotlivých budovách. V budúcnosti chceme obnoviť schody k pavilónu 1.-4. ročníkov a školské nádvorie, ktoré sú v nie vyhovujúcom stave. Veľkou nevýhodou je, že školský areál nie je ohraničený plotom. Vede cezeň verejná komunikácia, po ktorej denne prechádza veľa najmä osobných automobilov. Zdravie a život našich žiakov je tak denne vystavený nebezpečenstvu.

Na vyučovanie predmetov technická výchova a svet práce sa bude využívať novovytvorená malá školská dielňa, do ktorej boli prenesené pracovné stoly a náradie. Žiaci majú možnosť pracovať na školskom pozemku (pestovanie zeleniny, úprava hriadok, starostlivosť o ovocné stromy). Pre potreby výučby slúži sklad náradia, ktorý plánujeme doplniť o potrebné nároje (motyky, hrable, fúriky).

1.2 Charakteristika žiakov

Základná škola je spádovou školou pre deti z obcí Dolná Tižina, Stráža a časť Krasňan. V priemere školu navštevuje 200 žiakov. Žiaci dochádzajú do školy peši alebo autobusom, ktorý má zástavku priamo pred školou. Približne desiatka žiakov školy má diagnostikované vývojové alebo špecifické poruchy učenia. Pri týchto žiakoch, vzhľadom na to, že škola nemá špeciálneho pedagóga, spolupracujeme s centrami pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Na základe ich odporúčení postupujeme individuálne pri výchove a vzdelávaní týchto žiakov, rešpektujeme ich špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Začíname získavať skúsenosti s prácou so začlenenými žiakmi, od školského roku 2013/2014 máme jedného začleneného žiaka.

Každoročne žiakom ponúkame širokú škálu rôznej záujmovej činnosti, prevažne pod vedením pedagogických zamestnancov školy.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor tvorí 17 učiteľov. Manažment školy tvorí riaditeľka školy a zástupkyňa riaditeľky školy. Na I. stupni pôsobí 5 učiteľiek pre primárne vzdelávanie, 2 vychovávateľky (jedna vychovávateľka a jedna vyučujúca druhého stupňa - časť úväzku), 1 učiteľ náboženskej výchovy – pán farár. Na II. stupni pôsobí 7 učiteľov. Na materskej dovolenke sú v súčasnosti 3 vyučujúce. Učitelia pracujú aj v ďalších funkciách: vedúci metodického združenia a predmetových komisií, výchovný poradca, koordinátori výchovy k manželstvu a rodičovstvu, protidrogovej prevencie a šikanovania, enviromentálnej výchovy, dopravnej výchovy, boja proti detskej obezite. Všetci pedagogickí zamestnanci spĺňajú podmienku odbornej a pedagogickej spôsobilosti v zmysle Vyhlášky MŠ SR č. 41/1996 Z.z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických zamestnancov.

Pedagogický kolektív tvoria prevažne ženy, veková štruktúra je pestrá. Kvalifikovanosť pedagogického zboru je pre školu dlhodobým prínosom a tvorí jednu z kvalitatívnych črt našej školy. Takmer všetky odborné predmety sú vyučované kvalifikovane, prípadne vyučujúcimi, ktorí si dopĺňajú alebo rozširujú kvalifikáciu v daných predmetoch. Nekvalifikovane máme zatiaľ vyučované najmä výchovy na druhom stupni a čiastočne anglický jazyk na I. i II. stupni. Nadšenie, tvorivosť a obetavosť učiteľov nášho zboru najlepšie dokazujú výsledky žiakov. Učitelia pripravujú žiakov na olympiády, rôzne typy predmetových, športových a umeleckých súťaží. Naši žiaci svoje schopnosti prezentujú i pri realizácii rôznych kultúrnych či charitatívnych podujatí. Profesionalita pedagógov sa prejavuje aj v tom, že neustále cítia potrebu vzdelávať sa, dopĺňať a rozširovať si svoje vzdelanie.

Princíp školského systému ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov našej školy vychádza z plánov a potrieb školy a je zapracovaný i v Pláne kontinuálneho vzdelávania, ktorý každoročne vypracúva riaditeľka školy v spolupráci s Pedagogickou radou. Umožňuje učiteľom, aby učitelia študovali, aby absolvovali školiaci proces, ktorý vedie k ich osobnému profesijnému rastu a zároveň k zdokonaľovaniu a

modernizovaniu metód a foriem ich práce. Našich peagógov motivujeme k ďalšiemu získavaniu kreditov za vzdelávanie sa, ktoré sú potrebné k získaniu 1. a 2. atestácie.

Všetci členovia pedagogického zboru sú aktívnymi používateľmi IKT, nakoľko absolvovali cyklus vzdelávacích podujatí v tejto oblasti. Niekoľko učiteľov primárneho vzdelávania bolo zapojených v projekte vzdelávania učiteľov primárneho vzdelávania v oblasti cudzích jazykov, ktoré organizoval ŠPÚ a bol financovaný z prostriedkov Európskej únie, ďalší sú zapojení v projekte Modernizácia vyučovacieho procesu na základných školách. Zapojením učiteľov do procesov vzdelávania sme získali výpočtovú a didaktickú techniku pre našich žiakov – stolové počítače, dataprojektor a interaktívnu tabuľu. Pravidelne pri prijatí nových pedagogických pracovníkov realizujeme vlastný projekt vzdelávania začínajúcich učiteľov – Adaptačné vzdelávanie. Postupne chceme učiteľov vtiahnuť do účasti na E-learningovom vzdelávaní a zefektívniť ich prácu na interaktívnej tabuli.

Positívom kolektívu je jeho záujem o nové prístupy v oblasti didaktiky a veľká flexibilita v zavádzaní týchto zmien. Nedostatkom pri vytváraní dobrých vzťahov v kolektíve je obmedzený čas na stretávanie a spoločnú komunikáciu, nakoľko učitelia pracujú oddelene v troch pavilónoch. Odstránenie komunikačnej bariéry a prehĺbenie vzťahov v kolektíve budujeme postupne a riešime situáciu rôznymi formami spoločných podujatí - od pracovných porád, spoločných zasadnutí MZ, PK, pedagogických rád až po neformálne stretnutia pri slávnostných príležitostiach alebo spoločných akciách pedagogického zboru, najmä kultúrneho a relaxačného typu.

1.4 Dlhodobé projekty

Škola je dlhodobo zapojená do projektov Infovek a Škola podporujúca zdravie. V predchádzajúcich rokoch úspešne pracovala v projekte Otvorená škola so zameraním na informatizáciu. V máji 2010 sme sa zapojili do operačného programu vzdelávanie, konkrétne do projektu „Premena tradičnej školy na modernú“, zameraného na štáty Európy a podporu výučby anglického jazyka. V júni 2014 boli ukončené aktivity tohto projektu a dokončujeme jeho finančné ukončenie. Výsledky projektu budeme naďalej dlhodo využívať vo vyučovacom procese.

1.5 Organizácia prijímacieho konania žiakov

Na základné vzdelávanie sa prijíma dieťa, ktoré splnilo podmienky na začatie plnenia povinnej školskej dochádzky podľa v súlade s platnou legislatívou, a to podľa § 60 a § 61 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (Školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do prvého ročníka je prijaté dieťa, ktoré podľa §19 (Školský zákon) splnilo 6. rok veku a dosiahlo školskú spôsobilosť, a o ktorého prijatie na základe zápisu podľa § 20 ods. 2 požiada zákonný zástupca. V špecifických prípadoch sa postupuje podľa § 19 a 20 Školského zákona.

Zápis do prvého ročníka základnej školy sa uskutočňuje každoročne v termíne od 15. januára do 15. februára. Deň zápisu sa rodičia majú možnosť dozvedieť z plagátov

umiestnených v materských školách, vo vývesných tabuliach obcí Dolná Tižina a Stráža a prostredníctvom školskej www-stránky.

Zápis žiakov do 1. ročníka uskutočňujeme v spolupráci s materskými školami v Dolnej Tižine a v Stráži, za účasti zákonných zástupcov a učiteliek predprimárneho vzdelávania. Koná sa v príjemnej atmosfére, pod vedením pani učiteliek pre primárne vzdelávanie. Má slávnostný charakter, na ktorom sa podieľajú pravidelne starší žiaci.

Súčasťou zápisu je i testovanie dosiahnutého stupňa školskej zrelosti dieťaťa a to vykonaním pedagogickej diagnostiky na posúdenie:

- rozumovej zrelosti dieťaťa,
- sociálnej zrelosti dieťaťa,
- citovej zrelosti dieťaťa,
- všeobecného stupňa vývinu dieťaťa,
- úrovne vizuálno-motorickej koordinácie,
- úrovne abstraktného myslenia,
- matematickej predstavivosti,
- verbálneho prejavu.

Škola nemá zriadený nultý ročník pre deti, ktoré nespĺnili test školskej zrelosti z dôvodu nedostatočného počtu žiakov s odkladom školskej dochádzky.

1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Pri zabezpečovaní bezproblémového chodu školy a pri jej údržbe nám výdatne pomáha zriaďovateľ školy - obec Dolná Tižina. Dobre fungujúcu máme i spoluprácu so združením rodičov školy, ktoré nám pomáha najmä finančne, a to pri zabezpečovaní mimoškolských akcií pre žiakov, plaveckého a lyžiarskeho výcviku žiakov, pri vybavení školy ďalšími učebnými pomôckami.

Rodičovská rada: je konštituovaná ako výkonný orgán zastupujúci rodičov. Jej formou je občianske združenie. Pozostáva zo zástupcov rodičov z každej triedy. Na jej čele stojí dvojčlenný výkonný výbor. Ten zasadá podľa potreby, najmenej 4 - krát v kalendárnom roku a pred organizovaním spoločenských akcií, napríklad rodičovskej zábavy.

Zriaďovateľ: obec Dolná Tižina, vykonáva prenesené funkcie štátu v oblasti výchovy a vzdelávania a spravuje originálne kompetencie v oblasti školského stravovania a činnosti školského klubu detí. V úzkej spolupráci zabezpečujeme chod celej školy. Obec Dolná Tižina v zastúpení starostu obce je dlhoročne nápomocná projektovej činnosti školy, prispieva zo svojho rozpočtu aj na vylepšovanie materiálnej stránky výchovno-vyučovacieho procesu, všestranne podporuje aktivity školy. Pomáha a finančne sa spolupodieľa pri údržbe jednotlivých budov a areálu školy, pri rekonštrukciách jednotlivých častí školy.

Rada školy: je samosprávnym orgánom ustanoveným zákonom. Má 11 členov, z toho 2 zástupcov pedagogických pracovníkov, 1 zástupcu nepedagogických pracovníkov, 4 zástupcov rodičov a 4 zástupcov zriaďovateľa. Rada školy zasadá minimálne 4 - krát ročne.

Riadi sa vlastným plánom práce, ktorého plnenie vyhodnocuje a zverejňuje raz ročne. Práva a povinnosti Rady školy vyplývajú z ustanovenia zákona .

Materské školy: základná škola úzko spolupracuje s Materskou školou v Dolnej Tižine a s Materskou školou v Stráži na základe každoročne riaditeľkami škôl vypracovaného plánu spolupráce. Táto spolupráca sa týka hlavne prípravy predškolákov na bezproblémový vstup do základnej školy a tiež spoločných kultúrnych podujatí (divadelné a cirkusové predstavenia, výchovné koncerty, spoločné posedenia). Učiteľky z materskej školy chodia pravidelne na hospitácie k učiteľkám v 1. ročníku, predškoláci každoročne navštívia žiakov prvého ročníka a prváci predškolákov v materských školách.

Rodičia: forma kontaktu rodičov so školou nie je obmedzená len na spoluprácu formou Rodičovskej rady. Rodičia sa stali pevnou súčasťou mnohých aktivít školy, najmä športových aktivít, kultúrnych podujatí a žiackych výletov. Škola organizuje pre rodičov Deň otvorených dverí s možnosťou účasti na vyučovacích hodinách, ako i množstvo kultúrnych a športových podujatí slúžiacich na prezentáciu výsledkov vzdelávania sa a tvorivosti ich detí. Oblíbenou formou sú už tradičné vianočné trhy, kde deti zo záujmových útvarov každoročne pripravujú výrobky s vianočnou tematikou, o ktoré majú rodičia veľký záujem. Pre rodičov škola pravidelne organizuje slávnostné akademie – vianočnú, akadémiu ku Dňu matiek, akadémiu pre starších spoluobčanov.

Školský úrad Belá: odborný zamestnanec školského úradu úzko spolupracuje s našou školou najmä v legislatívnej oblasti. Organizuje pre vedenie školy a pre vedúcu školskej jedálne porady, na ktorých im prezentuje najnovšie poznatky z oblasti školstva, financovania, stravovania a platnej legislatívy.

Telovýchovné a športové kluby: naši žiaci sú neoddeliteľnou súčasťou dorasteneckého družstva, ktoré hrá v 1. triede oblastnej futbalovej ligy dorastencov a reprezentujú tak nielen svoju školu, ale aj obec.

Stredné školy: spolupracujeme so všetkými strednými školami v Žiline. Stredné školy sú „odberateľom“ našich absolventov. Vychovávame a vzdelávame ich pre potreby trhu práce. Spolupráca sa uskutočňuje každoročne a možno ju rozdeliť do týchto foriem:

- stretnutia výchovných poradcov základných škôl s výchovnými poradcami stredných škôl s cieľom aktualizovať kritéria prijímania žiakov na stredné školy,
- oficiálnou formou na porade výchovných poradcov poskytnutím informácií zástupcami stredných škôl,
- návštevy stredných škôl našimi žiakmi v dňoch otvorených dverí ,
- návštevou burzy stredných škôl našimi žiakmi, účasťou zástupcov škôl na rodičovskom stretnutí, ktoré je venované problematike výberu vhodného typu škôl, kritériám prijímania a záujmu žiakov o strednú školu v období pred vypíňaním prihlášok na štúdium.

Subjekty širšej spolupráce: do tejto oblasti patrí Základná umelecká škola pracovisko Belá (kultúrne podujatia, záujmová činnosť) , Základná škola Belá so zameraním na športovú činnosť (športové podujatia), CPPP Žilina (konzultácia pri riešení problémov žiakov so ŠVVP), Farský úrad Dolná Tižina (účasť na spoločenských akciách organizovanými školou, pomoc pri

organizovaní a zabezpečení školského a dekanátneho kola Biblickej olympiády, pomoc pri organizovaní školskej akcie Noc s Bibliou).

Škola spolupracuje i s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny (riešenie problémov detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, sledovanie dochádzky žiakov do školy, vypisovanie hlásení pre potreby UPSVaR).

1.7 Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

Škola je v dobrom technickom stave. V posledných rokoch 2000 – 2014 boli prevedené dôležité rekonštrukcie – oprava striech jednotlivých pavilónov, rekonštrukcia sociálnych zariadení pre žiakov, výmena vykurovacích telies/radiátorov vo všetkých pavilónoch vrátane kuchyne, výmena starých drevených okien za plastové na všetkých pavilónoch školy okrem pavilónu so školskou jedálňou, zateplenie obvodových plášťov týchto pavilónov i telocvične, vymaľovanie tried a telocvične. V školskej kuchyni bola zrealizovaná kompletná rekonštrukcia elektrických rozvodov a bola zakúpená úplne nová elektroinštalčná skriňa.

V rámci projektu financovaného z eurofondov so spoluúčasťou obce Dolná Tižina sa v roku 2010 uskutočnila úplná rekonštrukcia kotolne. Boli odstránené staré plynové kotle a nefunkčné zásobníky na vodu. Priestory kotolne boli revitalizované a upravené. Do kotolne sa zakúpili dva výkonné kotle, ktoré vykurujú pavilóny ročníkov 1.- 4., ročníkov 5.- 9. a pavilón riaditeľne a odborných učební. Súčasťou rekonštrukcie bolo vybudovanie dvoch samostatných kotolní pre školskú jedáleň a telocvičňu.

V októbri až v novembri 2011 sa za pomoci obce Dolná Tižina začal riešiť havarijný stav školského ihriska. Betónové ihrisko nespĺňalo požiadavky na bezpečné športovanie, staré oplotenie dokonca ohrozovalo život a zdravie žiakov a učiteľov. Projekt riešil vyrovnanie terénu, osadenie umelého trávnik, ochranné siete. Oplotenie nového ihriska škola takisto riešila v spolupráci s obcou Dolná Tižina.

Priebežne sa snažíme o dovybavenie školy novým školským nábytkom - školskými lavicami a stoličkami do jednotlivých tried, o obnovu a doplnenie kabinetných zbierok, modernizáciu vyučovacieho procesu využívaním informačno-komunikačných technológií a didaktickej techniky.

V školskom roku 2008/2009 bolo uvedené do činnosti malé jazykové laboratórium, ktoré tvoria notebooky s výukovým softvérom pre žiakov, odborná literatúra, anglicko-slovenské slovníky, encyklopédie a umelecká literatúra písaná v anglickom jazyku. Pomocou financií od Rodičovského združenia i v rámci sa snažíme doplniť knižničný fond školskej knižnice o zaujímavé tituly a zvýšiť tak záujem žiakov o čítanie kníh a slovesné umenie.

V roku 2011 sme zakúpili nové mapy potrebné na vyučovanie geografie v ročníkoch 5.- 9. , pomôcky pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, publikácie z matematiky a slovenského jazyka potrebné k príprave žiakov deviateho ročníka na celoslovenské testovanie.

1.8 Škola ako životný priestor

Priestory všetkých pavilónov našej školy, priestory tried, odborných učební, školskej jedálne a školského klubu detí spĺňajú hygienické požiadavky, podľa potreby sú revitalizované. Pretože naši žiaci a pracovníci školy sa v nich zdržiavajú pomerne veľkú časť dňa, má práve táto stránka vplyv na ich psychickú pohodu. Škola, ako životný priestor pôsobí na žiakov, pedagógov i návštevníkov školy prostredníctvom násteniek, informačných tabúl, esteticky vkusnej výzdoby. Nástenky na chodbách poskytujú dostatočné množstvo informácií o organizácii školy, akciách školy, podujatiach organizovaných školou a informácie o výchovno-vzdelávacích výsledkoch žiakov. Zákonní zástupcovia môžu získať potrebné informácie i na webovej stránke školy, ktorá je priebežne aktualizovaná a dopĺňaná o najnovšie udalosti školy.

Žiaci vo svojich triedach zostávajú počas celého štúdia daného stupňa vzdelania - v primárnom vzdelávaní 4 roky, v nižšom sekundárnom vzdelávaní 5 rokov. Tento princíp vedie žiakov, rodičov a triedneho učiteľa k budovaniu estetického prostredia danej triedy. Takýmto spôsobom získavame sponzorskú pomoc rodičov, ktorí pomáhajú pri tvorení vhodného priestoru triedy a spolupodieľajú sa na zdokonaľovaní životného priestoru svojich detí.

Z psychologického a z pedagogického hľadiska je pre žiakov motivujúce vyučovanie predmetov v odborných učebniach. Zmena prostredia vplýva na pozornosť žiakov a špeciálna úprava násteniek a pohotový prístup k učebným pomôckam umožňuje lepšie pedagogické pôsobenie učiteľov na žiakov, zlepšujú sa vzťahy medzi učiteľom a žiakom. V tomto duchu sme sa upravili odbornú učebňu fyziky i na vyučovanie cudzích jazykov, dočasne je tu umiestnené malé jazykové laboratórium.

Podobne sme sa snažili s prispením rodičov upraviť vonkajší školský areál určený na relaxáciu detí výrobou a osadením drevených lavičiek, ktoré slúžia deťom počas veľkých prestávok v letných mesiacoch. V tejto oblasti však potrebujeme viac finančných prostriedkov na dotvorenie oddychovej a relaxačnej zóny v areáli školy.

Počas projektových dní – Deň Zeme, Eno tree planting day - medzinárodný deň sadenia stromčekov, žiaci spolu s učiteľmi vysadili okolo vonkajšieho oplotenia areálu školy živý plot zložený z ihličnatých stromov. Zatiaľ nám chýbajú oddychové zóny s možnosťou vonkajších hier. Problémom nie je len športovisko, ktoré sa v súčasnosti rekonštruje, ale aj chýbajúce oplotenie, ktoré by zaručilo bezpečnosť žiakov, neupravená bežecká dráha a nerovný betónový povrch medzi pavilónmi. Školský areál je veľký, nedá sa pokryť dozorom pedagogických pracovníkov v plnom rozsahu. Cez školský pozemok vedie verejná komunikácia, po ktorej premáva veľa osobných i nákladných automobilov.

Pedagogickí pracovníci, okrem zborovní v dvoch budovách, majú k dispozícii knižnicu s odbornou literatúrou a učebňu s prístupom na internet. Prístup na internet je možný v celej budove s riaditeľnou a odbornými učebňami vďaka wifi pripojeniu.

Prevádzkoví zamestnanci školy – školník a tri upratovačky majú svoju šatňu s možnosťou oddychu na prízemí hlavnej budovy s riaditeľnou. Šatňa nespĺňa svoj účel, nezodpovedá súčasným hygienickým a estetickým štandardom. Je potrebná jej rekonštrukcia.

Vedúca školskej jedálne a kuchárky majú svoje šatne o dýchovú miestnosť v prvom pavilóne nad kuchyňou.

1.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Snaha o bezpečnosť sa stala pevnou súčasťou výchovno - vzdelávacieho procesu. Poučenie o BOZ a PO – pre žiakov sa uskutočňuje každoročne na začiatku školského roka na triednických hodinách, na úvodných hodinách predmetov vyžadujúcich zvýšenú pozornosť na bezpečnosť, pred exkurziami, výletmi, kurzami a akciami organizovanými školou. Žiaci sú opätovne poučení o BOZ na triednických hodinách v prípade úrazu v triede, v telocvični, v školskom areáli. V odborných učebniach a v telocvični sú vyvesené Prevádzkové poriadky učební a základné pravidlá bezpečného správania. Pedagogickí zamestnanci vykonávajú dozor nad žiakmi pred vyučovaním a počas prestávok, dozor v školskej jedálni.

Pre pedagogických i nepedagogických pracovníkov sa uskutočňuje v mesiaci august pravidelné preškolenie z oblasti BOZ, PO formou cyklického preverenia vedomostí z oblasti bezpečnosti práce. Pre začínajúcich pracovníkov sa uskutočňujú vstupné školenia. Túto službu nám zabezpečuje autorizovaný bezpečnostný technik zo spoločnosti Gajos. V mesiaci máj máme pravidelné protipožiarne cvičenie s nácvikom evakuácie v prítomnosti autorizovaného bezpečnostného technika.

Zamestnanci školy používajú ochranné pracovné prostriedky podľa platných predpisov. O vydávaní pracovných prostriedkov sa vedie záznam.

Základná škola platí firme Gajos aj za zdravotnú službu pre zamestnancov. Zdravotná služba vypracováva harmonogram pravidelných lekárskeho prehliadok, kontroluje priestory školy z hľadiska bezpečnosti a hygieny.

Aktualizácia Školského poriadku sa každoročne uskutočňuje na začiatku školského roka i priebežne po zistení jeho nedostatkov. So Školským poriadkom sú žiaci preukázateľne oboznámení na začiatku školského roka a pri každom závažnejšom porušení pravidiel. Školský poriadok je k dispozícii v každej triede, vo veľkej zborovni, zverejnený je na webovej stránke školy. Na pedagogických radách, sú v prípade vážneho porušovania poriadku zo strany žiakov udeľované mimoriadne výchovné opatrenia. Akcie mimo budovy školy sa so žiakmi uskutočňujú len po písomnom súhlase zákonných zástupcov žiaka a po schválení akcie riaditeľkou školy.

V Školskom poriadku sú zapracované i smernice k prevencii akékoľvek formy šikanovania a riešenie prípadných následkov šikanovania. Intenzívne sa venujeme protidrogovej prevencii v spolupráci s koordinátorom prevencie (nástenky, projektové dni, besedy). Plán boja proti drogovej prevencii je súčasťou Plánu práce školy a je vypracovaný v súlade s Národnou protidrogovou stratégiou.

V mesiaci marec organizujeme v škole prednášky na tému bezpečnosti práce, raz za dva roky vedenie školy zabezpečuje pre svojich pracovníkov kurz I. pomoci v spolupráci s Falck Academy.

Podľa plánu revízií sa pravidelne uskutočňujú všetky revízie a porevízne opravy elektrorozvodov, komínov, plynovej kotolne, elektrospotrebičov. Vedenie školy zabezpečuje odstraňovanie zistených nedostatkov.

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

1. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1.1 Pedagogický princíp školy

Škola má prioritné postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese. Je inštitúciou, v ktorej sa každý žiak pripravuje na plnohodnotný život. Náš školský vzdelávací proces pre primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie vychádza z procesu postupného prechodu žiaka z predškolského vzdelávania a z rodinnej starostlivosti na školské vzdelávanie a z prechodu žiaka primárneho vzdelávania na nižšie sekundárne vzdelávanie. Škola sa pokúša vytvárať pre tento prechod ústretovú, priateľskú atmosféru, založenú na tom, čo žiak už ovláda, aké má vedomosti, zručnosti, schopnosti a záujmy.

Cieľom našej školy je vychovať absolventa, ktorý sa bude vedieť orientovať v cudzojazyčnom prostredí multikultúrnej Európy, dokáže získavať, triediť a využívať informácie z rôznych vybraných komunikačných a informačných technológií a vie ich aplikovať v praktickom živote. Žiak našej školy si osvojí schopnosť asertívne vyjadrovať svoje postoje pri riešení problémov, bude schopný pracovať v tíme, získa základy spoločenského správania a cit pre krásu a estetiku.

Zámerom školy je úsilie o premenu tradičnej školy na školu modernú s profiláciou na vyučovanie cudzích jazykov, IKT a prírodovedných predmetov, koncepcne, cieľavedome a systémovo iniciovať, podporovať a uvádzať do života školy pedagogické prístupy, ktoré sú pre moderné poňatie manažmentu pokrokové a ktoré prispievajú k zvyšovaniu efektívnosti vyučovania a výchovy.

Vzdelávanie poskytované našou školou poskytuje základ pre postupné rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov:

- získať základné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch,
- položiť základy čitateľskej, matematickej, prírodovednej a informatickej gramotnosti,
- zabezpečiť prípravu žiakov v prvom cudzom jazyku - v anglickom jazyku,
- rozvíjať komunikačné schopnosti,
- položiť základy pracovných zručností a návykov,
- naučiť žiakov učiť sa,
- formovať morálne hodnoty založené na ľudskosti a tolerancii,
- formovať sociálne vzťahy založené na úcte, uznaní a priateľstve,
- rozvíjať osobné záujmy a talent,

- umožniť pocítiť úspech, ale i schopnosť prekonať neúspech a prekážky,
- včasne diagnostikovať, podchytiť a sledovať žiakov, u ktorých sa prejavujú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby,
- zabezpečiť primerané podmienky na vzdelávanie integrovaných žiakov v bežnej triede so zabezpečením rovnocenného prístupu vo vzdelávaní,
- v duchu nášho motta: „*Dopredu nás neženú vysvetľovania, ale vôľa napredovať.*“ (Paulo Coelho), vzbudiť v deťoch záujem o získanie vedomostí, chuť napredovať, nabudiť vnútorné presvedčenie o dôležitosti vzdelania práve v dnešnom období technickej revolúcie,
- spolupracovať s rodičmi s jednotným cieľom – vytvoriť a upevňovať u žiaka základy jeho vzdelanostného, morálneho, osobnostného profilu,
- vzhľadom na zameranie našej školy oboznámiť žiaka primárneho vzdelávania s rodnou obcou a blízkym regiónom,
- oboznámiť žiaka nižšieho sekundárneho vzdelávania so štátmi Európy, ich zvykmi, tradíciami, kultúrou (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)

Poslaním našej ZŠ je:

- učiť žiakov získavať základné vedomosti, zručnosti a postoje s perspektívou ich uplatnenia v ďalšom období,
- viesť žiakov k tvorivému mysleniu, kritickému mysleniu, naučiť ich tímovo pracovať, komunikovať medzi sebou, vzájomne sa rešpektovať, rýchlo a účinne riešiť problémy,
- pomáhať rodičom pri výchove a usmerňovaní ich detí.

Vlastné ciele výchovy a vzdelávania:

- pokračovať v humanizácii výchovy a vzdelávania, dodržiavaní Deklarácie práv dieťaťa a Dohovoru o právach dieťaťa v podmienkach školy,
- uplatňovať nariadenia súvisiace s poskytovaním príspevkov pre žiakov v hmotnej núdzi,
- v rámci vyučovania technickej výchovy, voliteľných a nepovinných predmetov i krúžkovej činnosti umožniť žiakom zvládnutie IKT na užívateľskej úrovni,
- začať s vyučovaním cudzieho jazyka:
 - od 1.ročníka s dôrazom na komunikatívny princíp učenia sa,
 - od 3. ročníka s dôrazom na komunikáciu pri tvorbe jednoduchých projektov k danej téme.

Ciele v oblasti jazykovej gramotnosti

- Zdokonaľovať interkultúrne a jazykové zručnosti žiakov,
- Naučiť žiakov používať cudzie jazyky v bežných životných situáciách s dôrazom na komunikatívne kompetencie s predpokladom uspieť v budúcnosti na domácom i svetovom trhu práce,
- Popri výučbe cudzích jazykov zabezpečiť odborné a kvalitné vyučovanie slovenského jazyka so zameraním na rozvoj komunikačných schopností, čitateľskú gramotnosť, vlastnú tvorbu jazykových prejavov a zvyšovať úspešnosť žiakov v celoslovenskom testovaní.

Ciele v oblasti počítačovej gramotnosti

- Rozvíjať počítačovú gramotnosť už od 2. ročníka v rámci informatickej výchovy a na druhom stupni, od 5.ročníka v predmete informatika,
- Získať základnú digitálnu gramotnosť a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT,
- Vedieť využiť nadobudnuté vedomosti v ďalšom vzdelávaní podľa profesionálneho zamerania a uplatnenia na trhu práce.

Ciele v oblasti prírodovedných predmetov

- Vzdelávanie žiakov je zamerané aj na oblasť prírodovedných predmetov, škola má veľmi dobre vybavené kabinety modernými učebnými pomôckami (geografia, chémia, fyzika a biológia),
- Vedieť využiť vedomosti z prírodovedných predmetov v praktickom živote,
- Uplatňovať také formy a metódy, ktoré podstatnejšie prispievajú najmä k rozvíjaniu logického myslenia, aktivity, tvorivosti a samostatnosti, vychádzať z úloh z bežného života,
- Zvyšovať úspešnosť žiakov z matematiky pri Celoplošnom testovaní žiakov,
- Vzhľadom k tomu, že škola disponuje rozsiahlym areálom, žiaci získavajú praktické zručnosti potrebné k životu aj pri jeho udržiavaní a skrášľovaní. Praktickými činnosťami v skleníku a na školskom pozemku sa učia ochrane, udržiavaniu a tvorbe životného prostredia.

Ďalšie ciele

- vytvárať podmienky na rozvoj žiakov s poruchami učenia v spolupráci: triedny učiteľ – rodič – školský špeciálny pedagóg – pracovník z CPPP
- pri práci so žiakmi s poruchami správania klásť dôraz na spoluprácu: triedny učiteľ – rodič – špeciálny pedagóg z CPPP;
- vytvoriť podmienky pre sociálne začlenenie žiakov so špecifickými poruchami učenia a správania sa do triedneho kolektívu,
- dopravnú výchovu, výchovu k manželstvu a rodičovstvu, protidrogovú výchovu, environmentálnu výchovu, boj proti detskej obezite, výchovu k ochrane zdravia realizovať v jednotlivých vyučovacích predmetoch formou prierezových tém a počas projektových dní,
- vytvárať podmienky na rozvoj detí s nadaním,
- zapájať žiakov do rôznych predmetových, umeleckých a recitačných súťaží: Pytagoriáda, matematický KLOKAN, MAKS, Šaliarsky Matko, Hviezdoslavov Kubín, Poznaj a chráň, Slávik Slovenska, výtvarná súťaž o najkrajšieho Mikuláša, ako aj do športových súťaží podľa POP: futbal pre mladších žiakov, Dni nádeje – beh, vybíjaná a iné,
- systematicky podporovať a usmerňovať záujem žiakov o vzdelávanie, ktoré je pre nich užitočné a prínosné,

- vychovávať žiakov k právnemu vedomiu, demokracii, mravným hodnotám a prosociálnemu cíteniu na hodinách náboženskej výchovy, vlastivedy, prírodovedy zážitkovým učením a hravou formou,
- v ŠKD orientovať prácu žiakov na prípravu na vyučovanie a na prácu v záujmových krúžkoch,
- výchovno-vzdelávaciu činnosť zamerať na rýchlu adaptáciu žiakov na školské prostredie, ktoré od nich vyžaduje, aby boli schopní pracovať v kolektíve, tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy,
- dať šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech,
- zabezpečiť podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup ku vzdelávaniu,
- dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole,
- zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v oblasti cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov,
- formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie,
- vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov a znášanlivosti. V spolupráci s rodičmi zo žiakov vychovať slušných a zodpovedných ľudí, kultúrnych občanov,
- umožniť rozvoj kľúčových kompetencií: veku primeranú komunikáciu v materinskom jazyku, schopnostiam primeranú komunikáciu v cudzom jazyku, matematické kompetencie, digitálna schopnosť učiť sa, spoločenské a občianske kompetencie, kultúrne povedomie a vyjadrovanie.

2. Strategické ciele školy:

Naším cieľom je výchova detí v európskom koncepte, t.j. rozširovanie vedomostí o Európe a Európskej únii, ktorá je našou trvalou súčasťou a každodennou prítomnosťou. Chceme, aby z našich detí vyrástli uvedomelí a rozhladení európski občania. Adekvátne vyjadrenie idey sme našli v kréde: „*My v Európe, Európa v nás.*“ Táto vízia je orientovaná na budúcnosť, je zameraná na kvalitu a pri jej napĺňaní je dôležité stotožnenie všetkých aktérov s jej hlavnou myšlienkou. V oblasti primárneho a nižšieho sekundárneho vzdelávania si škola kladie za cieľ vzbudiť v žiakoch pocit spolupatričnosti s vlastným národom, s národmi žijúcimi v Európe, prebudiť pocit zabudnutého vlastenectva a cez tento pocit vybudovať pozitívny vzťah k iným národom.

Školským vzdelávacím programom rozširujeme základné učivo v daných predmetoch o poznatky a vedomosti o vybraných štátoch Európskej únie. Vzhľadom na unikátnu geografickú polohu Slovenska v srdci Európy, je náš Školský vzdelávací program zameraný na susedné štáty, a to konkrétne:

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
štát	Poľsko	Česko	Maďarsko	Rakúsko	EÚ Francúzsko Belgicko

2.1 Zameranie školy a stupeň vzdelania

Vychádzajúc z tradícií, dlhoročných skúseností a úspechov školy, z možností strategicko-geografickej polohy našej obce, ako aj na základe zisteného záujmu rodičov naša škola je :

- **škola otvorená** - pre všetky deti, rodičov, verejnosť, a to ako obsahom vzdelania, tak i formami, komunikáciou, plnením požiadaviek zo strany rodičov. Každoročne organizujeme otvorené hodiny pre rodičov a verejnosť s možnosťou zúčastniť sa vyučovania, k tomu patria aj netradičné formy vzájomnej spolupráce – akadémie, spoločné podujatia, výlety, triednické hodiny.
- **Škola občianska** - škola demokratických prístupov a výchovy morálneho správania sa. Rešpektujeme osobnosť žiaka i učiteľa, ako i každého pracovníka školy, uplatňujeme diferencovaný prístup s cieľom všestranného rozvoja osobnosti žiaka schopného zodpovedne sa rozhodovať, žiť podľa všeobecne uznávaných životných a morálnych hodnôt a občianskych princípov. Na základe občianskeho, vlasteneckého, postupne prechádzať k internacionálnemu, globálnemu najmä v oblasti komunikácie, spolupatričnosti, spoločnej histórie stredoeurópskeho regiónu.
- **Škola zdravého životného štýlu** – realizáciou projektov Škola podporujúca zdravie, Plánu koordinátora protidrogovej prevencie, Plánu koordinátora boja proti detskej obezite a Plánu koordinátora pre zdravú školu, vedieme žiakov reláciami, besedami, akciami, výstavami, súťažami, zberovými aktivitami a inými nenásilnými formami k vybudovaniu si správnych životných návykov. K vytvoreniu správneho rebríčka hodnôt, k správnej životospráve nám pomáhajú i projektové dni zamerané na podporu pitia mlieka (Deň školského mlieka), na ochranu srdca (Deň zdravého srdca, Deň pešej chôdze do školy), na podporu správnej životosprávy (Svetový deň zdravej výživy, zdravá desiata). Naša škola je už dlhodobo zapojená v programe na podporu pitia mlieka – Školské mlieko a pol roka sme boli zapojení i v programe Ovocie a zelenina do škôl.
- **Škola rešpektu a tolerancie** - pre úspešný vývoj dieťaťa má obrovský význam život v populačne prirodzenej skupine, kde sú zastúpení jedinci s rôznymi vlohami, vlastnosťami a potrebami. Preto v škole integrujeme žiakov s poruchami učenia, správania i žiakov so zdravotným postihnutím. Zároveň poskytujeme vzdelávanie v oblasti náboženskej výchovy na základe záujmu rodičov (o etickú výchovu vzhľadom na obec s hlboko zakorenenou kresťanskou tradíciou rodičia neprejavili záujem).
- **Škola plná talentovaných detí** - vývin dieťaťa v prirodzenej skupine a hľadanie jeho nadpriemerných schopností umožňuje našej škole rozvíjať talent dieťaťa aj v prostredí jemu primeranom, čoho dôkazom je rad úspechov v umeleckých, športových a vedomostných súťažiach.
- **Škola európska** – už v časti občianska škola sme spomenuli prepojenie vlasteneckého, hrdého národného postoja s internacionálnou spolupatričnosťou. Chceme, aby z našich detí vyrástli Európania s národnou hrdosťou. V procese výučby podporujeme využívaním netradičných foriem a metód postupnú chuť zoznámiť sa a spoznávať cez svoj región aj iné národy, ich jazyk, kultúru, zvyky a tradície.

- **Moderná škola** – vo vyučovacom procese využívame moderné technológie /počítačové učebne, internet, multimédiá, interaktívne tabule/, ktoré sú k dispozícii i po vyučovaní. Projektové vyučovanie sa stáva pevnou súčasťou vyučovacích hodín. IKT využívajú aj všetci vyučujúci k príprave na vyučovanie a k svojmu ďalšiemu systematickému vzdelávaniu sa.
- **Kultúrna škola** – k základnému vzdelávaciemu modelu prostredníctvom vyučovacích hodín hudobnej, výtvarnej výchovy, materinského jazyka a literatúry pridávame vo výchovno-vzdelávacom procese aj literárne, dejepisné a prírodopisné exkurzie, navštevujeme so žiakmi pamätné miesta v obci, v regióne, v Žiline, v susedných štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko). Naši žiaci primárneho vzdelávania sa pravidelne 1-krát ročne zúčastňujú na divadelných predstaveniach organizovaných Bábkovým divadlom v Žiline, žiaci nižšieho sekundárneho vzdelávania sa podľa ponuky zúčastňujú na predstaveniach organizovaných Mestským divadlom v Žiline. Škola organizuje i divadelné predstavenie v kultúrnych sálach obce Dolná Tižina a obce Stráža. Návštevami divadiel pestujeme v deťoch cit pre estetiku aj v kultúrnom prostredí, napríklad v ozajstnom divadle.
- Naša škola sa postupne profiluje, a to nielen v oblasti záujmových aktivít žiakov, kultúry a športu, ale i v oblasti vyučovania cudzích jazykov. Všetky spomínané atribúty zamerania našej školy vystihujú i novú profiláciu školy, t.j. zameranie sa na aktívne spoznávanie Európy ako nášho nového domovského prostredia a to integráciou základných informácií do osnov jednotlivých vyučovacích predmetov.
- Dôraz kladieme i na výučbu cudzích jazykov, IKT či odpoľudňajúcu záujmovú činnosť. Väčší dôraz kladieme na zavádzanie efektívnych foriem a metód do vyučovania.
- Vzhľadom na uvedené strategické ciele školy sa odкрýva potreba tvorby metodických materiálov, pracovných listov, učebných pomôcok, didaktických testov a iných prostriedkov potrebných pre výučbu poznatkov charakteristických pre naše zameranie. Okrem dôrazu na kvalitnú výučbu a profiláciu školy je dôležitá aj oblasť získavania žiakov pre aktívnu prácu v čase voľna, s dôrazom odbúrania negatívnych vplyvov z vonkajšieho prostredia pre zmysluplnú a pohodovú záujmovú činnosť podľa záujmu a možnosti žiakov.

3. Profil absolventa

Vzdelanostný model absolventa je založený na kľúčových spôsobilostiach, ktoré zahŕňajú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať účinne konať, hodnotiť a dorozumievať sa.

3.1 Profil absolventa primárneho vzdelávania:

Absolvent programu primárneho vzdelania má osvojené (aj vlastným podielom) základy čitateľskej, pisateľskej, počítačovej prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti. Získal základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Váži si seba aj druhých ľudí, je spôsobilý ústretovo komunikovať a spolupracovať, je vnímavý k potrebám iných. Získal základy používania materinského jazyka a osvojil si základné frázy cudzieho jazyka. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci

programu primárneho vzdelávania, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelávania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu. Rozvíjaním kľúčových spôsobilostí v životnom kontexte obsahu predmetov je tvorený model absolventa programu primárneho stupňa vzdelávania.

Absolvent programu primárneho vzdelávania by mal svojim správaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, poznať metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýza) a diskutovať o prírodovedných otázkach, mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, byť komunikatívny, primerane schopnostiam. Ovládať slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, o kultúru reči a jazykovú kultúru.

Absolvent programu ISCED 1. by mal mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít a byť zodpovedný za svoj život.

Absolvent, ktorý v školskom roku 2011/2012 ukončí štvrtý ročník, získa primárne vzdelanie. Takémuto žiakovi sa na konci školského roka na vysvedčení prvýkrát v doložke vypíše text: "Žiak/žiačka získal/a/ primárne vzdelanie". (Podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiaka základnej školy.)

Absolvent sa:

- vyjadruje súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom textov, s ktorými bol už oboznámený a na bežne používané prejavy verbálnej komunikácie dokáže adekvátne reagovať,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu komunikácie,
- v oblasti cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, týkajúcej sa bežných životných situácií, ako je pozdrav, predstavenie, rozozná a pomenuje farby a niektoré predmety, s ktorými denne prichádza do styku.

Absolvent má spôsobilosť:

a) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia:

- dokáže používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť (na rôznych úrovniach) používať základné matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely),

- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov, k riešeniu problémov.

b) spôsobilosť v oblasti informačnej a komunikačnej technológie:

- žiak vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií, vie používať kreslenie a písanie na počítači,
- ovláda používanie jednoduchých grafických programov,
- dokáže komunikovať pomocou elektronických médií,
- uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu a mobilných telefónov.

c) spôsobilosť učiť sa učiť:

- žiak získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti.

d) spôsobilosť riešiť problémy:

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom.

e) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti:

- vytvára si pozitívny obraz o sebe (sebaobraz), ktorý podporuje žiacku sebadôveru a sebarozvoj,
- uvedomuje si vlastné potreby a aktívne využíva svoje možnosti,
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- sústreďuje sa na kvalitu a vhodnosť svojho výberu voľných činností, aktívne si chráni svoje fyzické a duševné zdravie,
- kontroluje vlastné konanie (vrátane násilných a seba zničujúcich modelov konania) a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje,
- účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych a celoškolských pravidiel, je zodpovedný a dodržiava dohody,

- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadiami a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,
- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov.

f) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry :

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor,
- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

g) spôsobilosti, vyplývajúce z obsahu prierezových tém, sú uvedené v bodoch 3.6.3, 3.6.4, 3.6.5, 3.6.6 a 3.6.7 V týchto bodoch sú konkrétne opísané kompetencie absolventov primárneho vzdelávania po absolvovaní jednotlivých obsahových celkov regionálnej výchovy, v ktorej sa sústreďuje rozširujúce učivo nášho školského vzdelávacieho programu.

3.2 Profil absolventa nižšieho sekundárneho vzdelávania

Absolvent programu nižšieho sekundárneho vzdelania, ktorý v školskom roku 2012/2013 ukončí deviaty ročník, získa nižšie stredné vzdelanie. Žiakovi sa na konci školského roka na vysvedčení prvýkrát v doložke vypíše text: *“Žiak/žiačka získal/a/ nižšie stredné vzdelanie”*. (Podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.)

Vypísaním doložky so špeciálnym vyznačením ukončenia programu poskytnutého základnou školou sa splní podmienka pre pokračovanie vo vzdelávaní na vyššom sekundárnom stupni (na všeobecno-vzdelávacej alebo odbornej škole), v priebehu ktorého ukončí absolvent povinné základné vzdelávanie (povinnú školskú dochádzku).

Absolvent našej školy má zúročiť kompetencie získané v programe nižšieho sekundárneho vzdelávania a na ich základoch vybudovať svoj vlastný svet, ktorý je otvorený všetkému pozitívnemu, ale chránený pred negatívnymi vplyvmi sveta, ktorý formou globalizácie zasiahol do všetkých oblastí nášho života. V našej škole nemáme za cieľ priviesť žiakov len k osvojeniu si nových poznatkov a zručností. Našou snahou je, aby si absolventi našej školy vedeli správne vybrať z obrovského množstva ponúk, ktoré im dnešná moderná doba ponúka. Aby sa neuspokojili s málom, ale chceli získať čo najviac. Pritom nemáme na mysli hmotné statky, ale trvalé hodnoty. Niektorý múdry raz povedal, že *„hodnota je to, čo ti zostane, keď ti všetko zhorí“*. Tou hodnotou by malo byť vzdelanie. Práca našich pedagógov

smeruje k takto stanovenému cieľu. Cesta k jeho dosiahnutiu je dlhá a ťažká a bude si vyžadovať zmenu myslenia celej spoločnosti.

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu primárneho vzdelávania absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové spôsobilosti:

a) spôsobilosti k celoživotnému učeniu sa. Absolvent:

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

b) sociálne komunikačné spôsobilosti. Absolvent:

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti.

c) spôsobilosť uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky. Absolvent:

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov.

d) spôsobilosti v oblasti informačných a komunikačných technológií. Absolvent:

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
- je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní.

e) spôsobilosti riešiť problémy. Absolvent:

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,

- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaní rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovně ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov.

f) občianske spôsobilosti. Absolvent:

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia.

g) sociálne a personálne spôsobilosti. Absolvent:

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu, buduje si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine – uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzosobných vzťahoch.

h) pracovné spôsobilosti: Absolvent:

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho plánovaní,
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach.

ch) spôsobilosti smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti. Absolvent:

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote.

i) spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry. Absolvent:

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,

- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

j) spôsobilosti, vyplývajúce z obsahu prierezových tém,

sú uvedené najmä v bodoch a, f,g,h,i . V týchto bodoch sú konkrétne opísané kompetencie absolventov sekundárneho vzdelávania po absolvovaní jednotlivých obsahových celkov regionálnej výchovy, v ktorej sa sústreďuje rozširujúce učivo nášho školského vzdelávacieho programu.

Absolvent programu nižšieho sekundárneho vzdelávania by mal svojím správaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať kvalitné medziľudské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, poznať metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýza) a diskutovať o prírodovedných otázkach, mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, byť komunikatívny, primerane svojim schopnostiam a danostiam.

Absolvent programu nižšieho sekundárneho vzdelávania by mal ovládať slovenský jazyk, slovom i písmom, na veľmi dobrej úrovni a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, o kultúru reči a jazykovú kultúru. Mal by ovládať cudzí jazyk na primeranej úrovni, dorozumievať a komunikovať v cudzom jazyku, mať osvojené základy druhého cudzieho jazyka.

Absolvent programu ISCED 2 by mal mať schopnosť vnímať a kriticky hodnotiť umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít a byť zodpovedný za svoj život. Mal by byť prínosom pre svoju spoločnosť a spĺňať kvalifikačné predpoklady pre potreby trhu práce vo vedomostnej spoločnosti.

Absolvent sa:

- vyjadruje súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou nižšiemu sekundárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými bežne prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom textov a na bežne používané prejavy verbálnej komunikácie v materinskom i cudzom jazyku dokáže adekvátne reagovať,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu komunikácie,
- v oblasti cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, týkajúcej sa bežných životných situácií.

Absolvent má spôsobilosť:

a) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia:

- dokáže používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť (na rôznych úrovniach) používať

základné matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely),

- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov, k riešeniu problémov.

b) v oblasti informačnej a komunikačnej technológie:

- žiak vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií, vie používať programy Word, Excel, internet a na počítači, vie tvoriť prezentácie,
- ovláda používanie jednoduchých grafických programov,
- dokáže komunikovať pomocou elektronických médií,
- uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu a mobilných telefónov,
- na internete používa zabezpečenie, uvedomuje si možné riziká vyplývajúce z používania sociálnych sietí (Facebook, Pokec), chráni svoje súkromie.

c) spôsobilosť učiť sa učiť:

- žiak získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení sa a v iných činnostiach,
- má vnútornú motiváciu k zlepšeniu svojich pracovných výkonov,
- zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti.

d) spôsobilosť riešiť problémy:

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom.

e) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti:

- vytvára si pozitívny obraz o sebe (sebaobraz), ktorý podporuje žiacku sebadôveru a sebarozvoj,
- uvedomuje si vlastné potreby a aktívne využíva svoje možnosti,
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- sústreďuje sa na kvalitu a vhodnosť svojho výberu voľných činností, aktívne si chráni svoje fyzické a duševné zdravie,

- kontroluje vlastné konanie (vrátane násilných a sebazničujúcich modelov konania) a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje,
- účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych a celoškolských pravidiel, je zodpovedný a dodržiava dohody,
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadiami a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,
- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov.

f) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry :

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor,
- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

g) spôsobilosti, vyplývajúce z obsahu prierezových tém, sú uvedené v bodoch 3.6.3.1.3., 3.6.3.2.3, 3.6.3.3.3 a 3.6.3.4.3. V týchto bodoch sú konkrétne opísané kompetencie absolventov nižšieho sekundárneho vzdelávania po absolvovaní jednotlivých obsahových celkov regionálnej výchovy, v ktorej sa sústreďuje rozširujúce učivo nášho školského vzdelávacieho programu.

4. Pedagogické stratégie

Pod týmto pojmom rozumieme spoločné postupy na úrovni školy, uplatňované vo vyučovaní aj mimo neho, ktorými škola cielene utvára a rozvíja kľúčové kompetencie žiakov:

4.1 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie k celoživotnému učeniu sa

- na praktických príkladoch blízkych žiakovi, na príkladoch úspešných ľudí, vysvetľujeme zmysel a cieľ učenia, posilňujeme pozitívny vzťah k učeniu, absolútnu nutnosť vzdelania pre vykonávanie určitých lukratívnych povolání,
- vo vyučovaní sa zameriavame na aktívne kompetencie, učivo používame len ako prostriedok k ich získaniu,
- do vyučovania zaraďujeme problémové vyučovanie a experiment,

- motivujeme žiakov k učeniu – snažíme sa vytvárať také situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia,
- na začiatku vyučovacej jednotky sa spoločne snažíme so žiakmi vyvodiť cieľ, na konci vyučovacej jednotky spoločne zhodnotíme jeho dosiahnutie ,
- využívame sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- žiakom zadávame samostatné práce, ktoré si vyžadujú aplikáciu teoretických poznatkov,
- zadávame motivačné domáce úlohy – umožňujeme im vybrať si z ponuky domácich úloh, od žiakov žiadame prezentáciu výsledkov domácich úloh,
- od žiakov vyžadujeme vhodné rozvrhnutie vlastnej práce, učíme ich plánovať, organizovať a vyhodnocovať svoju činnosť,
- vo vhodných prípadoch umožňujeme žiakom realizovať vlastné nápady,
- žiakom umožňujeme pozorovať, experimentovať, porovnávať výsledky a vyvodzovať závery,
- učíme žiakov práci s chybou,
- učíme žiakov k trpezlivosti a povzbudzujeme ich k podávaniu lepších výkonov,
- pri hodnotení používame v zreteľnej prevahe prvky pozitívnej motivácie.

4.2 Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych komunikačných kompetencií

- prioritne sa zameriavame na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov v materinskom a cudzom jazyku,
- kladieme dôraz na kultúrnu úroveň komunikácie,
- podporujeme kritiku a sebakritiku,
- učíme žiakov prezentovať svoje názory a myšlienky v školskom časopise, prispievaním do detských časopisov, formou projektov a prezentácii na hodine,
- pripravujeme žiakov na zvládnutie komunikácie s inými ľuďmi v náročných krízových a ohrozujúcich situáciách,
- učíme žiakov počúvať druhých ako dôležitý prvok účinnej medziľudskej komunikácie,
- učíme žiakov asertívnemu správaniu sa a nonverbálnej komunikácii,
- dôraz kladieme na tímovú prácu a kooperatívne vyučovanie,
- vytvárame dostatočný priestor pre vyjadrovanie sa žiakov pri problémovom vyučovaní najmä formou skupinovej práce,
- vytvárame priestor pre možnosť samostatnej ústnej aj písomnej prezentácie – samostatná práca, projekty, referáty, riadené diskusie, skupinová práca,
- vo vyučovaní uplatňujeme brainstorming, pojmovú mapu, simuláciu, hranie rolí, tvorbu projektov,
- dôraz kladieme na zážitkové vyučovanie,
- vyžadujeme uplatňovanie znalostí cudzieho jazyka /rozvoj komunikácie v cudzom jazyku – v anglickom jazyku/,
- vyžadujeme od žiakov uplatňovanie schopností komunikácie v rámci autentického učenia sa pri spoločenských akciách školy – akadémie, spoločenské akcie školy,

- zaraďujeme činnosti umožňujúce komunikáciu s rôznymi vekovými skupinami žiakov a s dospelou populáciou/spolupráca a spoločné aktivity starších a mladších žiakov formou besied, exkurzií, výletov, školských akcií – Mikuláš, Deň detí, Netradičný zápis prvákov, formou stretnutí na spoločenských akciách usporiadaných školou a obcou/.

4.3 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- pri riešení problémov pomocou algoritmu zaraďujeme do vyučovania modelové príklady,
- učíme žiaka pozitívnemu postoju v matematike, ktorý je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť,
- vedieme žiaka k schopnosti komunikovať v matematickom jazyku, správne využívať argumentáciu,
- praktickými cvičeniami naučíme žiakov používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi, prístrojmi a údajmi,
- podporujeme zvedavosť, záujem o etické a celosvetové otázky. Ideme príkladom – sami sa zaujíname o najnovšie výsledky vedy a techniky, ako i o nové vedecké zistenia v oblasti našej profesie.

4.4 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vyžadujeme od žiakov využívanie informačných technológií pre získavanie informácií aj pre tvorbu výstupov – časopis, obrázok,
- ako výstup z niektorých tém vyučovania vyžadujeme najrôznejším spôsobom spracované práce (texty, obrázky) podľa veku žiaka a druhu témy. Následne požadujeme prezentáciu, obhajobu práce pred spolužiakmi,
- formujeme u žiakov kritický prístup pri využívaní technológie informačnej spoločnosti, pričom kladieme dôraz na možné nebezpečenstvá a nástrahy internetu pre dieťa, dôsledným vysvetľovaním zabránime tzv. „kyberšikanovaniu“, oboznámime deti s možnosťou ich zneužitia prostredníctvom novodobých populárnych sociálnych sietí (Facebook, Polec). Oboznámime deti so stránkami, kde sa dozvedia, ako bezpečne využívať počítač a internet (www.ovce.sk),
- poukazujeme na pozitívny význam TIS v osobnom i pracovnom živote.

4.5 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie riešiť problémy

- umožňujeme žiakom vytvárať hypotézy, pozorovať rôzne javy, hľadať ich vysvetlenie, uskutočňovať pokusy, overiť výsledok riešenia a zväziť jeho uplatnenie v praxi,
- vytvárame pre žiakov praktické problémové úlohy a situácie, pri ktorých je nutné riešiť praktické úlohy,
- žiakom ponúkame úlohy, ktoré vyžadujú prepojenie znalostí viacerých vyučovacích predmetov aj využitie praktických zručností z rôznych oblastí ľudskej činnosti a teda aj viacero prístupov k riešeniu,

- žiakom nebránime pri voľbe poradia vypracovania úloh,
- priebežne monitorujeme, ako žiaci prakticky zvládajú riešenie problémov v škole aj pri mimoškolských akciách.

4.6 Stratégie smerujúce k rozvoju občianskych kompetencií

- pravidlá správania sa v škole sú postupne vypracovávané v spolupráci so žiakmi,
- už od 1. ročníka vyžadujeme od žiakov spolupodieľanie sa na vytváraní pravidiel vlastnej triedy,
- vyžadujeme od žiakov hodnotenie vlastného správania a správania sa spolužiakov, hľadanie spoločného riešenia pri nedodržiavaní pravidiel triedy či Školského poriadku, vyžadujeme od žiakov prijatie zodpovednosti za dodržiavanie týchto pravidiel,
- netolerujeme sociálne patologické prejavy správania – šikanovanie, propagácia nelegálnych a návykových látok, ako sú drogy a alkohol, kriminalita, netolerovanie prejavov rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu,
- netolerujeme agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé prejavy správania sa žiakov, zamestnancov školy a rodičov. Ideme príkladom a nesprávame sa agresívne ani nerozprávame vulgárne,
- Netolerujeme nekamarátske správanie a odmietnutie žiadanej pomoci,
- obsah triednických hodín pripravujeme spoločne s triedou,
- na prezentáciu vlastných názorov žiakov využívame skupinovú prácu, diskusné kruhy,
- využívame pomoc a skúsenosti odborníkov – pracovníkov CPPP, polície, výchovného poradcu, špeciálneho pedagóga,
- v činnostiach na to vhodných je žiakom poskytnutá možnosť vyjadriť vlastné pocity, nálady,
- primerane ich upozorňujeme na fyzické psychické násilie, s ktorým sa stretávajú,
- vo vyučovaní používame metódu hraných rolí pre priblíženie rôznych životných situácií a ich riešení, využívame pritom zážitkové učenie a príklady z bežného života,
- na konkrétnych príkladoch demonštrujeme pozitívne a negatívne prejavy správania sa ľudí,
- exkurziami a vychádzkami v meste umožňujeme žiakom vnímať spôsoby komunikácie medzi ľuďmi a vhodne ich napodobňovať,
- organizujeme besedy s pracovníkmi rôznych odvetví – policajti, záchranári, lekári,
- uskutočňujeme akcie pripomínajúce ľudové tradície – veľkonočné zvyky a tradície, zvyky do Vianoc, vianočné zvyky a tradície, rok na dedine, tradičné ľudové remeslá,
- organizujeme vystúpenia pre verejnosť. Zabezpečujeme účasť žiakov na akciách obce, vystupovanie pre starších i mladších spoluobčanov, pre matky,
- zapájame žiakov do celoškolských projektových dní – Deň otvorených dverí, Olympijský deň, Deň detí, Beh zdravia, Šarkaniáda, Mikuláš, vianočná akadémia – Pod jedličkou,
- ponúkame žiakom vhodné pozitívne aktivity aj prostredníctvom vzdelávacích poukazov ako protipól nežiaducim sociálno-patologickým javom (sledovanie televízia, hra na PC).

4.7 Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych a personálnych kompetencií

- minimalizujeme používanie metódy frontálneho vyučovania, podporujeme skupinové formy a kooperatívne vyučovanie,
- podporujeme „inklúziu“ – začleňovanie - volíme formy práce, ktoré vnímajú rôznorodý kolektív triedy ako mozaiku vzájomne sa dopĺňujúcich členov rôznych kvalít, umožňujúcich vzájomne a inšpirovať a učiť s cieľom dosiahnutia osobného maxima každého člena kolektívu,
- učíme žiakov pracovať v tímoch, vnímať ich vzájomné odlišnosti ako podmienku efektívnej spolupráce,
- rozvíjame schopnosť žiakov zastávať v tíme rôzne role,
- učíme žiakov kriticky hodnotiť prácu svojho tímu, výsledok svojej práce /význam/v tíme a práce ostatných členov tímu,
- podporujeme vzájomnú pomoc žiakov, vytvárame situácie, kde sa žiaci vzájomne potrebujú,
- upevňujeme v žiakoch vedomie, že len spoluprácou možno najlepšie naplňať osobné a spoločenské ciele.
- podporujeme integráciu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do triednych kolektívov,
- priebežne monitorujeme sociálne vzťahy v triede,
- učíme žiakov odmietať všetko, čo narušuje dobré vzťahy medzi žiakmi a medzi žiakmi a učiteľmi.

4.8 Stratégie smerujúce k rozvoju pracovných kompetencií

- pestrou ponukou záujmových útvarov podnecujeme u žiakov záujmovú činnosť a zmysluplné využívanie voľného času, čím zároveň podporujeme rozvoj kompetencie rozhodovania sa a zodpovednosti za organizovanie svojho voľného času,
- umožňujeme žiakom samostatne si organizovať akcie mimo vyučovania, pripravovať akcie pre spolužiakov, žiakov iných škôl a pre rodičov,
- rôznymi formami /exkurzia, film, beseda, návšteva v škole, ukážka/ zoznamujeme žiakov s rôznymi profesiami a tým cielene ujasňujeme predstavu žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania a voľbe ich ďalšieho štúdia,
- podporujeme žiakov v tvorbe pomôcok na vyučovanie, vedieme ich k prezentácii ich výsledkov pred žiakmi mladších ročníkov,
- zapájame žiakov do tvorby školských projektov,
- vyžadujeme od žiakov zhodnotenie vlastnej práce a práce spolužiakov, podávanie návrhov na zlepšenie vlastnej či spolužiakovej práce,
- využívame hranie rolí, diskusiu, skupinovú prácu, pokusy a experimenty,
- ak je to možné, miesto modelových situácií vedieme žiakov k riešeniu situácií priamo v teréne /obchody, úrady, rodina, laboratóriá/,
- žiakov nikdy netrestáme prácou ,

- kvalitne odvedenú prácu vždy pochválime, dôsledne vedieme žiakov k dodržiavaniu stanovených pravidiel, ochrane zdravia a k plneniu si povinností a záväzkov. Ideme príkladom: príkladne si plníme svoje pracovné povinnosti – nástupy na hodiny, príprava na vyučovanie a pod.

4.9 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií k iniciatívnosti a podnikavosti

- podporujeme kreativitu žiakov, rozvíjame jeho schopnosť zmeniť myšlienky na skutky,
- učíme žiakov plánovať a organizovať si svoju prácu,
- starších žiakov poverujeme vedením, starostlivosťou nad mladšími spolužiakmi,
- oceňujeme rôznymi formami pochvaly kreativitu a iniciatívnosť žiakov,
- aktivita na vyučovaní, domáca príprava žiaka nad rámec povinností, získavanie a prezentácia vedomostí mimo úloh stanovených učiteľom je priestorom pre učiteľa na vyzdvihnutie kreativity žiaka,
- formujeme v žiakovi schopnosť postaviť sa za správnu vec, zastať sa slabších spolužiakov a tým budovať etický vzorec správania sa,
- prácou v tímoch podporovať schopnosť žiakov viesť a organizovať kolektív, určovať silné a slabé stránky jednotlivých členov tímu metódou analýzy spoločnej práce, preberať osobnú zodpovednosť za výsledky spoločného diela,
- pri získavaní informácií vedieme žiakov k účelnému využívaniu času stanovením si a dodržiavaním cieľa /nehľadať nepodstatné informácie, nezabavovať sa stránkami internetu, ktoré nie sú podstatné pre našu prácu/,
- využívaním loga a mena školy formovať v žiakoch počas reprezentácie školy na akciách mimo nej hrdosť na príslušnosť k spoločenstvu školy.

4.10 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- podporujeme účasť žiakov v súťažiach umeleckého zamerania,
- účasťou na výstavách, divadelných predstaveniach a výchovných koncertoch formujeme v žiakoch umelecké hodnoty, schopnosť vnímania národnej kultúry a jej rozdielnosti od kultúry iných národov,
- vlastnou tvorivosťou učíme žiakov vyjadrovať svoje pocity a myšlienky,
- podporujeme rozvoj umeleckej kreatívnosti žiakov ako možnosti ich profesionálneho zamerania sa /napr. návštevy s tematickým zameraním – tkanie, háčkovanie/,
- prostredníctvom akadémií, školských vystúpení, vystúpení v meste prezentujeme žiakovi umeleckú tvorivosť všetkých druhov,
- exkurziami na pamätné miesta a vlastným skúmaním historických koreňov rodiny, školy, obce, mesta rozširujeme vedomosti žiakov o národnom dedičstve a budujeme hrdosť voči národným dejinám a toleranciu k iným kultúram,
- u žiakov formujeme vedomie, že kultúrnosť vyjadrovania sa je znakom kultúrnosti osobnosti.

Po vymenovaní jednotlivých postupov, ktoré nám slúžia na dosiahnutie cieľa celého nášho snaženia v oblasti výchovno-vzdelávacieho procesu môžeme skonštatovať, že v oblasti rozumovej výchovy je našim cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie. Osobnostný a sociálny rozvoj realizujeme stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami podporou individuálnych schopností. V spolupráci s CPPP sa snažíme poskytnúť odbornú pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ich rodičom a zamestnancom školy. Jednotlivé použité stratégie nás presvedčajú o ich účelnosti. Práca v oblasti environmentálnej výchovy je na našej škole veľmi bohatá, aktivity sú zapracované do všetkých predmetov, hlavne prírodovedných. Žiaci majú o túto oblasť veľký záujem. Naši žiaci na I. stupni sa venujú environmentálnej výchove. Podľa plánu koordinátora sa venujú ochrane prírody, zberu separovaného odpadu (papier, baterky, starý textil), šetrenia médií a ochrany školského inventáru.

Budeme sa snažiť dôsledne vychádzať z potrieb žiakov a motivovať ich do učenia pestrými formami výučby. Budeme si všímať talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery. Viac budeme preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládnutie učiva. Dôležitým odporúčaním do budúcnosti je pre nás potreba orientácie na pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slabo prospievajúcich pre zvýšenie vnútornej motivácie. Správne použité pedagogické stratégie nám pomôžu k rastu skutočných osobností, uvedomujúcich si svoju hodnotu.

Snažíme sa podporovať vyučovanie pomocou didaktickej a výpočtovej techniky, diskusie, samostatných a tímových projektov a prezentácií, praktickej výučby – demonštračné i žiacke pokusy, experimenty.

Plánujeme vo väčšej miere využívať IKT vo vyučovaní, kde je dôraz kladený na samostatnosť a zodpovednosť za učenie, a kde si žiaci rýchlejšie osvoja digitálnu kompetenciu.

Vo vyučovaní vo veľkej miere používame IKT, podporujeme vyučovanie pomocou didaktickej techniky, umožňujeme žiakom diskusie na danú tému, žiaci pracujú na samostatných a tímových projektoch.

5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú u žiaka diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie /CPPP. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo rozvoj osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Pedagogické zásady práce pri práci so žiakmi so ŠVVP:

- rešpektovanie zvláštností a možností žiaka,
- informovanosť všetkých pedagógov o probléme žiaka s dôrazom mlčanlivosti o informáciách zistených pri výkone povolania,
- oboznámenie všetkých pedagógov so spôsobmi vzdelávania, hodnotenia žiaka možnosťami úľav na zasadnutiach MZ,
- oboznámenie spolužiakov s rozdielnym spôsobom hodnotenia žiaka,
- skoré poskytnutie špeciálnej pomoci /koniec 1. a začiatok druhého ročníka a priebežne, čím skôr, tým lepšie,
- dodržiavanie jednotlivých vývojových etáp,
- vytváranie optimálneho pracovného prostredia, priateľskej atmosféry,
- zabezpečenie kompenzačných a didaktických pomôcok,
- využívanie špeciálnych metód a foriem práce odporučených odborným pracovníkom pedagogicko-psychologickej poradne,
- dodržiavanie zásady všestrannosti /dieťa musí mať možnosť kompenzovať svoje znevýhodnenie inými činnosťami, v ktorých je úspešnejšie/,
- dodržiavanie zásady sústavnosti,
- stanovenie si reálnych cieľov, postupné zvyšovanie nárokov,
- podporovanie snahy žiaka, aj pri najmenšom zlepšení výkonu udeľovať pochvaly, nedostatky neporovnávať s ostatnými,
- zaradovanie častých prestávok, striedanie pracovného tempa a pracovných činností podľa odporúčania CPPP.

5.1 Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla zadelený do nasledujúcich skupín podľa druhu znevýhodnenia:

5.1.1 Žiak so zdravotným znevýhodnením:

- žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím);
- žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, s oneskoreným alebo nerovnomerným psychomotorickým vývinom), žiak s intelektovým výkonom v hraničnom pásme, žiak s poruchou správania .

5.1.2 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou. V súlade s platnou legislatívou naša škola zabezpečuje a vytvára optimálne podmienky na vzdelávanie aj pre žiakov so ŠVVP.

V prvom ročníku sa urobí analýza schopností, zručností žiakov a emocionálnej zrelosti. V prípade potreby sa dieťa so súhlasom rodičov odošle na vyšetrenie do CPPP. Podľa výsledkov šetrenia v CPPP sa môže postupovať podľa UO pre žiakov 1.- 4. ročníka ZŠ pre intelektovo nadaných žiakov/žiacov s poruchami učenia.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach (integrované vzdelávanie)

Ak je zdravotné znevýhodnenie žiaka takého charakteru, že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a musí byť na škole evidovaný ako žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, za podmienky súhlasu jeho zákonného zástupcu.

Potvrdenie o tom, že žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vydáva podľa kompetencií školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie a na základe odborného vyšetrenia. Žiak, ktorý má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, musí mať vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva škola spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie podľa kompetencií. Žiak môže mať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby počas celého vzdelávacieho cyklu alebo len počas limitovaného obdobia, čo sa posudzuje na základe výsledkov odborného vyšetrenia školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý sa vzdeláva v bežnej triede základnej školy, musí mať zabezpečené odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej jeho individuálnym potrebám.

V našej škole máme integrovanú žiačku so zdravotným znevýhodnením. Pri vyučovaní a zabezpečení základných ľudských potrieb potrebuje pomoc osobného asistenta, ktorý jej mal byť pridelený po prechode žiačky z I. stupňa na II. Riaditeľka školy v spolupráci s obcou Dolná Tižina odoslala na príslušný KŠÚ žiadosť o pridelenie asistenta učiteľa.

Doteraz sme v štádiu prípravy na vytvorenie bezbariérového prístupu do budovy pavilónu 5. – 9. Z finančného hľadiska to zatiaľ nie je možné. Žiačke pri presune pomáha zákonný zástupca, ktorý s ňou podľa možností a potreby zostáva na vyučovaní.

Riaditeľka školy zabezpečuje pri výchove a vzdelávaní takéhoto žiaka systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces,
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka,
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok,
- zabezpečenie poradenstva odborníkov – špeciálneho pedagóg.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu. Ide o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka. Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka alebo v závislosti od zmeny jeho zdravotného stavu. Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľka školy, triedny učiteľ a zákonný zástupca žiaka.

5.2 Žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia:

Sociálne znevýhodnené prostredie - (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou) definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti.

Sociálne znevýhodnené prostredie spôsobuje sociálno-kultúrnu depriváciu, deformuje intelektuálny, mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Špeciálne edukačné potreby dieťaťa sú požiadavky na špeciálne usporiadanie podmienok, organizácie a realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam žiaka, ktorého telesný, psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu. Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej SZP) je pre žiaka rodina :

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- v ktorej aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,

- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.).

5.2.1 *Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky...) dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností. Uskutočňuje sa:

- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy, pričom niektoré (pre neho problémové) vyučovacie predmety môže žiak absolvovať v rámci individuálneho vzdelávacieho programu,
- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva; zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť. Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:
 - vytvárame atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí,
 - pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňujeme atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálne znevýhodneného prostredia,
 - zabezpečujeme pomoc pri realizácii výletov, exkurzií, aby sa dieťa mohlo takýchto aktivít zúčastňovať.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb. Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho sociálne znevýhodneného prostredia na výchovnovzdelávací proces,
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- požiadavky na zabezpečenie doplnkových učebných pomôcok,
- zabezpečenie servisu odborníkov – asistenta učiteľa, špeciálneho pedagóga, psychológa a iných špecialistov.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú na individuálnej báze tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka. Individuálny výchovno-

vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom a ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

Počet žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia na našej škole nie je vysoký. Sú to žiaci predovšetkým z neúplných rodín, resp. z rodín, kde jeden alebo obidvaja rodičia sú nezamestnaní, pričom starostlivosť o deti zo strany rodičov je nižšia. Prejavuje sa to zvýšeným počtom vymeškaných hodín a minimálnou, resp. žiadnou prípravou na vyučovanie. U týchto žiakov je často krát potrebná pomoc výchovného poradcu. Aj zo strany pedagógov je však potrebná určitá tolerancia a ohľaduplnosť pri riešení kolíznych situácií. Pedagógovia našej školy sú ochotní a schopní podať pomocnú ruku pri riešení problémov s takýmito žiakmi.

Pri tvorbe IVVP sme postupovali podľa: Vzdelávacieho programu pre žiakov s vývinovými poruchami učenia (VPU) a Vzdelávacieho programu pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti. Súčasťou každého IVVP sú základné údaje o žiakovi a jeho diagnóze, konkrétne odporúčania týkajúce sa úpravy prostredia triedy, vytýčené sú krátkodobé a dlhodobé edukačné ciele, (v prípade potreby - požiadavky na modifikáciu učebného plánu a osnov), špecifikované vzdelávacie postupy, metódy a formy práce ako aj postupy pri hodnotení učebných výsledkov žiaka, spolupráca s rodičmi, potrebné kompenzačné pomôcky a špeciálno-pedagogický servis.

IVVP vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom a ostatnými vyučujúcimi. Je prispôsobený potrebám žiaka, počas školského roka sa môže meniť a dopĺňať. Zákonní zástupcovia majú právo sa s IVVP oboznámiť a sú informovaní o priebežných zmenách.

Obsah školského vzdelávania žiakov so ŠVVP je rovnaký ako obsah vzdelávania žiakov základných škôl, prípadne modifikovaný v závislosti od individuálnych schopností dieťaťa so ŠVVP. Aktuálne naši žiaci nemajú modifikované učebné osnovy, nakoľko - vzhľadom na stupeň jednotlivých postihnutí nám to ani v jednom prípade nebolo odporúčané poradenským zariadením.

O efektívite individuálnej integrácie a jej výhodách či slabých stránkach, a taktiež o prínose pre jednotlivých žiakov so ŠVVP majú možnosť sa vyjadriť pedagógovia a prizvaný špeciálny pedagóg aj v rámci procesu schvaľovania žiadosti o prijatie žiaka do školy, Pedagógovia majú možnosť vyjadriť a hodnotiť daný jav pravidelne v rámci polročnej a koncoročnej klasifikačnej porady.

Obsah IVVP je u každého žiaka aktualizovaný pre nový školský rok, na prelome septembra a októbra daného školského roku a uskutočnia zasadania špeciálne vytvorenej komisie – stretnutia s rodičmi začlenených žiakov a ich triednymi učiteľmi, výchovným poradcom, riaditeľkou školy, kde sa s týmito aktualizáciami oboznámia a majú možnosť vyjadriť sa k nim, prípadne dať vlastné podnety. Rodičia pritom vychádzajú z odporúčaní špeciálneho pedagóga, odborného lekára, s ktorým je rodič v kontakte a z jeho lekárskej správy a odporúčania. Zámerom týchto stretnutí má byť aj prehĺbenie spolupráce medzi školou a rodinou, ktorá je nevyhnutnou podmienkou pre úspešné integrovanie žiaka. V závere školského roka plánujeme podobné komisie, ktoré vyhodnotia prínos integrácie a zároveň tu predostrieme ďalšie kroky a požiadavky pedagógov pre spoluprácu.

5.3 Žiak s nadaním

Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami /ŠVVP/ vychádzame z platných dokumentov, najmä zo zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (Školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a z vyhlášky č. 320/2008 o základnej škole, ako i z ďalších platných a záväzných dokumentov. V tejto oblasti našej práce je nutná zvýšená spolupráca školy, žiaka, jeho rodičov a školského poradenského zariadenia (CPPP).

V rámci školy ide najmä o spoluprácu triedneho učiteľa s ostatnými vyučujúcimi, výchovného poradcu a vedenia školy. Podmienkou zdokonaľovania práce so žiakmi so ŠVVP je neustále sa vzdelávanie pedagogických pracovníkov v tejto oblasti. Zásadnou podmienkou úspešnej práce s týmito žiakmi je neustála komunikácia s rodičmi žiaka.

Zásady komunikácie učiteľa s rodičom:

- vytvorenie dostatočného časového priestoru na rozhovor s rodičom,
- získanie si dôvery rodičov, poskytujeme im jasné a zrozumiteľné informácie, podporujeme a povzbudzujeme ich pri problémoch,
- vzájomné počúvanie sa,
- rozhovor musí prebiehať v pokojnej atmosfére, vedieme ho optimisticky, pedagóg hľadá neustále riešenia ako pomoc pre rodiča,
- situácie, ktoré sme s dieťaťom zažili, jeho správanie, reakcie iba popisujeme, ale ich nehodnotíme,
- uvádzame zdroje svojich informácií a to isté umožňujeme aj rodičom,
- stanovíme „pravidlá hry“, ujasníme si pojmy a trváme na dodržiavaní týchto pravidiel,
- celý rozhovor je jasnou snahou učiteľa poradiť rodičom, hľadať riešenia a ponúknuť im pomoc,
- uskutočňujeme zápis zo stretnutia s autentickým podpisom oboch, príp. všetkých zúčastnených strán, ktorý eviduje triedny učiteľ alebo výchovný poradca.

5.3.1 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonových charakteristík nadania sa kladie dôraz na harmonický osobnostný vývin nadaných detí a žiakov, ich emocionálne charakteristiky a sociálne vzťahy.

5.4 Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov so ŠVVP vychádzame zo školského zákona (Zákon č. 245/2008, § 55) a z Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiaka základnej školy, Príloha č.2 Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole.

Žiakovi so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu, sa v doložke vysvedčenia uvedie: „Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu“. Ak sa v individuálnom vzdelávacom programe úpravy vzdelávania žiaka vzťahujú len k niektorým vyučovacím predmetom, v doložke vysvedčenia sa uvedie: „Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu

uplatňovaného v predmete (predmetoch) ... “. V doložke vysvedčenia žiaka so zdravotným znevýhodnením je možné uviesť aj ďalšie dôležité skutočnosti súvisiace s jeho vzdelávaním.

Žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie na základe odporúčania všeobecného lekára pre deti a dorast z dôvodu zdravotného znevýhodnenia, komisionálnu skúšku nevykonáva. Pedagogický zamestnanec, ktorý zabezpečuje vzdelávanie žiaka, štvrtročne predkladá riaditeľovi školy písomnú správu o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti so žiakom, na základe ktorej po prerokovaní v pedagogickej rade školy sa vykoná hodnotenie prospechu žiaka. Písomná správa o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti žiaka obsahuje:

- a) údaje identifikujúce žiaka,
- b) hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka,
- c) návrh hodnotenia.

Hodnotenie správania začleneného žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (s poruchami pozornosti, s poruchami správania) sa posudzuje s prihliadnutím na jeho druh zdravotného znevýhodnenia v úzkej spolupráci so zariadením výchovného poradenstva a prevencie alebo so školským špeciálnym pedagógom a zákonným zástupcom žiaka.

6. Začlenenie prierezových tém

6.1. Multikultúrna výchova	MUV
6.2. Mediálna výchova	MDV
6.3. Osobnostný a sociálny rozvoj, práva dieťaťa	OSR
6.4. Environmentálna výchova	ENV
6.5. Ochrana života a zdravia	OZO
6.6. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	RGV
6.7. Dopravná výchova- Výchova k bezpečnosti v cestnej premávke	DOV
6.8. Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	TBZ

Prierezové témy sa budú prelínať cez obsahové vzdelávacie oblasti v jednotlivých predmetoch podľa svojho obsahu a budú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch. Budeme ich realizovať viacerými formami /formou projektov, kurzov, formou integrovanej súčasti vzdelávacieho obsahu v učebných predmetoch. Nevyhnutnou podmienkou účinnosti prierezových tém bude použitie aktivizujúcich, interaktívnych metód.

V rámci primárneho i sekundárneho vzdelávania k prierezovým témam začleňujeme v našej škole tiež Globálnu výchovu a rozvíjanie Čitateľskej gramotnosti a rozvíjanie Finančnej gramotnosti, ktoré nie sú síce prierezovými témami, ale majú ich charakter.

6.1 Multikultúrna výchova

Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako reality súčasnosti a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokáže s ich príslušníkmi komunikovať a spolupracovať.

Charakteristika prierezovej témy

S ohľadom na zameranie našej školy „*My v Európe, Európa v nás*“ sa v tejto téme sústreďujeme v programe primárneho vzdelávania na obec, okolie obce, blízky región a nakoniec Slovensko. Jednotlivé celky sú postupne preberané v ročníkoch, s tým že začíname v prvom ročníku obcou a končíme vo štvrtom ročníku Slovenskom. V programe nižšieho sekundárneho vzdelávania budeme vychádzať z poznatkov získaných v programe primárneho vzdelávania a formou špiráloveho rozširovania učiva budeme prechádzať k okolitým krajinám. V 5. ročníku je táto téma zameraná na Poľsko a jeho kultúru, dejiny a geografiu. V 6. ročníku je zameraná na Maďarsko, jeho kultúru, dejiny a geografiu. V 7. ročníku na Českú republiku, jej kultúru, dejiny a geografiu. V 8. ročníku na Rakúsko, jeho kultúru, dejiny a geografiu. V 9. ročníku (v školskom roku 2012/2013) bude téma zameraná na krajiny, v ktorých sú sústredené centrálné riadiace orgány Európskej únie, Francúzsko a Belgicko. Pozitívny vzťah chceme budovať na základe našich spoločných dejinných koreňov v srdci Európy.

Zaradenie prierezovej témy multikultúrna výchova v predmetoch

Multikultúrna výchova, ako prierezová téma, bude zaradená v predmetoch: náboženská výchova, slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova, hudobná výchova, prírodoveda, vlastiveda, biológia, dejepis, občianska výchova, geografia.

6.2 Mediálna výchova

Cieľom prierezovej témy je rozvinúť schopnosť uplatňovať hodnotový výber v styku s rôznymi druhmi médií a ich produktmi. Spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, orientovali sa v ňom, využívali médiá a ich produkty na edukačné ciele, najmä v oblasti výchovno-vzdelávacej a mravnej). Aby žiaci vedeli rozlišovať realitu od reklamy. Aby dostali hodnotiace základy, potrebné na odvrátenie nepriaznivého vplyvu konzumnej spoločnosti, ktorému práve mnohé médiá napomáhajú. Postupne budovať schopnosť žiaka vytvoriť si vlastný názor na médiá na základe prijatých informácií. Schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne, formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Charakteristika prierezovej témy

V súčasnosti sa nanajvýš aktuálnou stáva problém ako naučiť deti a mládež aktívne a zodpovedne využívať prostriedky masovej komunikácie, ktoré sú šíriteľmi poznatkov, posolstiev, hodnotových orientácií a to rôznej kvality. Obzvlášť závažná sa ukazuje potreba

formovať schopnosť detí a mládeže kriticky posudzovať vplyv na ich duševné zdravie, na ochranu svojej osoby. Zabrániť rozmáhajúcej sa forme „kyberšikanovania“ a zneužívania detí prostredníctvom internetu. Mediálna výchova, ako prierezová téma, smeruje k tomu, aby si žiaci osvojili stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi. Cieľom mediálnej výchovy je rozvinúť u žiakov spôsobilosť - mediálnu kompetenciu zmysluplne, t.j. kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty.

Zaradenie mediálnej výchovy ako prierezovej témy na základných školách má prispieť k tomu, aby žiaci lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, ich nástrah, aby zodpovedne postupovali pri výbere osobnostného vzoru z množstva novodobých „celebrít“. Cieľom je rozvíjať kritické myslenie dieťaťa voči médiám, zvýšiť citlivosť dieťaťa na využívanie určitých obsahov (najmä s nadmerným a neprimeraným výskytom násillia, výskytom sexuality, či inými obsahmi nerešpektujúcimi ochranu ľudskej dôstojnosti). Mediálna výchova zahŕňa prednostne výchovu k hodnotám vo vzťahu k médiám a ich obsahom. Učí žiakov správne využívať vlastnú slobodu pri výbere mediálnych produktov a uvedomovať si z toho vyplývajúcu zodpovednosť.

Základom je naučiť žiakov chápať reálne, ale i možné mediálne vplyvy na jednotlivca, ale tiež na rôzne aspekty spoločenského diania, a to tak pozitívne ako aj negatívne. Žiaci by za pomoci výučby mediálnej výchovy mali postupne dokázať nájsť vlastný optimálny spôsob ako žiť v realite, ktorú médiá ovplyvňujú a využívať médiá ako nástroje ovplyvňovania, veľakrát, žiaľ, nielen pozitívneho. Žiaci budú vedení k aktívnemu zapájaniu sa do komunikačného procesu pomocou médií a s médiami a k uplatneniu svojho kreatívneho potenciálu, ktorý sa prejaví v tvorbe vlastných produktov, resp. v aktívnom zapájaní sa do kolektívnej tvorivej mediálnej práce.

Zaradenie prierezovej témy mediálna výchova v predmetoch

Prierezová téma je zaradená v predmetoch: slovenský jazyk a literatúra, hudobná výchova, výtvarná výchova, náboženská výchova, infromatická výchova, anglický jazyk.

6.3 Osobnostný a sociálny rozvoj

Cieľom prierezovej témy je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe, vedieť sa ohodnotiť, poznať svoje silné a slabé stránky), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie.

Cieľom je naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Charakteristika prierezovej témy

Ťažisko prierezovej témy je vo formovaní a rozvíjaní sociálno-emočných kognitívnych a behaviorálnych zručností s dôrazom na formovanie sebauvedomenia, zdravého sebahodnotenia a sebadôvery a rozvoj komunikačných a kooperatívnych zručností nevyhnutných pre dobré medziľudské vzťahy v škole, v rodine, vo vrstovníckej skupine, v

partnerstve aj na pracovisku, využívaním efektívnych riešení konfliktov, asertívneho presadzovania svojich názorov, eliminovania predsudkov vo vzťahu k rešpektovaniu a tolerancii odlišných názorov, postojov, hodnôt a kultúry iných ľudí.

Zámerom zaradenia tejto témy je osobnostný rozvoj, sebapoznávanie a poznávanie iných s dôrazom na školský, profesijný, rodinný, partnerský a manželský rámec, rozvíjanie identity seba a zdravého sebavedomia a sebadôvery. Nesmie chýbať sociálna komunikácia v škole, rozhovory o komunikácii v rodine, vo vrstovnickej skupine, v partnerstve, v manželstve a na pracovisku, spoločenské správanie, bontón a etiketa.

Zaradenie témy pozitívne vplýva na efektívne riešenie konfliktov v škole, v rodine, medzi vrstovníkmi, či v rozhovoroch o budúcnosti s ohľadom na partnerský, manželský a pracovný život. Slúži aj na prevenciu agresivity, násilia a šikanovania v škole, medzi vrstovníkmi, v rodine, v manželstve, v spoločnosti.

Zaradenie prierezovej témy mediálna výchova v predmetoch

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj je zaradená v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, informatická výchova, geografia, matematika, hudobná výchova, telesná výchova, výtvarná výchova, náboženská výchova.

6. 4 Environmentálna výchova

Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi.

Interná politika v oblasti environmentálnej politiky:

Na problematiku environmentálnej výchovy sa zameriavajú i niektoré besedy, exkurzie a koncoročné školské výlety. Žiaci sa aktívne a v hojnom počte zúčastňujú podujatí organizovaných Krúžkom mladého ochrancu prírody a Turistickým krúžkom, ktoré na škole pracujú už niekoľko rokov. Na nich žiaci pod vedením pedagógov počas víkendov, okrem zdravého pohybu v prírode, chránia aj životné prostredie, a to najmä zberom odpadkov z turistických chodníkov či čistením prameňov okolitých vodných prameňov. Z túr sa tak pravidelne vracajú nielen s novými zážitkami ale aj s vrecami naplnenými vyzberanými odpadkami. Ochrane a tvorbe životného prostredia venujeme každoročne projektový deň ku Dňu Zeme. Žiaci školy sa zapájajú do zberu papiera, kde každý rok vyzbierajú cca 2000 kg starého papiera a pomáhajú tak zachrániť 16 veľkých stromov. Začali i so separovaním odpadkov, zbierajú staré batérie, sú zapojení do projektu Recyklohry.

Charakteristika prierezovej témy

Hlavným znakom témy je poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k životnému prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu; rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu.

Rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni, pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu, vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská, využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj pri prezentácii vlastnej práce.

V oblasti postojov a hodnôt žiak nadobudne schopnosť:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania smerom k životnému prostrediu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

Zaradenie prierezovej témy mediálna výchova v predmetoch

Prierezová téma enviromentálna výchova bude zaradená v predmetoch: prírodoveda, vlastiveda, biológia, geografia, výtvarná výchova, slovenský jazyk a literatúra, telesná výchova, náboženská výchova, fyzika, anglický jazyk, nemecký jazyk.

6.5 Ochrana života a zdravia

Prierezová téma Ochrana života a zdravia sa v základných školách realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov Štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier (I. stupeň) a účelových cvičení (II. stupeň).

Charakteristika prierezovej témy

Obsahovo je táto téma blízka téme ochrany človeka a prírody. Z jeho obsahu bola vyčlenená ochrana prírody a dopravná výchova do iných vzdelávacích oblastí štátneho vzdelávacieho programu. Ochrana človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Ciele témy sú zamerané na poskytnutie teoretických vedomostí a praktických poznatkov žiakov základných škôl a formujú ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje činnosťou žiakov:

- a) morálnou, ktorá tvorí základ ich vlasteneckého a národného cítienia,
- b) odbornou, ktorá im umožňuje osvojenie vedomostí a zručností v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života,
- c) psychologickou, ktorá pôsobí na proces adaptácie v požiadavkách záťažových situácií,
- d) fyzickou, pre ktorú je charakteristická tvorba predpokladov na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž vnáročných životných situáciách.

Základné zručnosti v rámci tejto kompetencie zahŕňajú schopnosť účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka. Tieto spoločenské a občianske kompetencie by mali ovplyvniť schopnosť žiakov zvládať stres a frustráciu, komunikáciu s inými ľuďmi a solidaritu pri riešení problémov širšej komunity ľudí. Možno predpokladať, že rozvíjaním týchto vlastností sa utvárajú požadované schopnosti potrebné pre občana v oblasti ochrany života a zdravia (OŽZ), a to nielen v aktuálnom čase počas vzdelávania v škole, ale aj v úlohe perspektívnej, a to v dospelosti v praktickom živote, v rôznych zamestnaniach. Absolvovaním učiva získavajú žiaci nevyhnutné vedomosti, zručnosti a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie.

Učivo obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí. Svojou humánnou podstatou má pre žiakov mimoriadny význam. Sebaochrana a vzájomná pomoc vychádza z práva každého občana byť včas varovaný pred hroziacim nebezpečenstvom varovnými signálmi, zabezpečený individuálnymi ochrannými prostriedkami, evakuáciou a ukrytím. Mimoriadna udalosť môže vzniknúť v rôznych častiach štátu kedykoľvek. Občania nemôžu očakávať okamžité poskytnutie pomoci. Z toho dôvodu musia byť schopní, v rámci svojich možností a schopností, chrániť svoje zdravie a poskytnúť pomoc iným osobám. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je aj poznávanie prírodného prostredia. Prioritne je učivo obsahom orientované na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmu voči občanom nášho štátu.

Zaradenie prierezovej témy ochrana života a zdravia

Obsah a realizácia učiva sú zaradené do výchovno-vzdelávacieho procesu, odbornú zložku učiva naplňujú tematické celky s uvedeným obsahom:

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

Prierezová téma je zaradená v predmetoch: biológia, občianska výchova, telesná výchova, výtvarná výchova, technická výchova, svet práce a techniky, fyzika, chémia.

Na realizáciu učiva OŽZ sa využívajú viaceré organizačné formy, napr. účelové cvičenia. Účelové cvičenia sú v programe nižšieho primárneho vzdelávania v 5.- 9. ročníku sa uskutočňujú dvakrát v priebehu školského roka. Praktickej časti predchádza teoretická

príprava, ktorú tvoria zložky ako zdravotná príprava a presun zranených, topografia, orientácia v prírode, mimoriadne situácie, riešenie krízových situácií, požiarna ochrana. Teoretická časť sa preberá so žiakmi 5 vyučovacích hodín. V praktickej časti účelových cvičení si žiaci nacvičujú evakuáciu, prenos zraneného, poskytnutie prvej pomoci, postup chemickej očisty tela, nasadenie ochrannej masky.

Účelové cvičenia sú zaradené v Pláne práce školy, konajú sa spravidla v mesiacoch október a máj. V máji sa v praktickej časti účelových cvičení pravidelne organizuje súťaž družstiev spojená so streľbou zo vzduchovky.

Žiaci druhého stupňa sa už dlhodobo pripravujú a zúčastňujú na súťažiach Mladý záchranár civilnej obrany a pod vedením Ing. Soni Zimenovej dosahujú mimoriadne dobré výsledky, v roku 2009 získali prvé miesto v okresnom kole súťaže, v roku 2010 druhé miesto v celoslovenskom kole súťaže, v roku 2011 druhé miesto v obvodnom kole súťaže.

Na komplexnejšie zabezpečenie uplatňovania učiva je možné využívať ďalšie vzdelávacie a organizačné činnosti školy. Medzi vhodné témy z obsahu niektorých vyučovacích predmetov a na využitie medzipredmetových vzťahov patrí rešpektovanie Vnútorneho poriadku školy (Školský poriadok pre žiakov), požiarne a poplachové smernice, riešenie mimoriadnych situácií – **civilná ochrana**, naša obec, náš štát, všeobecná charakteristika; evakuácia školy v prípade ohrozenia – postup opustenia školy, miesto zhromaždenia, presun do bezpečného priestoru; signály civilnej ochrany a činnosť žiakov po ich vyhlásení; horľaviny a ich následky; **zdravotná príprava**: vybavenie domácej lekárničky a jej využitie pri poskytnutí prvej pomoci; nebezpečenstvo svojvoľného požitia liekov; ošetrovanie odrenín ruky, nohy, prstov a hlavy; privolanie pomoci k zranenému; význam symbolu „červený kríž“; privolanie rýchlej zdravotnej služby, stabilizovaná poloha, umelé dýchanie z pľúc do pľúc, ošetrovanie popálenín, krvácajúcich rán, **pohyb a pobyt v prírode**, orientácia v mieste školy a jej okolí; určenie svetových strán podľa slnka; topografia, orientácia podľa významných budov, odhadovanie vzdialenosti.

6.6 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou multikultúrna výchova ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra ako prierezová téma má pomôcť žiakom piateho až deviateho ročníka veku primeraným spôsobom si rozšíriť svoje poznatky o vybraných štátoch, ich politike, kultúre, zvykoch, jazyku, o politickej situácii, demografickej krivke, o faune a flóre, o zemepisných zaujímavostiach (konkrétne sú to štáty: Slovensko, Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko).

Je to interdisciplinárna téma, ktorá nadväzuje na prvky existujúcich povinných predmetov /vlastiveda, prírodoveda, geografia, dejepis, biológia, hudobná výchova, výtvarná výchova, slovenský jazyk/.

Obsah prierezovej témy regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sme postavili na predpoklade, že si žiaci v programe primárneho vzdelávania osvojili základné vedomosti

o svojej obci, okolí obce, najbližšom regióne a o Slovensku, ako o svojej rodnej krajine. Spôsobom, akým sa deti v programe primárneho vzdelávania snažíme naučiť nielen históriu a geografiu spomínaných celkov, veríme, že v nich zároveň prebúdzame hrdosť na svoju obec, región, domovinu. V súčasnej dobe už pojmy vlastenectvo a hrdosť na svoj národ, už mnohým deťom nič nehovoria a aj pre mnohých dospelých sú tieto pojmy sprofanované. Dokážeme byť hrdí na svoju krajinu možno v tých pár týždňoch, kedy naši hokejisti vyhrávajú na MS v hokeji, znejú zvuky národnej hymny a naša národná zástava stúpa do výšky. A to sú pravdepodobne jediné chvíle, kedy prežívame pocit národnej hrdosti. Myslíme si, že oproti iným národom je naša národná hrdosť utláčaná do úzadia inými pocitmi a oproti ostatným národom sa za prejavy národnej hrdosti hanbíme.

Nielen tieto dôvody nás viedli k zaradeniu regionálnej výchovy a tradičnej ľudovej kultúry do programu nižšieho sekundárneho vzdelávania. V poslednom období pozorujeme nárast šovinistických a rasových prejavov najmä mladých ľudí. Pritom mnohí z nich vo svojom živote nestretli človek inej rasy, nielo ešte národnosti. Chceli by sme predchádzať týmto patologickým javom v prejavoch našich žiakov a zabrániť akejkoľvek forme rasovej a etnickej nenávisti.

Obsahovo sme sa v téme regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra zamerali na najbližšie štáty, s ktorými susedí naša krajina. Tento obsah bol postupne zapracovaný v jednotlivých predmetoch.

Charakteristika prierezovej témy

Existencia národa v zjednotenej Európe neznamena stratu potreby vlastenectva, práve naopak. Výmena kultúrnych hodnôt národov Európy nie je možná bez rešpektovania a zachovávanía ich špecifickosti a rozdielnosti. V tomto kontexte je dôležité ukázať žiakom, aký význam má kultúrne dedičstvo, ktoré je súčasťou materiálneho a duchovného dedičstva a bohatstva národa. Jeho súčasťou je aj ľudová kultúra a kresťanské hodnoty. Sú základom našej kultúrnej identity, významným zdrojom historického vedomia a vzdelanosti a zároveň aj nástrojom tolerancie a porozumenia medzi národmi. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra vytvára priestor na nenásilnú výchovu a vzdelávanie k vlastenectvu, k národným a kresťanským tradíciám spolu s výchovou k demokracii a ľudským právam.

V rámci regionálnej výchovy a tradičnej ľudovej kultúry žiaci získajú vedomosti o minulosti a súčasnosti svojho regiónu, svojej obce s cieľom vytvárania pocitu hrdosti na svoje dejiny, ľudovú kultúru, prírodné krásy. Zároveň prierezová téma vytvára priestor nielen na spoznávanie, ale aj ochraňovanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

6.6.1 Ciele regionálnej výchovy a tradičnej ľudovej kultúry

Prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom národov.

Cieľom regionálnej výchovy a tradičnej ľudovej kultúry je pomôcť žiakom uvedomiť si, že spolu s našimi susedmi patríme do jednej Európy. Nielen demograficky tvoríme srdce

Európy, ale sme srdcom Európy, srdcom ako symbolom centra lásky, pokoja, priateľstva a mieru.

Cieľom je vytvárať predpoklady u žiakov na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásu ľudového umenia všetkých národov a uchovávanie kultúrneho dedičstva UNESCO predchádzajúcich generácií. Cieľom je získanie jasného povedomia národného dedičstva a rozvíjať toleranciu voči iným kultúram, ich zvykom, tradíciám (nadmárodné dedičstvo). Využívanie regionálnej výchovy ako prierezovej témy v 5. až 9. ročníku je zamerané na realizáciu nasledovných cieľov:

- poznať a propagovať historické a prírodné krásy svojej vlasti, pamätihodnosti, život a minulosť Slovákov, významné osobnosti slovenských dejín a ľudové tradície,
- poznať a propagovať historické a prírodné krásy Poľska, významné osobnosti poľských dejín, život a minulosť Poľska a jeho obyvateľov, poznanie ich ľudových tradícií, zvykov, jazyka,
- poznať a propagovať historické a prírodné krásy Česka, významné osobnosti českých dejín, život a minulosť Česka a jeho obyvateľov, poznanie ich ľudových tradícií, zvykov, jazyka, spoločná minulosť Slovákov a Čechov
- poznať a propagovať historické a prírodné krásy Maďarska, významné osobnosti maďarských dejín, život a minulosť Maďarska a jeho obyvateľov, poznanie ich ľudových tradícií, zvykov, jazyka,
- poznať a propagovať historické a prírodné krásy Rakúska, život a minulosť Poliakov, poznanie ich ľudových tradícií, zvykov, jazyka, bohatej histórie,
- zaujať a prejaviť postoj k ľudovým tradíciám všetkých preberaných štátov,
- získať vedomosti o ochrane kultúrnych pamiatok Slovenska, Poľska, Maďarska, Rakúska (svetové dedičstvo Unesco),
- identifikovať sa so svojou vlasťou, hľadať spoločné korene a spojivá so štátmi v Európe,
- poznať a rešpektovať kultúrnu inakosť v susedných štátoch,
- poznať prírodné bohatstvo daných štátov a vytvoriť si k nim pozitívny vzťah,
- efektívne pracovať s informáciami, pracovať s rôznymi zdrojmi informácií, tvorivo využívať IKT, tvoriť projekty a prezentovať svoje práce,
- naučiť sa pracovať v tíme, s cieľom naučiť sa žiť a pracovať s inými ľuďmi, byť zodpovedným za splnenie spoločných úloh,
- reálne hodnotiť seba a iných ľudí, svoje možnosti a schopnosti.
- Na hodinách regionálnej výchovy si žiaci postupne osvoja kľúčové spôsobilosti:
- sociálne a komunikačné spôsobilosti prácou v skupinách, tímovou prácou na projektoch,
- spôsobilosť riešiť problém s využitím už získaných znalostí a schopností,
- schopnosť kriticky myslieť pri hľadaní riešenia, obhájiť si svoje rozhodnutie,
- spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry, vedieť oceniť kultúrne dedičstvo, historické tradície i ľudové umenie.

6.6.2 Obsah - tematické celky

Tematické celky sú obsahovo naviazané na obec, okolie, okolitý región a Slovensko v programe primárneho vzdelávania. Na získané poznatky obsahovo nadväzuje vzdelávanie v programe nižšieho sekundárneho vzdelávania. Jednotlivé celky sú zoradené po ročníkoch a zamerané na okolité krajiny, s ktorými susedí naše Slovensko v stredoeurópskom regióne.

V tejto časti Školského vzdelávacieho programu - ISCED 1 pre primárne vzdelávanie je prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra zostavená tak, aby obsahovo, štruktúrou a náročnosťou bola veku primeraná a zodpovedala schopnostiam a zručnostiam dieťaťa mladšieho školského veku. Aby dieťa mohlo aplikovať nové vedomosti na základe poznaného a už osvojeného. Aby postupovalo od jednoduchšieho k zložitejšiemu, od poznaného k nepoznanému, od názorného k abstraktnému. V jednotlivých ročníkoch sa regionálna výchova premietla do konkrétnych obsahových celkov:

6.6.3 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra v prvom ročníku

Obsahový štandard

v predmete slovenský jazyk

- ľudový hrdina Juraj Jánošík – spoznávanie legendy o miestnom zbojníkovi, legenda ako súčasť materinského jazyka
- povesti o Jurajovi Jánošíkovi – počúvanie povestí a reprodukcia vypočutého textu
- osvojenie si slov zbojníckej ľudovej piesne
- exkurzia do Pamätnej izby Juraja Jánošíka v Terchovej, návšteva pamätníka – sochy slávneho zbojníka
- historizmy v materinskom jazyku (pomenovanie konkrétnych historických predmetov – dereš, krosná, hintov,...)

v predmete výtvarná výchova

- ilustrácia vypočutej povesti o Jurajovi Jánošíkovi
- kresby ľudových predmetov, ktoré deti videli pri návšteve múzea (valaška, opasok)
- modelovanie historických ľudových predmetov
- spoznávanie ľudových remesiel
- Juraj Jánošík ako hrdina kresleného komiksu

v predmete hudobná výchova

- počúvanie terchovských ľudových piesní
- nácvik terchovských ľudových piesní
- porovnávanie terchovských piesní s inými ľudovými piesňami

v predmete telesná výchova

- nácvik jednoduchých tanečných krokov
- nácvik ľudových tancov
- nácvik tanečnej choreografie

Výkonový štandard

- vedieť reprodukovať vypočutú povesť
- zaspievať jednu slohu ľudovej piesne

- určiť poradie obrázkov, znázorňujúcich obrazy z vypočutej povesti
- určiť kladné a záporné vlastnosti zbojníka Juraja Jánošíka
- porozprávať, čo sa mi na povesti páčilo, čo sa mi nepáčilo, vyjadriť svoj názor
- opísať historické predmety, o ktorých som sa dozvedel z rozprávania, z knihy, z návštevy pamätnej izby, múzea
- nakresliť historické predmety, o ktorých som sa dočítal, alebo som ich videl pri návšteve múzea
- ilustrovať postavu ľudového hrdinu
- určiť, ktoré predmety z múzeu sa ešte dnes používajú
- určiť a pomenovať predmety z múzea, ktoré sa dnes nepoužívajú (archaizmy, historizmy)
- zaspievať vypočutú ľudovú pieseň v sprievode hudby
- zatancovať krátky ľudový tanec z nášho regiónu
- porozprávať o produktoch ľudových remesiel (košíkárstvo, drotárstvo, hrnčiarstvo)
- určiť vybraný materiál, použitý pri výrobe ľudových remeselníkov

Kompetencie žiaka po absolvovaní prierezovej témy

- reprodukuje vypočutú povesť
- zarecituje jednu slohu ľudovej piesne
- určí poradie obrázkov, znázorňujúcich obrazy z vypočutej povesti
- určí kladné a záporné vlastnosti zbojníka Juraja Jánošíka
- porozpráva, čo sa mu na povesti páčilo, čo sa mu nepáčilo
- porozpráva, čo videl v pamätnej izbe, v múzeu
- ilustruje postavu ľudového hrdinu, ktorú spoznal na základe prečítaného textu a návštevy múzea
- určí, ktoré predmety z múzeu sa používajú i v dnešnej modernej dobe
- určí a pomenuje predmety z múzea, ktoré sa dnes nepoužívajú (historizmy)
- nakreslí historické predmety, ktoré si zapamätal
- zaspieva známu zbojnícku ľudovú pieseň v sprievode hudby
- zatancuje krátky ľudový tanec z nášho regiónu
- porozpráva o produktoch ľudových remesiel (košíkárstvo, drotárstvo, hrnčiarstvo)
- určí vybraný materiál použitý pri výrobe ľudových výrobkov

6.6.4 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra v druhom ročníku

Obsahový štandard

v predmete vlastiveda

- sedem divov sveta v naše obci a v jej okolí
- obec, v ktorej žijem
- erby a kostoly v Dolnej Tižine a Stráži
- tradičné jedlá (projektový deň s tradičným jedlom)
- poznať miestne ľudové tradície

v predmete výtvarná výchova

- ľudové kroje

- krásy ľudového umenia
- čo skrývajú truhlice
- vybranou technikou vytvoriť erb Dolnej Tižiny, Stráže

v predmete slovenský jazyk

- čítanie miestnych povestí
- historizmy v materinskej reči
- maľované čítanie - tvorby prezentácií o rodnej obci
- vianočné zvyky v našej obci, rozprávanie
- maľované vajíčko, opis postupu pri výrobe

v predmete hudobná výchova

- počúvanie ľudových piesní z okolia Žiliny
- pieseň nás sprevádza od kolísky, miestne uspávanky
- Zlatý kolovrátok – súťaž v spievaní ľudových piesní
- v predmete hudobná výchova
- nácvik ľudových tancov

Výkonový štandard

- nájsť v obci alebo okolí niečo výnimočné, čo si mi páči a porozprávať o tom
- vymyslieť príbeh, ako vznikol môj div sveta v našej obci, ilustrovať ho
- rozpoznať erb rodnej obce, opísať, čo je na ňom
- zistiť históriu vzniku erbu alebo histórie vzniku obce na základe rozhovoru so staršími ľuďmi
- prečítať miestne povesti
- rozprávať o rodnej obci
- vytvoriť prezentáciu o rodnej obci
- čo potrebujem na prípravu, opis prípravy tradičného jedla
- poznať miestne ľudové tradície
- určiť farby miestneho ľudového kroja
- spoznať a pomenovať produkty tradičných ľudových remesiel
- nakresliť podľa predlohy historické veci, používané v domácnostiach (kolovrátok, vretienko, krosná,...)
- vybranou technikou vytvoriť erb Dolnej Tižiny, Stráže
- rozdeliť slová na historizmy a slová z jadra slovnéj zásoby
- rozprávať o vianočných zvykoch v našej obci
- opísať postup pri maľovaní kraslice
- spoznať a pomenovať tradičné nástroje z miestnych ľudových piesní z okolia Žiliny
- rozpoznať uspávanku od iných typov ľudovej piesne
- zaspievať uspávanku z okolia obce
- zatancovať miestny ľudový tanec
- určiť vybraný materiál, ktorý bol použitý pri výrobe ľudových výrobkov

Kompetencie žiaka po absolvovaním prierezovej témy

- reprodukuje prečítanú povesť
- zarecituje dve slohy ľudovej piesne
- zoradí obrázky znázorňujúce rôzne prečítané povesti, vytvorí kreslený príbeh
- určí kladné a záporné vlastnosti zbojníka Juraja Jánošíka
- vyjadrí svoj názor na povesť, čo sa mu na povesti páčilo, čo sa mu nepáčilo
- ilustruje postavu ľudového hrdinu, ktorého spoznal na základe prečítaného textu a návštevy pamätnej izby, múzea
- určí a pomenuje, ktoré predmety v múzeu sa ešte dnes používajú v praktickom živote
- určí a pomenuje predmety v múzeu, ktoré sa dnes nepoužívajú (archaizmy, historizmy)
- nakreslí historické predmety, ktoré si zapamätal
- zaspieva známu zbojnícku ľudovú pieseň v sprievode hudby
- zatancuje krátky ľudový tanec z nášho regiónu
- porozpráva o produktoch ľudových remesiel (tkanie, pradenie, hrnčiarstvo)

6.6.5 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra v treťom ročníku

Obsahový štandard

v predmete vlastiveda

- ľudové tradície regiónu
- propagácia historických pamiatok a remesiel nášho regiónu (drotárstvo, hrnčiarstvo)
- tvorba plagátu na propagáciu historických pamiatok a remesiel nášho regiónu (drotárstvo, hrnčiarstvo)
- ochrana kultúrnych pamiatok (UNESCO)
- starostlivosť o kultúrne pamiatky
- spôsoby ochrany kultúrnych pamiatok
- ľudové tradície regiónu
- ľudový odev nášho regiónu
- kroje z iných regiónov

v predmete výtvarná výchova

- ľudový kroj nášho regiónu
- typické prvky ľudového kroja nášho regiónu
- ornamenty a motívy na ľudových krojoch nášho regiónu v konkrétnych farbách regiónu
- ukážka tkania na tkáčskom stave, návšteva ľudovej remeselníčky v obci
- výroba domáceho prestierania s ľudovými prvkami
- krásy ľudového umenia
- tvorba 3D erbu Dolnej Tižiny, Stráže

v predmete slovenský jazyk

- nárečia nášho regiónu
- príbeh o stratenom žilinskom hrade
- komiks vlastného fantastického príbehu
- povesti o miestnych hradoch a zámkoch

- príbeh o vzniku hradov na základe prečítaných povestí
- exkurzia do Budatínskeho zámku a parku
- výstava v Považskom múzeu pri Budatínskom zámku
- historizmy a archaizmy v materinskej reči
- Zlaté vretienko – súťaž v prednese regionálnych povestí

v predmete hudobná výchova

- počúvanie typických ľudových piesní z daného regiónu
- nácvik regionálnych ľudových piesní
- spevník ľudových piesní

v predmete výtvarnej výchove

- nácvik choreografie ľudových tancov

Výkonový štandard

- zaujať a prejaviť postoj k ľudovým tradíciám regiónu
- navrhovať spôsoby propagácie historických pamiatok a remesiel nášho regiónu (drotárstvo, hrnčiarstvo)
- vytvoriť plagát na propagáciu historických pamiatok a remesiel nášho regiónu (drotárstvo, hrnčiarstvo)
- získať vedomosti o ochrane kultúrnych pamiatok (UNESCO)
- argumentovať potrebu starať sa o kultúrne pamiatky
- dokumentovať spôsoby ochrany kultúrnych pamiatok
- poznať ľudové tradície regiónu
- opísať ľudový odev nášho regiónu
- porovnať ho s krojmi z iných regiónov
- rozpoznať ľudový kroj nášho regiónu
- označiť typické prvky ľudového kroja nášho regiónu
- ilustrovať ornamenty a motívy na ľudových krojoch nášho regiónu v konkrétnych farbách regiónu
- pozorovať ukážku tkania na tkáčskom stave, návšteva ľudovej remeselníčky v obci
- vyrobiť domáce prestieranie s ľudovými prvkami
- vyhľadať oblasti, v ktorých sa prejavili krásy ľudového umenia
- vybranou technikou vytvoriť 3D erb obce Dolná Tižina, obce Stráža
- zostaviť krátky slovník nárečia nášho regiónu
- vymyslieť fantastický príbeh o žilinskom hrade
- vytvoriť komiks vlastného fantastického príbehu
- prečítať povesti o miestnych hradoch a zámkoch
- zostaviť kreslený príbeh o vzniku hradov na základe prečítaných povestí
- navštíviť Budatínsky zámok (po rekonštrukcii)
- opísať výstavu v Považskom múzeu pri Budatínskom zámku
- oboznámiť sa s historizmami a archaizmami v materinskej reči
- zúčastniť sa súťaže Zlaté vretienko v prednese regionálnych povestí
- počúvať typické ľudové piesní z daného regiónu

- nacvičiť regionálnych ľudových piesní
- zozbierať a vytvoriť spevník ľudových piesní
- nacvičiť choreografie ľudových tancov

Kompetencie žiaka po absolvovaní prierezovej témy

- žiak prejaví svoj záujem a postoj k ľudovým tradíciám regiónu
- navrhuje spôsoby propagácie historických pamiatok a remesiel nášho regiónu (drotárstvo, hrnčiarstvo)
- vytvorí plagát na propagáciu historických pamiatok a remesiel nášho regiónu (drotárstvo, hrnčiarstvo)
- získa vedomosti o ochrane kultúrnych pamiatok (UNESCO)
- argumentuje potreby starať sa o kultúrne pamiatky
- dokumentuje spôsoby ochrany kultúrnych pamiatok
- pozná ľudové tradície regiónu
- opíše ľudový odev nášho regiónu
- porovná ho s krojmi z iných regiónov
- rozpozná ľudový kroj nášho regiónu
- označí typické prvky ľudového kroja nášho regiónu
- ilustruje ornamenty a motívy na ľudových krojoch nášho regiónu v konkrétnych farbách regiónu
- pozoruje ukážku tkania na tkáčskom stave, navštívi ľudovú remeselníčku v obci
- vyrobí domáce prestieranie s ľudovými prvkami
- vyhľadá oblasti, v ktorých sa prejavili krásy ľudového umenia
- vybranou technikou vytvorí 3D erb Dolnej Tižiny, Stráže
- zostaví krátky slovník nárečia nášho regiónu
- vymyslí fantastický príbeh o žilinskom hrade
- vytvorí komiks o vlastnom fantastickom príbehu
- prečíta povesti o miestnych hradoch a zámkoch
- zostaví kreslený príbeh o vzniku hradov na základe prečítaných povestí
- absolvuje exkurziu na Budatínsky zámok (po rekonštrukcii)
- opíše výstavu v Považskom múzeu pri Budatínskom zámku
- oboznámi sa s historizmami a archaizmami v materinskej reči
- nacvičí si ukážku a zúčastní sa súťaže Zlaté vretienko v prednese regionálnych povestí
- rozozná zvuk typických ľudových nástrojov z nášho regiónu
- zaspieva regionálne ľudové piesne
- zozbiera a vytvorí spevník ľudových piesní
- nacvičí choreografiu ľudových tancov

6.6.6 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra vo štvrtom ročníku

Obsahový štandard

v predmete vlastiveda

- ľudové tradície na Slovensku
- historické pamiatky a ľudové remeslá na Slovensku (drotárstvo, hrnčiarstvo, keramika)
- tvorba materiálu na propagáciu historických pamiatok na Slovensku (staviteľstvo, drotárstvo, hrnčiarstvo, keramika)
- ochrana kultúrnych pamiatok na Slovensku (pamiatky UNESCO)
- organizácia UNESCO, jej činnosť a funkcia
- kultúrne dedičstvo našich predkov pretavené do architektúry a umeleckých predmetov
- drevené kostolíky Slovenska
- oltár Majstra Pavla z Levoče
- starostlivosť o kultúrne pamiatky
- spôsoby ochrany kultúrnych pamiatok
- ľudové tradície na Slovensku: Rok na dedine
- ľudový odev naprieč Slovenskom
- iný kraj, iný mrav: odlišnosti vo zvykoch v rôznych častiach Slovenska

v predmete výtvarná výchova

- spoločné a rozdielne prvky ľudového kroja na Slovensku
- ornamenty a motívy ľudových krojov, typické farebné odlišnosti a doplnky
- ukážka práce na drotárov, návšteva múzea, pozorovanie práce ľudového umelca
- drevorezba, ukážka tvorby
- tvorba námetu pre drevorezbu
- tradície Veľkej noci, výroba prúteného korbáča, výroba Moreny

v predmete slovenský jazyk

- nárečia na Slovensku
- nárečové slovníky, porovnať na známych pojmoch
- dynamický opis pracovného postupu ľudového umelca
- zrodila sa socha Jánošíka, fantastický príbeh
- exkurzia do Terchovej k soche Juraja Jánošíka
- návšteva najstaršieho kostola v regióne
- Jánošíková valaška – súťaž v ľudových tancoch

v predmete hudobná výchova

- počúvanie ľudových piesní z rôznych regiónov Slovenska
- porovnávanie nárečí v piesňach
- ľudové hudobné nástroje typické pre rôzne regióny Slovenska
- nácvik regionálnych ľudových piesní
- spevník ľudových piesní

v predmete telesná výchova

- nácvik choreografie ľudových tancov
- Jánošíková valaška – súťaž v ľudových tancoch

Výkonový štandard

- spoznať, zaujať a vyjadriť svoj postoj k ľudovým tradíciám na Slovensku
- vyhľadať a zostaviť mapu historických pamiatok a ľudových remesiel (drotárstvo, hrnčiarstvo, keramika) na Slovensku
- vytvoriť materiál na propagáciu historických pamiatok na Slovensku (staviteľstvo, drotárstvo, hrnčiarstvo, keramika)
- ochrana kultúrnych pamiatok na Slovensku (pamiatky UNESCO)
- získať vedomosti o organizácii UNESCO, jej činnosti a funkcii
- dokumentovať kultúrne dedičstvo našich predkov pretavené do architektúry a umeleckých predmetov do tisednej zbierky
- vyhľadať na mape miesta výskytu drevených kostolíkov na Slovensku
- vyhľadať informácie o oltári Majstra Pavla z Levoče prostredníctvom internetu
- uvieť príklady na starostlivosť o kultúrne pamiatky
- vytvoriť prezentáciu o spôsobe ochrany kultúrnych pamiatok (reštaurovanie)
- vymenovať a opísať ľudové zvyky a tradície na Slovensku: Rok na dedine
- rozpoznať ľudový odev podľa regiónov
- zoznámiť sa odlišnosťami ľudových zvykov v rôznych častiach Slovenska
- zatriediť spoločné a rozdielne prvky ľudového kroja na Slovensku
- prekresliť ornamenty a motívy ľudových krojov, typické farebné odlišnosti a doplnky
- rozpoznať pracovné nástroje drotárov, drevorezbárov a iných ľudových umelcov
- vytvoriť námet pre drevorezbu
- vyrobiť prútený korbáč, vyrobiť bábku Moreny
- vytvoriť zbierku ukážok v troch hlavných nárečiach Slovenska
- vytvoriť pojmovú mapu nárečového pomenovanie známych predmetov, vecí
- opísať pracovnú činnosť ľudového umelca
- vymyslieť a napísať fantastický príbeh o zrode sochy Juraja Jánošíka
- zúčastniť sa exkurzie do Terchovej k soche Juraja Jánošíka
- navštíviť najstarší kostol v regióne
- nacvičiť a zúčastniť sa tanečnej súťaže
- zaspievať ľudové piesne z rôznych regiónov Slovenska
- porovnať nárečia v ľudových piesňach
- vytvoriť prezentáciu o ľudových hudobných nástrojoch typických pre rôzne regióny Slovenska
- nacvičiť regionálne ľudové piesne
- zostaviť spevník ľudových piesní
- nacvičiť choreografiu ľudových tancov
- prezentovať nacvičené tance na školskej súťaži

Kompetencie žiaka po absolvovaní prierezovej témy

- spozná, zaujme a vyjadrí svoj postoj k ľudovým tradíciám na Slovensku

- vyhľadá a zostaví mapu historických pamiatok a ľudových remesiel (drotárstvo, hrnčiarstvo, keramika) na Slovensku
- vytvorí materiál na propagáciu historických pamiatok na Slovensku (staviteľstvo, drotárstvo, hrnčiarstvo, keramika)
- získa vedomosti o ochrane kultúrnych pamiatok na Slovensku (pamiatky UNESCO)
- získa vedomosti o organizácii UNESCO, jej činnosti a funkcii
- zdokumentuje kultúrne dedičstvo našich predkov pretavené do architektúry a umeleckých predmetov do triednej zbierky
- vyhľadá na mape miesta výskytu drevených kostolíkov na Slovensku
- zakreslí drevené kostolíky do slepej mapy Slovenska
- vyhľadá informácie o oltári Majstra Pavla z Levoče prostredníctvom internetu
- uvedie príklady starostlivosti o kultúrne pamiatky
- vytvorí prezentáciu o spôsobe ochrany kultúrnych pamiatok (reštaurovanie)
- vymenuje a opíše ľudové tradície na Slovensku: Rok na dedine
- rozpozna ľudový odev podľa regiónov
- pomenuje odlišnosti ľudových zvykov v rôznych častiach Slovenska
- zatriedi spoločné a rozdielne prvky ľudového kroja na Slovensku
- prekreslí ornamenty a motívy ľudových krojov, typické farebné odlišnosti a doplnky
- rozpozna pracovné nástroje drotárov, drevorezbárov a iných ľudových umelcov
- vytvorí námet pre drevorezbu
- upletie prútený korbáč, vyrobí bábku Moreny
- vytvorí zbierku ukážok v troch hlavných nárečiach Slovenska, spolupracuje so spolužiakmi v skupine
- vytvorí pojmovú mapu nárečového pomenovanie známych predmetov, vecí
- opíše pracovnú činnosť ľudového umelca
- vymyslí a napíše fantastický príbeh o zrode sochy Juraja Jánošíka
- zúčastní sa exkurzie do Terchovej k soche Juraja Jánošíka
- navštívi najstarší kostol v regióne
- nacvičí a predvedie ľudový tanec na tanečnej súťaži
- zaspieva ľudové piesne z rôznych regiónov Slovenska
- porovná nárečia v ľudových piesňach
- vytvorí prezentáciu o ľudových hudobných nástrojoch typických pre rôzne regióny Slovenska
- nacvičí regionálne ľudové piesne
- zostaví spevník ľudových piesní
- nacvičí choreografiu ľudových tancov

Pre nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2 je prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra zostavená tak, aby obsahovo, štruktúrou a náročnosťou bola veku primeraná a zodpovedala schopnostiam a zručnostiam, záujmom žiaka staršieho školského veku. Aby žiak mohol aplikovať nové vedomosti na základe poznaného a už osvojeného, aby

postupoval od jednoduchšieho k zložitejšiemu, od poznaného k nepoznanému, od národného k nadnárodnému. Cieľom je vychovať zo žiaka hrdého Slováka a kultúrneho Európana.

6.6.7 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra v ročníkoch 5. - 9.

Obsahový štandard

v predmete slovenský jazyk

- poznávanie poľského folklóru, poľské ľudové piesne (gorali z pohraničného pásma)
- poľské ľudové rozprávky (O drakovi, kobyle a líške)
- zákonitosti poľského jazyka, porovnanie so slovenským jazykom, pravopisom a výslovnosťou
- poľský dobrodružný román pre deti (Henryk Sienkiewicz: Púšťou a pralesom)
- zvyky Poliakov a Slovákov
- poznávanie českého folklóru, české ľudové piesne
- bohemizmy v slovenskej literatúre
- nespisovné slová, bohemizmy v slovenskom jazyku
- poznávanie diel českých autorov
- české povesti: Alois Jirásek – výber z diela
- české balady: Karel Jaromír Erben – Kytice
- dramatisácia českých balád
- práca s českým literárnym textom
- sledovanie filmového spracovania českej ľudovej rozprávky
- nadviazanie spolupráce s českou školou – Záložka do knihy spája školy, zapojenie sa do medzinárodného projektu
- dramatická tvorba Václava Havla, osobnosť a život Václava Havla
- spoznávanie maďarského folklóru, rozprávky a povesti – ako úvod k poznávaniu maďarskej literatúry
- spoznávanie diel maďarských autorov písucich pre deti a mládež
- tvorba a dielo I. Mádacha
- tvorba a dielo S. Petöfiho
- romantizmus v maďarskej literatúre
- práca s literárnym textom, tvorba projektov, dramatisácia textov
- rozširovanie slovnej zásoby, slová podľa pôvodu (maďarské slová: čardáš, guláš, segedín, čabajka)
- tvorivé písanie o Maďarsku, Maďaroch
- spoznávanie rakúskeho folklóru, rozprávky a povesti – ako úvod k poznávaniu rakúskej literatúry
- tvorba a dielo spisovateľa pre deti a mládež Thomasa Brezinu
- literárne a filmové spracovanie rakúskych dejín: obdobie Rakúsko – Uhorska
- doplnková literatúra a práca s literárnym textom (príbehy zo života rakúskej cisárovnej)
- tvorba a dielo G. Jonkeho
- pojem a absurdita v diele Franza Kafku

- romantizmus v rakúskej literatúre, práca s literárnym textom
- nemecký vplyv na vývin slovenského jazyka
- literatúra faktu rakúskeho autora Rudolfa Eitelbergera

v predmete výtvarná výchova

- základné prvky výtvarného vyjadrovania – výtvarný jazyk
- poľskí ľudoví umelci, rezbári, maliari
- vyhľadať poľských výtvarníkov, grafikov, maliarov, sochárov
- projekt o najznámejších zástupcoch výtvarného umenia na poľskej umeleckej scéne
- prezentovať svoj projekt
- poľská ľudová architektúra (kostolíky)
- Krakow ako zdroj inšpirácie
- plán častí historických častí miest Krakowa ako starého kráľovského mesta (IKT)
- poľské kultúrne dedičstvo
- dejiny poľského výtvarného umenia
- procesy, techniky a témy využívané poľskými umelcami
- najvýznamnejší poľský naivný maliar Nikifor Krynicki, jeho život a tvorba (kresby, obrazy, autoportréty, náboženské témy a obrazy z Krynice)
- regionálna výchova – zdobenie medovníkov
- českí ľudoví umelci, rezbári, maliari
- vyhľadať českých výtvarníkov, grafikov, maliarov, sochárov
- projekt o najznámejších zástupcoch výtvarného umenia na českej umeleckej scéne
- prezentovať svoj projekt
- česká ľudová architektúra
- české kultúrne dedičstvo
- české a slovenské výtvarné umenie v 60. rokoch 20. storočia
- dielo a tvorba výtvarníka Josefa Ladu
- maďarskí ľudoví umelci, rezbári, maliari
- vyhľadať maďarských výtvarníkov, grafikov, maliarov, sochárov
- projekt o najznámejších zástupcoch výtvarného umenia na maďarskej umeleckej scéne
- prezentovať svoj projekt
- maďarská ľudová architektúra
- maďarské kultúrne dedičstvo
- dielo maďarského grafika a maliara Arthura Heyera, tvorcu piešťanského barlolámača
- rakúski ľudoví umelci, maliari
- vyhľadať rakúskych výtvarníkov, maliarov, sochárov
- projekt o najznámejších zástupcoch výtvarného umenia na rakúskej umeleckej scéne
- prezentovať svoj projekt
- rakúska ľudová architektúra
- rakúske kultúrne dedičstvo
- život a dielo rakúskeho výtvarníka Christiana Ludwiga Atterseeho, ktorého otec bol autorom mnohých pozoruhodných stavieb v Bratislave

v predmete hudobná výchova

- poľské ľudové piesne
- poľské ľudové tance (goralské, mazurka)
- najvýznamnejší poľskí skladatelia (Fryderyk Chopin)
- význam poľskej hudby pre Európu
- české ľudové piesne
- české ľudové tance (polka)
- najvýznamnejší českí skladatelia (Bedřich Smetana, Antonín Dvořák)
- význam českej hudby pre Európu
- maďarské ľudové piesne
- maďarské ľudové tance (čardáš)
- najvýznamnejší maďarskí skladatelia (Béla Bartók)
- význam maďarskej hudby pre Európu
- rakúske ľudové piesne
- rakúske ľudové tance (valčík)
- najvýznamnejší rakúski skladatelia (Franz Liszt, Johann Strauss, Wolfgang Amadeus Mozart)
- význam rakúskej hudby pre Európu

v predmete telesná výchova

- nácvik jednoduchých tanečných krokov (mazurka, polka, čardáš, valčík)
- nácvik ľudových tancov
- nácvik tanečnej choreografie
- významní európski športovci
- história olympijských hier
- význam olympijských hier pre národy v Európe

v predmete geografia

- obyvatelia jednotlivých štátov (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- podnebie v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- poloha Poľska v rámci Európy
- vodstvo, jazerá, rieky v Európe
- hlavné mesto Poľska a významné historické mesto Krakow
- slovensko-poľské pohraničie
- systém školstva v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- vegetačné stupne v európskych štátoch
- mena (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko) a spoločná mena euro
- hlavné mesto Rakúska
- rakúsky vidiek a príroda Rakúska
- cestovný ruch
- národné parky a chránené prírodné oblasti (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko napr. Bielowezský NP, Slowinský národný park, Bukový národný park a Národný park Hortobágy, Krkonoše a Šumava)

v predmete biológia

- pestované druhy rastlín v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- chránené druhy rastlín (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- oblasti výskytu chránených rastlín
- chránené živočíchy
- vplyv liečivých prameňov Maďarska na zdravie človeka
- osobnosť a prínos Jána Janského v oblasti medicíny, jeho význam v súčasnosti, Jánskeho plaketa
- najznámejšie zoologické záhrady (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko napr. Shonbrunn, Innsbruck, Alpská ZOO)

v predmete dejepis

- dejiny Poľska, história a vznik Poľskej republiky
- postavenie Poľska v Európe
- najvýznamnejší predstavitelia poľských dejín
- Poľsko v II. svetovej vojne
- Poľsko v 21. storočí
- osobnosť Jána Pavla II.
- dejiny Česka (Československo), história a vznik Českej republiky
- postavenie Česka v Európe
- najvýznamnejší predstavitelia českých dejín
- Československo v II. svetovej vojne
- Česko v 21. storočí
- osobnosť Václava Havla
- dejiny Maďarska, história a vznik Maďarskej republiky
- postavenie Maďarska v Európe
- najvýznamnejší predstavitelia maďarských dejín
- Maďarsko v II. svetovej vojne
- Maďarsko v 21. storočí
- dejiny Rakúska (Rakúsko-Uhorsko), história a vznik Rakúskej republiky
- postavenie Rakúska v Európe
- najvýznamnejší predstavitelia rakúskych dejín
- Mozart ako zázračné dieťa
- Rakúsko v II. svetovej vojne
- Rakúsko v 21. storočí

v predmetoch matematika a informatika

- vyhľadávanie informácií o štátoch Európy na internete
- vyhľadávanie informácií o významných predstaviteľoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- tvorba projektov a prezentovanie svojej práce
- rozvoj finančnej gramotnosti
- porovnanie našej meny s cudzou menou (Poľsko, Česko, Maďarsko)

- vyhľadávanie výhodného kurzu v NB SR
- trhy a burzy v Poľsku a Rakúsku

v predmete fyzika

- práca s vyhľadávačom na internete
- povolania v minulosti a v súčasnosti (murár, mlynár)
- využitie zákonitostí fyziky pri práci a konštrukcii jednoduchých strojov
- významní fyzici a vynálezcovia z Poľska, Česka, Maďarska a rakúska

v predmete chémia

- významní chemici (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- osobnosť a svetový prínos práce Marie Curie – Sklodowskej
- najvýznamnejšie výskumné centrá a laboratóriá (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- výpočet znečistenia výfukovými plynmi CO₂, porovnanie znečistenia jednotlivých krajín
- galéria slovenských, českých, maďarských, poľských a rakúskych chemikov

v predmete náboženstvo

- osobnosť pápeža Jána Pavla II.
- významní poľskí svätci
- katolícke náboženstvo vo svete
- pútnické miesta (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- postavenie cirkvi v čase normalizácie (Poľsko, Česko, Maďarsko)
- história kostolov (Chrám sv. Víta, Wawel)
- náboženské piesne a koledy (pôvod piesne Tichá noc)

v predmete nemecký jazyk

- rozšírenosť nemeckého jazyka vo svete
- prenikanie prvkov nemeckých slov do jazykov iných národov
- hlavné rozdiely medzi rakúskym a nemeckým jazykom
- Rakúsko – história, hlavné mesto, obyvateľstvo, kultúra a tradície
- potreba ovládania nemeckého jazyka – otvorený pracovný trh v Rakúsku

v predmete anglický jazyk

- porovnanie zvykov a tradícií krajín EU (Poľsko, Česko, Maďarsko, Poľsko) so zvykmi anglicky hovoriacich krajín
- rozdiely v oslavovaní najvýznamnejších sviatkov (Vianoce, Veľká noc)
- porovnanie anglickej a národných kuchýň Poľska, Česka, Maďarska a Rakúska
- história – hrdinovia histórie (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- geografia, podnebie a klíma (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- najznámejšie prírodné úkazy (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- priemysel a doprava (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- hlavné mestá (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- najvýznamnejšie kultúrne pamiatky (Museum Quartier Viedeň)
- školstvo v anglicky hovoriacich krajinách a v Európe (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- porovnanie spôsobu života (životný štýl) v anglicky hovoriacich krajinách a v krajinách Európy (Poľsko, Česko, Maďarsko, Poľsko)

- to najlepšie v oblasti hudby, umenia a športu (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)

Výkonový štandard

v predmete slovenský jazyk

- získať informácie o poľskom folklóre,
- vyhľadať na internete poľské ľudové piesne (gorali z pohraničného pásma)
- prečítať poľské ľudové rozprávky (O drakovi, kobyle a líške)
- reprodukovať poľské ľudové rozprávky (O drakovi, kobyle a líške)
- definovať zákonitosti poľského jazyka,
- porovnať rozdiely v poľskom a slovenskom jazyku v pravopise a výslovnosti
- prečítať poľský dobrodružný román pre deti (Henryk Sienkiewicz: Púšťou a pralesom) ako doplnkovú literatúru
- nájsť na internete spoločné a odlišné tradičné zvyky Poliakov a Slovákov (sviatky)
- poznávať český folklór, české ľudové piesne
- nájsť bohemizmy v ukážke slovenskej literatúre
- zostaviť pojmovú mapu podľa odvetví, kde sa nespisovné slová, bohemizmy v slovenskom jazyku vyskytli
- poznávať diela českých autorov
- vypísať zoznam českých povestí
- prečítať českú povesť: od Aloisa Jiráska – výber z diela
- zoznámiť sa s českými baladami: Karel Jaromír Erben – Kytice
- dramatisovať vybranú českú baladu
- pracovať s českým literárnym textom
- sledovať filmové spracovanie českej ľudovej rozprávky
- naviazať spoluprácu s českou školou – Záložka do knihy spája školy, zapojenie sa do medzinárodného projektu alebo prostredníctvom internetu
- oboznámiť sa s dramaticou tvorbou Václava Havla, s jeho osobnosťou a životom
- rozpoznať hlavé hudobné nástroje využívané v maďarskom folklóre,
- sledovanie a počúvanie ukážok maďarského folklóru
- čítať a obsahovo spracovať prečítané rozprávky a povesti – ako úvod k poznávaniu maďarskej literatúry
- oboznámiť sa s dielami maďarských autorov písucich pre deti a mládež
- zmapovať tvorbu a dielo I. Mádacha
- spracovať údaje o tvorbe a diele S. Petöfiho do pracovného listu
- charakterizovať znaky romantizmu v maďarskej literatúre, uviesť príklady
- pracovať s literárnym textom, tvorba projektov, dramatisácia textov
- rozšíriť slovnú zásobu, slová podľa pôvodu (maďarské slová: čardáš, guláš, segedín, čabajka), brainstorming na tému Maďarsko
- vytvoriť pracovný list na tému Maďarsko, Maďari
- porovnať prvky rakúskeho folklóru so slovenským,
- čítanie rozprávok a povestí – ako úvod k poznávaniu rakúskej literatúry
- reprodukovať prečítanu povesť, rozprávku

- zmapovať tvorbu a dielo spisovateľa pre deti a mládež Thomasa Brezina
- nakresliť k dielam T. Brezina ilustráciu, obrázky priradiť k dielam literárne a filmové spracovanie rakúskych dejín: obdobie Rakúsko – Uhorska
- prečítať knihu o rakúskej cisárovnej Sissi
- zostaviť rodokmeň Márie Terézie
- oboznámiť sa so životom a tvorbou G. Jonkeho
- zaujať postoj k absurdite v diele Franza Kafku
- porovnať tvorbu rakúskych a slovenských romantikov
- prezentovať nemecký vplyv na vývin slovenského jazyka
- vypísať zoznam historických udalostí v dielach rakúskeho autora literatúry fakru Rudolfa Eitelbergera

v predmete výtvarná výchova

- opísať základné prvky výtvarného vyjadrovania – výtvarný jazyk
- zostaviť zoznam známych poľských umelcov a ich diel
- vytvoriť projekt o najznámejších zástupcoch výtvarného umenia na poľskej umeleckej scéne
- prezentovať svoj projekt
- nájsť na mape miesta výskytu pamiatok poľskej ľudovej architektúry (kostolíky)
- zostaviť mapu historických miest Krakowa
- vyhľadať zoznam poľského kultúrneho dedičstva a doplniť obrázkami z internetu
- oboznámiť sa s dejinami poľského výtvarného umenia
- opísať procesy, techniky a témy využívané poľskými umelcami
- zostaviť pracovný list s dielami najvýznamnejšieho poľského naivného maliara Nikifova Krynickeho
- vyzdobiť vlastnoručne upečený medovník
- zostaviť zoznam známych českých umelcov a ich diel
- vyhľadať českých výtvarníkov, grafikov, maliarov, sochárov
- vytvoriť projekt o najznámejších zástupcoch výtvarného umenia na českej umeleckej scéne
- prezentovať svoj projekt
- charakterizovať českú ľudovú architektúru
- zostaviť zoznam českých kultúrnych pamiatok v zozname UNESCO
- vypísať zoznam literárnych diel, v ktorých sa objavuje tvorba výtvarníka Josefa Ladu
- zostaviť zoznam známych maďarských umelcov a ich diel
- vytvoriť prezentáciu o najznámejších zástupcoch výtvarného umenia na maďarskej umeleckej scéne
- prezentovať svoj projekt
- vymyslieť príbeh o šikovných rukách slovenských staviteľov v Budapešti
- opísať dielo maďarského grafika a maliara Arthura Heyera, tvorcu piešťanského barlolámača
- vyhľadať rakúskych výtvarníkov, maliarov, sochárov

- projekt o najznámejších zástupcoch výtvarného umenia na rakúskej umeleckej scéne
- prezentovať svoj projekt
- zostaviť zoznam rakúskych kultúrnych pamiatok v zozname UNESCO
- zmapovať život a dielo rakúskeho výtvarníka Christiana Ludwiga Atterseeho, ktorého otec bol autorom mnohých pozoruhodných stavieb v Bratislave

v predmete hudobná výchova

- počúvanie poľských ľudových piesní
- spracovať údaje o najvýznamnejšom poľskom skladateľovi Fryderykovi Chopinovi
- zaspievať vybrané české ľudové piesne
- uviesť fakty zo života najvýznamnejších českých skladateľov
- rozobrať libreto z vybranej opery od známych českých skladateľov
- počúvanie maďarských ľudových piesní
- spoznámkovať život a dielo maďarského skladateľa Bélu Bartók
- porozprávať o živote a uviesť názvy najznámejších skladieb Wolfganga Amadea Mozarta
- charakterizovať význam rakúskej hudby pre Európu

v predmete telesná výchova

- nacvičiť jednoduché tanečné kroky z mazurky, polky, čardáša, valčíka)
- nacvičiť tanečnú choreografiu
- vyhľadať a zostaviť zoznam významných európskych športov
- opísať históriu olympijských hier
- opísať význam olympijských hier pre národy v Európe

v predmete geografia

- charakterizovať demografické zloženie obyvateľstva jednotlivých štátov (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- charakterizovať podnebie v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- nájsť na mape najväčšie mestá, pohoria a rieky v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- zakresliť vodstvo, jazerá, rieky v Európe do slepej mapy
- uviesť fakty o hlavných mestách v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- v uviesť fakty o významných mestách v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- opísať systém školstva v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- určiť peňažnú menu (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko) a spoločnú mena euro
- charakterizovať cestovný ruch v rámci jednotlivých štátoch
- pomenovať národné parky a chránené prírodné oblasti (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko napr. Bieložeľský NP, Slowinský národný park, Bukový národný park a Národný park Hortobágy, Krkonoše a Šumava)

v predmete biológia

- vymenovať pestované druhy rastlín v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)

- vymenovať chránené druhy rastlín (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- zakresliť oblasti výskytu chránených rastlín do slepej mapy
- vymenovať chránené živočíchy (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- zapracovať fakty o osobnosti a prínose Jána Janského do oblasti medicíny, jeho význam v súčasnosti, Jánskeho plaketa
- vymenovať najznámejšie zoologické záhrady (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko napr. Shonbrunn, Innsbruck, Alpská ZOO)

v predmete dejepis

- uviesť základné fakty z dejín (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- charakterizovať úlohu jednotlivých krajín v histórii Európy
- vymenovať najvýznamnejších predstaviteľov poľských, českých, rakúskych a maďarských dejín
- opísať rolu Poľska v II. svetovej vojne
- charakterizovať osobnosť Jána Pavla II.
- zaujať postoj k spoločným dejinám v zväzku s Maďarsko, Rakúskom a Českom
- vymenovať najvýznamnejších predstaviteľov českých dejín
- opísať rolu Česka v II. svetovej vojne
- zostav mapu dejín Maďarska, história a vznik Maďarskej republiky
- vymenuj najvýznamnejších predstaviteľov maďarských dejín
- opísať rolu Maďarska v II. svetovej vojne
- vymenuj najvýznamnejších predstaviteľov rakúskych dejín
- vytvoriť pracovný list o Mozartovi: Život a dielo zázračného dieťaťa
- opísať rolu Rakúsko v II. svetovej vojne

v predmetoch matematika a informatika

- vyhľadať informácie o štátoch Európy na internete
- vyhľadať informácie o významných predstaviteľoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- vypracovať projekt a prezentovať projekt
- určiť cenu potravín v rôznych menách
- porovnať našu menu s cudzou menou (Poľsko, Česko, Maďarsko)
- vyhľadať aktuálny kurz na www stránkach NB SR

v predmete fyzika

- pracovať s vyhľadávačom na internete
- vymenovať významných fyzikov a vynálezcov z Poľska, Česka, Maďarska a Rakúska)

v predmete chémia

- vymenovať významných chemikov a vynálezcov z Poľska, Česka, Maďarska a Rakúska
- charakterizuj život a dielo a svetový prínos práce Marie Curie – Sklodowskej
- vymenuj najvýznamnejšie výskumné centrá a laboratóriá (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- výpočet znečistenia výfukovými plynmi CO₂, porovnanie znečistenia jednotlivých krajín
- zostaviť galériu slovenských, českých, maďarských, poľských a rakúskych chemikov

v predmete náboženstvo

- zaujmi postoj k osobnosti pápeža Jána Pavla II.
- porozprávať o významných poľských svätcoch
- charakterizuj stav katolíckeho náboženstva vo svete
- vymenuj pútnické miesta (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- porovnaj postavenie cirkvi v čase normalizácie (Poľsko, Česko, Maďarsko) a dnes
- vyhľadaj históriu kostolov (Chrám sv. Víta, Wawel)
- nacvičiť koledy Tichá noc
- opísať okolnosti vzniku koledy (pôvod piesne Tichá noc)

v predmete nemecký jazyk

- rozšírenosť nemeckého jazyka vo svete
- prenikanie prvkov nemeckých slov do jazykov iných národov
- hlavné rozdiely medzi rakúskym a nemeckým jazykom
- Rakúsko – história, hlavné mesto, obyvateľstvo, kultúra a tradície
- potreba ovládania nemeckého jazyka – otvorený pracovný trh v Rakúsku

v predmete anglický jazyk

- porovnať zvykov a tradícií krajín EU (Poľsko, Česko, Maďarsko, Poľsko) so zvykmi anglicky hovoriacich krajín
- opísať rozdiely v oslavovaní najvýznamnejších sviatkov (Vianoce, Veľká noc)
- porovnať anglickú a národné kuchyne Poľska, Česka, Maďarska a Rakúska
- opísať geografiu, podnebie a klímu (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- vyhľadať najznámejšie prírodné úkazy (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- opísať hlavné mestá (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- najvýznamnejšie kultúrne pamiatky (Museum Quartier Viedeň)
- porovnať školstvo v anglicky hovoriacich krajinách a v Európe (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- porovnanie spôsobu života (životný štýl) v anglicky hovoriacich krajinách a v krajinách Európy (Poľsko, Česko, Maďarsko, Poľsko)
- to najlepšie v oblasti hudby, umenia a športu (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- vytvoriť plagát na propagáciu historických pamiatok a remesiel nášho regiónu (drotárstvo, hrnčiarstvo)
- získať vedomosti o ochrane kultúrnych pamiatok (UNESCO)
- argumentovať potrebu starať sa o kultúrne pamiatky
- dokumentovať spôsoby ochrany kultúrnych pamiatok

Kompetencie žiaka po absolvovaním prierezovej témy

v predmete slovenský jazyk

- získa informácie o poľskom folklóre,
- vyhľadá na internete poľské ľudové piesne (gorali z pohraničného pásma)
- prečíta poľské ľudové rozprávky (O drakovi, kobyle a líške)
- reprodukuja poľské ľudové rozprávky (O drakovi, kobyle a líške)
- definuje zákonitosti poľského jazyka,

- porovná rozdiely v poľskom a slovenskom jazyku v pravopise a výslovnosti
- prečíta poľský dobrodružný román pre deti (Henryk Sienkiewicz: Púšťou a pralesom) ako doplnkovú literatúru
- nájde na internete spoločné a odlišné tradičné zvyky Poliakov a Slovákov (sviatky)
- oboznámi sa s českým folklórom, českými ľudovými piesňami
- nájde bohemizmy v ukážke slovenskej literatúre
- zostaví pojmovú mapu podľa odvetví, kde sa nespisovné slová, bohemizmy v slovenskom jazyku vyskytli
- určí diela českých autorov
- vypíše zoznam českých povestí
- prečíta českú povesť: od Aloisa Jiráska – výber z diela
- reprodukuje príbeh z českých balád: Karel Jaromír Erben – Kytice
- dramaturizuje vybranú českú baladu
- prečíta a rozumie českému literárnemu textu
- podieľa sa na spolupráci s českou školou – Záložka do knihy spája školy, zapojenie sa do medzinárodného projektu alebo prostredníctvom internetu
- charakterizuje dramaticu tvorbu Václava Havla
- pomenuje hlavné hudobné nástroje využívané v maďarskom folklóre,
- prečíta a spracuje maďarské rozprávky a povesti
- vymenuje diela maďarských autorov píšucich pre deti a mládež
- zmapuje tvorbu a dielo I. Mádacha
- spracuje údaje o tvorbe a diele S. Petöfiho do pracovného listu
- charakterizuje znaky romantizmu v maďarskej literatúre, uviesť príklady
- vytvorí projekt,
- zahrá rolu z daného textu
- osvojí si základné frázy, slová podľa pôvodu (maďarské slová: čardáš, guláš, segedín, čabajka), brainstorming na tému Maďarsko
- vytvorí pracovný list na tému Maďarsko, Maďari
- porovná prvky rakúskeho folklóru so slovenským,
- zreprodukuje prečítanú povesť, rozprávku
- zmapuje tvorbu a dielo spisovateľa pre deti a mládež Thomasa Brezinu
- nakreslí ilustráciu k dielam T. Brezinu ilustráciu, obrázky priradí k dielam
- prečíta knihu o rakúskej cisárovnej Sissi
- zostaví rodokmeň Márie Terézie
- oboznámi sa so životom a tvorbou G. Jonkeho
- zaujme postoj k absurdite v diele Franza Kafku
- porovná tvorbu rakúskych a slovenských romantikov
- prezentuje nemecký vplyv na vývin slovenského jazyka
- vytvorí zoznam historických udalostí v dielach rakúskeho autora literatúry faktu Rudolfa Eitelbergera

v predmete výtvarná výchova

- opíše základné prvky výtvarného vyjadrovania – výtvarný jazyk
- zostaví zoznam známych poľských umelcov a ich diel
- vytvorí projekt o najznámejších zástupcoch výtvarného umenia na poľskej umeleckej scéne
- prezentuje svoj projekt
- nájde na mape miesta výskytu pamiatok poľskej ľudovej architektúry (kostolíky)
- zostaví mapu historických miest Krakowa
- vyhľadá zoznam poľského kultúrneho dedičstva a doplní obrázkami z internetu
- opíše procesy, techniky a témy využívané poľskými umelcami
- zostaví pracovný list s dielami najvýznamnejšieho poľského naivného maliara Nikifova Krynickeho
- vyzdobí vlastnoručne upečený medovník
- zostaví zoznam známych českých umelcov a ich diel
- vyhľadá českých výtvarníkov, grafikov, maliarov, sochárov
- vytvorí projekt o najznámejších zástupcoch výtvarného umenia na českej umeleckej scéne
- prezentuje svoj projekt
- charakterizuje českú ľudovú architektúru
- zostaví zoznam českých kultúrnych pamiatok v zozname UNESCO
- vypíše zoznam literárnych diel, v ktorých sa objavuje tvorba výtvarníka Josefa Ladu
- zostaví zoznam známych maďarských umelcov a ich diel
- vytvorí prezentáciu o najznámejších zástupcoch výtvarného umenia na maďarskej umeleckej scéne
- prezentuje svoj projekt
- vymyslí príbeh o šikovných rukách slovenských staviteľov v Budapešti
- opíše dielo maďarského grafika a maliara Arthura Heyera, tvorcu piešťanského barlolámača
- vyhľadá mená rakúskych výtvarníkov, maliarov, sochárov
- vytvorí projekt o najznámejších zástupcoch výtvarného umenia na rakúskej umeleckej scéne
- prezentuje svoj projekt
- zostaví zoznam rakúskych kultúrnych pamiatok v zozname UNESCO
- zmapuje život a dielo rakúskeho výtvarníka Christiana Ludwiga Atterseeho, ktorého otec bol autorom mnohých pozoruhodných stavieb v Bratislave

v predmete hudobná výchova

- zaspieva poľských ľudových piesní
- spracuje údaje o najvýznamnejšom poľskom skladateľovi Fryderykovi Chopinovi
- zaspieva vybrané české ľudové piesne
- uvedie fakty zo života najvýznamnejších českých skladateľov
- vyzozpráva dej libreta z vybranej opery od známych českých skladateľov
- spoznámkuje život a dielo maďarského skladateľa Bélu Bartóka

- porozpráva o živote a uviesť názvy najznámejších skladieb Wolfganga Amadea Mozarta
- charakterizuje význam rakúskej hudby pre Európu

v predmete telesná výchova

- nacvičí jednoduché tanečné kroky z mazurky, polky, čardáša, valčíka)
- nacvičí tanečnú choreografiu
- vyhladá a zostaviť zoznam významných európskych športov
- opíše históriu olympijských hier
- opíše význam olympijských hier pre národy v Európe

v predmete geografia

- charakterizuje demografické zloženie obyvateľstva jednotlivých štátov (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- charakterizuje podnebie v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- nájde na mape najväčšie mestá, pohoria a rieky v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- zakreslí vodstvo, jazerá, rieky v Európe do slepej mapy
- uvedie fakty o hlavných mestách v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- v uvedie fakty o významných mestách v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- opíše systém školstva v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- určí peňažnú menu (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko) a spoločnú menu euro
- charakterizuje cestovný ruch v rámci jednotlivých štátoch
- pomenuje národné parky a chránené prírodné oblasti (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko napr. Bielovežský NP, Slowinský národný park, Bukový národný park a Národný park Hortobágy, Krkonoše a Šumava)

v predmete biológia

- vymenuje pestované druhy rastlín v jednotlivých štátoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- vymenuje chránené druhy rastlín (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- zakreslí oblasti výskytu chránených rastlín do slepej mapy
- vymenuje chránené živočíchy (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- spracuje fakty o osobnosti a prínose Jána Janského do oblasti medicíny, jeho význam v súčasnosti, Jánskeho plaketa
- vymenuje najznámejšie zoologické záhrady (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko napr. Shonbrunn, Innsbruck, Alpská ZOO)

v predmete dejepis

- uvedie základné fakty z dejín (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- charakterizuje úlohu jednotlivých krajín v histórii Európy
- vymenuje najvýznamnejších predstaviteľov poľských, českých, rakúskych a maďarských dejín
- opíše rolu Poľska v II. svetovej vojne

- charakterizuje osobnosť Jána Pavla II.
- zaujme postoj k spoločným dejinám v zväzku s Maďarsko, Rakúskom a Českom
- vymenuje najvýznamnejších predstaviteľov českých dejín
- opíše rolu Česka v II. svetovej vojne
- zostaví mapu dejín Maďarska, história a vznik Maďarskej republiky
- vymenuje najvýznamnejších predstaviteľov maďarských dejín
- opíše rolu Maďarska v II. svetovej vojne
- vymenuje najvýznamnejších predstaviteľov rakúskych dejín
- vytvorí pracovný list o Mozartovi: Život a dielo zázračného dieťaťa
- opíše rolu Rakúsko v II. svetovej vojne

v predmetoch matematika a informatika

- vyhľadá informácie o štátoch Európy na internete
- vyhľadá informácie o významných predstaviteľoch (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- vypracuje projekt a prezentovať projekt
- určí cenu potravín v rôznych menách
- porovná našu menu s cudzou menou (Poľsko, Česko, Maďarsko)
- vyhľadá aktuálny kurz na www stránkach NB SR

v predmete fyzika

- vie pracovať s vyhľadávačom na internete
- vymenuje významných fyzikov a vynálezcov z Poľska, Česka, Maďarska a Rakúska)

v predmete chémia

- vymenuje významných chemikov a vynálezcov z Poľska, Česka, Maďarska a Rakúska
- charakterizuje život a dielo a svetový prínos práce Marie Curie – Sklodowskej
- vymenuje najvýznamnejšie výskumné centrá a laboratóriá (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- vypočíta znečistenia výfukovými plynmi CO₂, porovnanie znečistenia jednotlivých krajín
- zostaví galériu slovenských, českých, maďarských, poľských a rakúskych chemikov

v predmete náboženstvo

- zaujme postoj k osobnosti pápeža Jána Pavla II.
- porozpráva o významných poľských svätcoch
- charakterizuje stav katolíckeho náboženstva vo svete
- vymenuje pútnické miesta (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- porovná postavenie cirkvi v čase normalizácie (Poľsko, Česko, Maďarsko) a dnes
- vyhľadá históriu kostolov (Chrám sv. Víta, Wawel)
- nacvičí koledy Tichá noc
- opíše okolnosti vzniku koledy (pôvod piesne Tichá noc)

v predmete nemecký jazyk

- nájde vplyvy nemeckého jazyka vo svete
- vymenuje nemecky hovoriace krajiny
- porovná rakúsky a nemecký jazykom
- uvedie fakty z histórie Rakúska potreba ovládania nemeckého jazyka

v predmete anglický jazyk

- porovná zvykov a tradícií krajín EU (Poľsko, Česko, Maďarsko, Poľsko) so zvykmi anglicky hovoriacich krajín
- opíše rozdiely v oslavovaní najvýznamnejších sviatkov (Vianoce, Veľká noc)
- porovná anglickú a národné kuchyne Poľska, Česka, Maďarska a Rakúska
- opíše geografiu, podnebie a klímu (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- vyhladá najznámejšie prírodné úkazy (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- opíše hlavné mestá (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- uvedie názvy a lokalitu najvýznamnejších kultúrnych pamiatok (Museum Quartier Viedeň)
- porovná školstvo v anglicky hovoriacich krajinách a v Európe (Poľsko, Česko, Maďarsko, Rakúsko)
- porovná spôsob života (životný štýl) v anglicky hovoriacich krajinách a v krajinách Európy (Poľsko, Česko, Maďarsko, Poľsko)
- vytvorí plagát na propagáciu historických pamiatok a remesiel nášho regiónu (drotárstvo, hrnčiarstvo)
- získať vedomosti o ochrane kultúrnych pamiatok (UNESCO)
- argumentovať potrebu starať sa o kultúrne pamiatky
- dokumentovať spôsoby ochrany kultúrnych pamiatok

6.7 Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti a žiakov na samostatný pohyb v cestnej premávke, ako chodcov alebo cyklistov, pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Charakteristika prierezovej témy

Ciele dopravnej výchovy na základnej škole sú zamerané na všetky tri oblasti osobnosti žiaka, na oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec),
- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli, kolobežke,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,

- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Zaradenie prierezovej témy dopravná výchova

Prierezová téma Dopravná výchova je zaradená v týchto predmetoch: vlastiveda, prírodoveda, matematika, telesná výchova, hudobná výchova, slovenský jazyk.

6.8 Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.

Charakteristika prierezovej témy

Ciele aj obsah prierezovej témy sú súčasťou viacerých predmetov. Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, svoj tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich. Cieľom prierezovej témy je naučiť žiakov vyhľadávať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a vyvodiť záver.

Naši žiaci sa naučia prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií. Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, napláňovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Zaradenie prierezovej témy tvorba projektu a prezentačné zručnosti v predmetoch

Prierezová téma Tvorba projektu a prezentačné zručnosti je zaradená vo všetkých vyučovacích predmetoch primárneho a nižšieho sekundárneho vzdelávania.

6.9 Globálna výchova (GLB)

Globalizácia je kľúčovým pojmom, ale i realitou 21. storočia. V súčasnom období, najmä v spojení s utečeneckou krízou v Európe, máme o to viac osobitnú príležitosť na vnímanie globálneho charakteru sveta. Je žiadúce, aby sa globálna dimenzia premietla i do výchovy a vzdelávania.

Cieľom globálnej výchovy je:

- zvyšovať povedomie žiakov o globálnych témach (chudoba, hlad, choroby, prepojenosť rozvojových a rozvinutých krajín, význam vzdelávania, ľudské práva, demokracia, mier, klimatické zmeny, ochrana životného prostredia, našej planéty, zachovanie pôvodných ekosystémov, odlesňovanie, vymieranie rastlinných a živočíšnych druhov, a pod.),

- dať žiakom príležitosť uvažovať o tom, že ľudia a krajiny sveta sú čím ďalej tým viac prepojené v rôznych oblastiach – pri výrobe, vo vede, umení, športe, ale aj v ochrane života a sveta pred ekologickými a politickými katastrofami,
- formovať u žiakov postoje, ktoré akceptujú potrebu prispieť k väčšej sociálnej spravodlivosti, interkultúrnemu dialógu, prevencii konfliktov a k mieru,
- napomôcť žiakom spoznávať a porozumieť iným kultúram,
- rozvíjať u žiakov univerzálne ľudské hodnoty, solidaritu a empatiu,
- prispieť k odstráneniu možných obáv z nového alebo nepoznaného, ktoré globalizácia prináša do našich životov,
- naučiť žiakov rozpoznávať globálne procesy, lepšie porozumieť svetu okolo nás a učiť sa myslieť ako budúci globálne angažovaní, resp. zodpovední občania.

Globálne vzdelávanie realizujeme:

- v rámci učebných osnov jednotlivých predmetov, najmä slovenský jazyk, prvouka, prírodoveda, dejepis, občianska výchova, biológia, geografia,
- prostredníctvom aktivít projektov „Zelená škola“, Unicef: „Škola priateľská deťom“ , „Škola podporujúca zdravie“,
- rovesníckym vzdelávaním (nástenky, relácie v školskom rozhlase, prezentácie,...) ,
- organizovaním besied.

6.10 Čitateľská gramotnosť (CGT)

Čitateľská gramotnosť je charakterizovaná ako „schopnosť porozumieť písanému textu, premýšľať o ňom a používať ho na dosiahnutie vlastných cieľov, na rozvíjanie vlastných vedomostí a potenciálu a na aktívnu účasť v spoločnosti“. Čitateľská gramotnosť je základná kompetencia, bez ktorej nemožno dosahovať ďalšie kompetencie. Prelína sa s ďalšími oblasťami gramotnosti (prírodovedná, matematická, informačná, sociálna a ďalšie), preto je jej rozvoj veľmi dôležitý pri získavaní vedomostí, osvojovaní zručností, rozvíjaní schopností v ďalších vzdelávacích oblastiach.

Čitateľská gramotnosť je univerzálna technika, ktorá robí žiaka schopným nielen prečítať slová, vety a celé texty, ale aj pochopiť prečítané a ďalej s obsahom a získanými informáciami pracovať.

Cieľom rozvíjania čitateľskej gramotnosti je dosiahnuť u žiakov:

- plynulosť a dobrú techniku čítania,
- aktívnu slovnú zásobu,
- schopnosť porozumieť čítanému textu,
- schopnosť identifikovať informácie v texte, interpretovať informácie,
- schopnosť reprodukovať text, zapamätať si myšlienky textu,
- schopnosť kriticky analyzovať a hodnotiť prečítané, dedukovať na základe textu, utvoriť si úsudok,
- schopnosť logicky spájať súvislosti, vyvodiť hlavné myšlienky, poučenia, závery,

- schopnosť konštruovať myšlienky nad rámec textu a spájať ich v kontexte s predošlými poznatkami a vedomosťami,
- pozitívny vzťah k čítaniu a vnútornú potrebu čítať,
- čitateľské zvyklosti a postoje podporujúce celoživotné vzdelávanie.

Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti realizujeme vo väčšine vyučovacích predmetov v rámci práce s textom ako súčasťou aktívneho učenia sa žiakov, hlasného čítania, tichého čítania, vzájomného čítania / vo dvojiciach, v skupine/, odpovedí na otázky k textu, tvorby otázok k textu, rozprávania jeden druhému o prečítanom, napísania krátkej vlastnej reakcie na prečítané, dramatizácie prečítaného, tvorby projektov a prezentácií o prečítanom a pod.

Podľa učiva a edukačných cieľov vyberáme ako zdroj informácií nie len texty z učebníc, ale aj texty z rôznych iných zdrojov ako sú encyklopédie, krásna literatúra, časopisy, tlač, pracovné listy súvisiace s preberaným učivom, úlohy z celoslovenských testovaní, uvoľnené úlohy PISA a pod.

Ďalšími formami a prostriedkami, ktorými prispievame k rozvíjaniu čitateľskej gramotnosti sú:

- projektové dni: Európsky deň jazykov, Medzinárodný deň školských knižníc, Deň zdravej výživy, Záložka do knihy spája školy, Noc s literatúrou, Literárna čajovňa, ...
- školské kolá súťaží: Hviezdoslavov Kubín, Šaliarsky Maľko, Olympiáda zo SJL, Knižný Všedkovedko,
- zapájanie sa do literárno-tvorivých súťaží: Najkrajší list, Tvoríme vlastnú knihu, Detská rozprávková Žilina, Prečo mám rád slovenčinu, Prečo mám rád Slovensko, ...
- školské aktivity: Čitateľský maratón, Živá reťaz z kníh, Burza kníh, Starší žiaci čítajú mladším, Mladší žiaci čítajú škôlkarom,
- príprava programu, moderovanie programu pri príležitosti mimoškolských podujatí: besiedka pre starých rodičov, imatrikulácie prvákov, Mikuláš v škole, vianočná besiedka, besiedka ku Dňu matiek, Škola má talent, ...
- tvorba príspevkov do školskej ročenky,
- príprava relácií do školského rozhlasu,
- návšteva obecnej, krajskej knižnice,
- školská Knihobúdka,
- tvorba prezentácií k rôznym témam, besedy, kvízy,
- krúžky záujmovej činnosti (mediálny krúžok, Divadelný krúžok).

6.11 Finančná gramotnosť (FIG)

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému

jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Cieľom rozvíjania finančnej gramotnosti je prostredníctvom vhodných foriem a metód realizovania tém Národného štandardu finančnej gramotnosti:

Človek vo sfére peňazí

Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca

Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Úver a dlh

Sporenie a investovanie

Riadenie rizika a poistenie

dosiahnuť u žiakov získanie potrebných kompetencií (vybrané poznatky, zručnosti a skúsenosti) z oblasti finančnej gramotnosti:

- *posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb,*
- *používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách,*
- *porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny,*
- *vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu,*
- *organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti,*
- *udržanie výhodnosti, požičkovanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu,*
- *aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi,*
- *používanie primeraných stratégií riadenia rizík,*

ktoré sa prejavia v schopnosti aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach.

Na I. stupni

V rámci témy: **Človek vo sfére peňazí** získajú žiaci schopnosti:

Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia:

- pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty,
- opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb.

Pochopia vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou:

- zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti,
- rozlíšiť na príkladoch zo svojho okolia, čo znamená byť bohatý alebo chudobný.

Osvoja si, čo znamená žiť hospodárne:

- uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí - domácnosti, škole, obci .

V rámci témy: **Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí** získajú žiaci schopnosti:

Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia:

- uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov.

Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov:

- uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný,
- opísať zdroje finančných informácií.

Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ:

- navrhnúť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov:

- zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti.
- stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach:

- uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie dostať k nepovolaným osobám,
- opísať možné dôsledky odhalenia vybraných osobných informácií.

Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov.

- uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch,
- jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

V rámci témy: **Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca** získajú žiaci schopnosti:

Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby:

- pomenovať osobné a rodinné potreby.

Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti:

- opísať vzťah povolanie – zamestnanie,
- vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote vo všeobecnosti.

Identifikovať zdroje osobných príjmov:

- opísať svoju predstavu, čo sú osobné príjmy človeka.

V rámci témy: **Plánovanie a hospodárenie s peniazmi** získajú žiaci schopnosti:

Vypracovať osobný finančný plán:

- roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti.

Popísať spôsob používania rôznych metód platenia:

- opísať, za čo všetko rodičia v domácnosti platia,
- vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí), uviesť príklady použitia hotovostného a bezhotovostného platobného styku,
- vyhľadať trendy bezhotovostných operácií.

Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe:

- porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch,
- uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe.

Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu:

- opísať na jednoduchých príkladoch význam vzájomnej pomoci a charitatívnych aktivít.

V rámci témy: **Úver a dlh** získajú žiaci schopnosti:

Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov:

- vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava,
- zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu.

Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zdĺžením alebo ako ich zvládnuť:

- porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí,
- opísať, aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec,
- opísať postup, ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú vec,
- mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov,

- vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

V rámci témy: **Sporenie a investovanie** získajú žiaci schopnosti:

Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite:

- opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť.

Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov:

- uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu - zamerať sa aj na nemateriálnu stránku.

V rámci témy: **Riadenie rizika a poistenie** získajú žiaci schopnosti:

Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie:

- uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti.

Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením:

- vysvetliť, prečo sa ľudia potrebujú poistiť,
- na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

Na II. stupni

V rámci témy: **Človek vo sfére peňazí** získajú žiaci schopnosti:

Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia:

- vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb,
- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou:

- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze,
- demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu - z pohľadu ľudskej práce a peňazí .

Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne:

- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

V rámci témy: **Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí** získajú žiaci schopnosti:

Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia:

- uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom,
- argumentovať na príkladoch úspešných jednotlivcov plánovanie vlastnej profesijnej cesty.

Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov:

- uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch,
- opísať základné typy bankových produktov.

Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ:

- vymedziť korupciu ako porušenie zákona (trestný čin),
- vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí,
- uviesť príklady podvodov súvisiacich so zneužívaním verejných zdrojov.

Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov:

- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority,
- zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia,
- stanoviť si kroky na dosiahnutie krátkodobých finančných cieľov.

Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach:

- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií,
- zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií,
- vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov:

- vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu,
- charakterizovať pojem finanční spotrebiteľia,
- uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov,
- uviesť príklady falšovaných tovarov (fejkov).

V rámci témy: **Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca** získajú žiaci schopnosti:

Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby:

- vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny,
- vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti:

- identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní,
- porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami,
- uviesť príklad úspešných jedincov v ekonomickej oblasti.

Identifikovať zdroje osobných príjmov:

- vysvetliť pojem mzda - hrubá, čistá,
- uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora).

V rámci témy: **Plánovanie a hospodárenie s peniazmi** získajú žiaci schopnosti:

Kompetencie - nadobudnuté schopnosti:

Vypracovať osobný finančný plán:

- vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov,
- rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky ,
- opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - mýňanie, sporenie a spoluúčasť,
- diskutovať o prvkoch osobného rozpočtu, (príjmy, výdavky a úspory),
- zostaviť rozpočet domácnosti,
- poznať typy rozpočtov a ich odlišnosti (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny,
- vypočítať percentuálny podiel pripadajúci na hlavné kategórie výdavkov v rámci mesačného rodinného rozpočtu,
- charakterizovať hlavné prvky jednoduchého závetu.

Popísať spôsob používania rôznych metód platenia:

- charakterizovať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií,
- opísať moderné spôsoby platenia,
- rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné), podľa technológie (s magnetickým prúžkom a čipom) a podľa spôsobu prevedenia (embosované, neembosované, virtuálne),
- nájsť informácie z internetu o rôznych virtuálnych menách,
- charakterizovať funkciu elektropeňažných inštitúcií,

- uviesť príklady použitia hotovostného a bezhotovostného platobného styku,
- vyhľadať trendy bezhotovostných operácií.

Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe:

- opísať tvorbu ceny ako súčasť nákladov, zisku, DPH,
- zhodnotiť vplyv ponuky a dopytu na tvorbu ceny a jej zmeny,
- uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze,
- opísať spôsob rozhodovania pri sporení a míňaní finančných prostriedkov,
- kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.

Vysvetliť daňový a odvodový systém:

- vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu,
- uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní,
- použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy.

Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu:

- analyzovať súvislosť filantropie s osobným rozpočtom,
- opísať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách.

V rámci témy: **Úver a dlh** získajú žiaci schopnosti:

Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov:

- zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru,
- aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie,
- identifikovať platený a prijatý úrok,
- vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky,
- analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a význam nákupov na úver.

Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zdĺžením alebo ako ich zvládnuť:

- vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi,
- uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov,
- zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov:

- uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov,
- identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie.

V rámci témy: **Sporenie a investovanie** získajú žiaci schopnosti:

Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite:

- uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu,
- opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a strednodobé ciele,
- vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“,
- vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie,

Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov:

- vysvetliť, ako sa môže meniť hodnota investície.

Zhodnotiť investičné alternatívy:

- uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom,
- uviesť spôsoby využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti).

Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi:

- opísať úlohu Fondu ochrany vkladov,

- opísať rozdiel medzi pobočkou zahraničnej banky a dcérskou spoločnosťou.

V rámci témy: **Riadenie rizika a poistenie** získajú žiaci schopnosti:

Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie:

- popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť,
- diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením.,
- uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením:

- vysvetliť základný účel verejného poistenia,
- charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Charakterizovať komerčné poistenie:

- vysvetliť podstatu a význam poistenia,
- rozoznať jednotlivé hlavné typy poistenia motorových vozidiel,
- uviesť príklady, na ktoré sa vzťahuje havarijné poistenie vozidla a povinné zmluvné poistenie vozidla,
- vysvetliť rozdiel medzi poistením bytu, resp. domu a poistením jeho zariadenia.

Finančnú gramotnosť realizujeme predovšetkým implimentáciou cieľov a obsahu do jednotlivých predmetov, v súlade s možnosťami jednotlivých predmetov tak, aby vyučovanie bolo pre žiakov zaujímavé a blízke reálnemu životu. Druhou formou sú projektové dni (dva za školský rok) na vybrané témy s uplatnením integrovaného vyučovania a modelovaním reálnych situácií.

III. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

Vnútny systém hodnotenia kvality zameriame na tri základné oblasti:

1. hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov
2. hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. hodnotenie školy

Všetky ukazovatele budú vyhodnocované na zasadnutiach pedagogických rád a sumárne výsledky budú zahrnuté v Správe o výchovno-vzdelávacích výsledkoch za daný školský rok a vždy budú vyhodnotené aj na koncoročnej pedagogickej rade.

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v Základnej škole Dolná Tižina je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom/zákonným zástupcom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky.

Súčasťou každého hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami žiakov. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať podľa § 55 zákona č. 245/2008 (Školský zákon). Okrem sumatívnych výsledkov sa sústredíme na rozpracovanie formatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia. Zároveň pri hodnotení budeme vychádzať z Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva tento metodický pokyn:

Zásady hodnotenia

Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo a má právo dozvedieť sa spôsob a výsledok hodnotenia.

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou, slovným hodnotením alebo kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia. O spôsobe hodnotenia jednotlivých vyučovacích predmetov rozhodne riaditeľ školy (ďalej len „riaditeľ“) po prerokovaní v pedagogickej rade. Klasifikácia je jednou z foriem hodnotenia, ktorej výsledky sa vyjadrujú určenými piatimi stupňami. Na vysvedčeniach s klasifikáciou sa slovný komentár za príslušný polrok nedopĺňa. Slovné hodnotenie je jednou z foriem hodnotenia, ktorého výsledky v jednotlivých predmetoch prípravného ročníka, nultého ročníka, prvého ročníka až štvrtého ročníka sa vyjadrujú slovne štyrmi stupňami; vysvedčenie so slovným hodnotením sa môže doplniť slovným komentárom za príslušný polrok.

Kombinácia klasifikácie a slovného hodnotenia je forma hodnotenia, pri ktorej sa výsledky niektorých vyučovacích predmetov vyjadrujú stupňom klasifikácie a niektoré sa vyjadrujú slovne. Kombinované hodnotenie sa odporúča využiť aj v rámci toho istého predmetu, pri prechode zo slovného hodnotenia na klasifikáciu. Postupne učiteľ dopĺňa slovné komentáre známku, a tak pripravuje žiakov na zmenu kvantifikátora.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie:

priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,

celkové hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo

vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

Pri hodnotení žiaka sa posudzujú získané kompetencie v súlade s učebnými osnovami a schopnosť ich využívať v oblastiach:

komunikačných schopností, najmä ústne a písomné spôsobilosti,
čitateľskej gramotnosti,
jazykových schopností v štátnom jazyku, v materinskom jazyku, v cudzích jazykoch,
digitálnych kompetencií,
matematickej gramotnosti a prírodných vied,
sociálnych kompetencií,
multikultúrnych kompetencií,
manuálnych zručností a ich využití v praktických cvičeniach,
umeleckých a psychomotorických schopností,
analýzy problémov a schopnosti ich riešenia,
osobnostných vlastností ako porozumenie, znášanlivosť, tolerancia, priateľstvo,
kontrolovania a regulovania svojho správania, ochrany svojho zdravia a životného prostredia a etických princípov.

Získavanie podkladov na hodnotenie

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:
sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (referáty, denníky, projekty, sebahodnotiace listy, dotazníky, pozorovania, portfóliá) - súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone, analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami, rozhovormi so žiakom a so zákonným zástupcom žiaka.

Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období.

Učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď.

Výsledky hodnotenia písomných a grafických prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní.

Písomné práce a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok.

Pravidelným rozvrhnutím hodnotiacich činností zabráni preťažovaniu žiaka. Písomné práce archivuje do konca príslušného školského roka.

Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môže žiak robiť len jednu skúšku uvedeného charakteru.

Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu sú:

známky alebo slovné hodnotenie za ústne odpovede,

známky alebo slovné hodnotenie za písomné práce, didaktické testy, grafické práce,

praktické práce, pohybové činnosti,

posúdenie prejavov žiaka podľa čl. 1 ods. 8.

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami

Hodnotenie prospechu

1 – výborný,

2 – chválitebný,

3 – dobrý,

4 – dostatočný,

5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové

kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Prospech z jednotlivých vyučovacích predmetov sa na vysvedčení pre prvý stupeň základnej školy uvádza arabskou číslicou, označujúcou klasifikačný stupeň, pre druhý stupeň sa vypíše slovom.

Prospech z jednotlivých vyučovacích predmetov sa na vysvedčení pre prípravný ročník, nultý ročník, prvý ročník až štvrtý ročník základnej školy môže **hodnotiť slovné** stupňami:

dosiahol veľmi dobré výsledky,
dosiahol dobré výsledky,
dosiahol uspokojivé výsledky,
dosiahol neuspokojivé výsledky.

Dosiahol veľmi dobré výsledky

Žiak je tvorivý a iniciatívny, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, dokáže vyjadriť veku primerané postoje, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov. Žiak vie vyhľadávať a využívať informácie, jeho myslenie je kritické, dokáže hľadať vlastné riešenia, uplatňovať osvojené kľúčové kompetencie, účinne si organizuje svoju prácu a je schopný samostatne pracovať po predchádzajúcom návode učiteľa. Pri riešení úloh pohotovo uplatňuje logické operácie, číta s porozumením súvislé texty, funkčne využíva matematické vedomosti a zručnosti. V presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov a pojmov a vo vzťahu medzi nimi má nepodstatné medzery. Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh samostatne, s minimálnymi odchýlkami. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú veľmi dobré, originálne.

Dosiahol dobré výsledky

Žiak sa snaží byť tvorivý, iniciatívny, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré s miernou podporou učiteľa aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Osvojenú slovnú zásobu dokáže používať pri komunikácii, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Číta s porozumením, pri riešení úloh uplatňuje logiku. Občas potrebuje usmernenie a motiváciu k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu. Jeho ústny aj písomný prejav je menej presný a výstižný. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Kvalita výsledkov činností žiaka je dobrá.

Dosiahol uspokojivé výsledky

Žiak nerozširuje svoju tvorivosť, chýba mu iniciatívnosť, priemerne si osvojuje poznatky a zákonitosti podľa učebných osnov. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú nedostatky. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, zdržanlivý pri vyjadrovaní svojich postojov, podlieha stereotypu. Čítať s porozumením dokáže len s pomocou učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti nedostatky. Grafický prejav je málo estetický. Žiak často potrebuje usmernenie svojej práce, kvalita výsledkov jeho činností je uspokojivá.

Dosiahol neuspokojivé výsledky

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, nedokáže ich využívať. Prejavuje slabšie vyjadrovacie schopnosti, nespĺňa kritériá pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Pri využívaní poznatkov potrebuje sústavnú pomoc. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti podstatné nedostatky, grafický prejav je na nízkej úrovni. Žiak nedokáže uspokojivo pracovať, kvalita výsledkov jeho činností je neuspokojivá.

Súčasťou vysvedčenia prípravného ročníka, nultého ročníka a prvého až štvrtého ročníka môže byť slovný komentár za každý polrok, v ktorom je súhrn zhodnotenia vedomostí, zručností, návykov a postojov žiaka. Obsah slovného komentára nesmie obsahovať negatívne odsudzujúce výroky, aby nepôsobil deštruktívne, ale vždy konštruktívne a povzbudzujúco, má byť zameraný na pozitívnu motiváciu k ďalšiemu vzdelávaniu s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka.

Celkové hodnotenie žiaka prípravného ročníka, nultého ročníka, prvého ročníka základnej školy sa na konci prvého polroka a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje:

prospel (a)

neprospel (a).

Celkové hodnotenie žiaka druhého ročníka až deviateho ročníka základnej školy sa na konci prvého polroka a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje:

prospel (a) s vyznamenaním,

prospel (a) veľmi dobre,

prospel (a),

neprospel(a).

Pri vypisovaní pedagogickej dokumentácie (triedna kniha, triedny výkaz, katalógový list žiaka) sa môžu používať skratky uvedené v prílohe č. 1.

Žiak prospel s vyznamenaním, ak ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nemá prospech horší ako chválitebný, priemerný stupeň prospechu z povinných vyučovacích predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je veľmi dobré; ak pri slovnom hodnotení ani v jednom vyučovacom predmete nedosiahol horšie hodnotenie ako „dosiahol dobré výsledky“ a jeho správanie je veľmi dobré.

Žiak prospel veľmi dobre, ak ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nemá stupeň prospechu horší ako dobrý, priemerný stupeň prospechu z povinných predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je veľmi dobré; ak pri slovnom hodnotení ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nedosiahol horšie hodnotenie ako „dosiahol uspokojivé výsledky“ a jeho správanie je veľmi dobré.

Žiak prospel, ak nemá stupeň prospechu nedostatočný ani v jednom povinnom vyučovacom predmete; ak pri slovnom hodnotení ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nebol hodnotený ako „dosiahol neuspokojivé výsledky“.

Žiak neprospel, ak má z niektorého povinného vyučovacieho predmetu aj po opravnej skúške stupeň nedostatočný; ak pri slovnom hodnotení z niektorého povinného vyučovacieho predmetu aj po opravnej skúške bol hodnotený ako „dosiahol neuspokojivé výsledky“.

Žiakovi, ktorý je v niektorom vyučovacom predmete neklasifikovaný (nehodnotený), sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvádza namiesto klasifikačného stupňa alebo slovného hodnotenia slovo:

absolvoval, ak sa žiak aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese daného predmetu alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval,

neabsolvoval, ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti, a preto sa na vyučovacom predmete ospravedlnene nezúčastňoval,

neabsolvoval, ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa; celkové hodnotenie takého žiaka je neprospel.

Hodnotenie žiaka v náhradnom termíne

Ak pre závažné objektívne príčiny nemožno žiaka hodnotiť v riadnom termíne v prvom polroku, žiak sa za prvý polrok nehodnotí. Riaditeľ určí na jeho hodnotenie náhradný termín, a to spravidla tak, aby sa hodnotenie žiaka mohlo vykonať najneskôr do dvoch mesiacov po skončení prvého polroka. Za hodnotenie žiaka zodpovedá príslušný vyučujúci predmetu.

Ak pre závažné objektívne príčiny nemožno hodnotiť žiaka na konci druhého polroka, riaditeľ určí na jeho hodnotenie náhradný termín, a to tak, aby sa hodnotenie žiaka vykonalo spravidla v poslednom týždni augusta.

Opravné skúšky

Žiak, ktorý má na konci druhého polroka najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov prospech nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky v slovnom hodnotení, alebo vyučovací predmet neabsolvoval a neprospeš, môže na základe rozhodnutia riaditeľa vykonať z týchto predmetov opravnú skúšku.

Obsah a formu opravnej skúšky žiaka, ktorý na konci druhého polroka je hodnotený neabsolvoval a neprospeš v niektorom vyučovacom predmete, určí riaditeľ po prerokovaní v pedagogickej rade.

Opravnú skúšku môže vykonať aj žiak, ktorého prospech na konci prvého polroka je nedostatočný najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov, ktoré sa vyučujú len v prvom polroku.

Termín opravných skúšok určí riaditeľka školy tak, aby sa opravné skúšky: podľa odseku 1 vykonali najneskôr do 31. augusta; žiakovi, ktorý zo závažných dôvodov nemôže prísť vykonať opravnú skúšku v určenom termíne, možno povoliť vykonanie opravnej skúšky najneskôr do 15. septembra a žiakovi, ktorý bol hodnotený podľa čl. 5 odseku 2, najneskôr do 15. októbra, podľa odseku 3 vykonali najneskôr do rokovania pedagogickej rady o hodnotení za druhý polrok.

Žiak, ktorý bez závažných dôvodov nepríde na opravnú skúšku, sa hodnotí z vyučovacieho predmetu, z ktorého mal vykonať opravnú skúšku, stupňom prospechu nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky.

O opravnej skúške sa vyhotoví protokol o komisionálnej skúške, dátum vykonania skúšky a jej výsledok sa zaznamenajú do triedneho výkazu alebo katalógového listu žiaka.

Komisionálna skúška

Žiak sa hodnotí podľa výsledkov komisionálnej skúšky, ak:

je skúšaný v náhradnom termíne,
vykonáva opravnú skúšku,
o preskúšanie požiada zákonný zástupca,
sa preskúšanie koná na podnet riaditeľa,
je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy,
plní osobitný spôsob školskej dochádzky,
má povolené individuálne vzdelávanie,
ukončuje vzdelávanie na získanie stupňa vzdelania.

Žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie na základe odporúčania všeobecného lekára pre deti a dorast z dôvodu zdravotného znevýhodnenia, komisionálnu skúšku nevykonáva. Pedagogický zamestnanec, ktorý zabezpečuje vzdelávanie žiaka, štvrtročne predkladá riaditeľovi školy písomnú správu o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti so žiakom, na základe ktorej po prerokovaní v pedagogickej rade školy sa vykoná hodnotenie prospechu žiaka. Písomná správa o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti žiaka obsahuje:

údaje identifikujúce žiaka,

hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka, návrh hodnotenia.

Ak má zákonný zástupca žiaka pochybnosti o správnosti hodnotenia v jednotlivých predmetoch na konci prvého polroka a druhého polroka, môže do troch pracovných dní odo dňa získania výpisu hodnotenia za prvý polrok alebo do troch pracovných dní odo dňa vydania vysvedčenia, požiadať riaditeľa o vykonanie komisionálnej skúšky žiaka; ak je vyučujúcim riaditeľ, o preskúšanie žiaka možno požiadať príslušný orgán miestnej štátnej správy v školstve. Preskúšať žiaka nemožno, ak bol v hodnotiacom období z tohto vyučovacieho predmetu hodnotený na základe komisionálnej skúšky.

Preskúšanie sa uskutoční neodkladne v termíne, ktorý určí riaditeľ školy. Ak pre neprítomnosť žiaka nemožno preskúšanie uskutočniť v tomto termíne, nemožno žiaka ďalej preskúšavať. Výsledok preskúšania, ktorý je konečný, oznámi riaditeľ zákonnému zástupcovi žiaka. Ďalšie preskúšanie žiaka je neprípustné. Na požiadanie zákonného zástupcu žiaka môže byť zákonný zástupca prítomný na komisionálnom preskúšaní svojho dieťaťa po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy.

Žiakovi, ktorý sa vzdeláva v škole mimo územia Slovenskej republiky, vzdeláva sa v škole zriadenej iným štátom na území Slovenskej republiky, vzdeláva sa individuálne v zahraničí alebo žiak, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole a dosiahol v niektorom predmete prospech nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky, sa umožní vykonať opravnú skúšku v súlade s čl. 6.

Hodnotenie správania

Správanie žiaka sa hodnotí týmito stupňami:

- veľmi dobré,
- uspokojivé,
- menej uspokojivé,
- neuspokojivé.

Stupeň 1 (veľmi dobré)

Žiak dodržiava pravidlá správania a ustanovenia školského poriadku a len ojedinele sa dopúšťa menej závažných previnení.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žiak porušuje jednotlivé pravidlá školského poriadku, je prístupný výchovnému pôsobeniu a usiluje sa svoje chyby napraviť.

Stupeň 3 (menej uspokojivé)

Žiak závažne porušuje pravidlá správania a školský poriadok alebo sa dopúšťa ďalších previnení.

Stupeň 4 (neuspokojivé)

Žiak sústavne porušuje pravidlá správania a školský poriadok, zámerne narúša korektné vzťahy medzi spolužiakmi a závažnými previneniami ohrozuje ostatných žiakov a zamestnancov školy.

Kritériom na hodnotenie správania je dodržiavanie pravidiel správania žiaka a školského poriadku počas hodnotiaceho obdobia. Učitelia pritom využívajú najmä pozitívnu motiváciu.

Správanie žiaka sa hodnotí so zreteľom na vekové osobitosti podľa týchto požiadaviek: pochvaly a iné ocenenia sa udeľujú za mimoriadny prejav aktivity a iniciatívy, za záslužný alebo statočný čin; návrh na udelenie pochvaly alebo iného ocenenia sa prerokuje v pedagogickej rade, opatrenie na posilnenie disciplíny žiaka sa ukladá po objektívnom prešetrení za závažné alebo opakované previnenie proti školskému poriadku, ktoré spravidla predchádza zníženiu stupňa zo správania; podľa závažnosti previnenia sa ukladá niektoré z opatrení, najmä napomenutie od triedneho učiteľa, pokarhanie od triedneho učiteľa, pokarhanie od riaditeľa školy.

Hodnotenie správania žiaka navrhuje triedny učiteľ po prerokovaní s učiteľmi, ktorí v triede vyučujú a schvaľuje riaditeľ po prerokovaní v pedagogickej rade. Pochvaly a iné ocenenia, výchovné opatrenia sa zaznamenávajú v triednom výkaze alebo katalógovom liste žiaka. Udelenie zníženého stupňa zo správania sa odôvodní v triednom výkaze alebo katalógovom liste žiaka.

Hodnotenie správania začleneného žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (s poruchami pozornosti, s poruchami správania) sa posudzuje s prihliadnutím na jeho druh zdravotného znevýhodnenia v úzkej spolupráci so zariadením výchovného poradenstva a prevencie alebo so školským špeciálnym pedagógom a zákonným zástupcom žiaka.

Postup do vyššieho ročníka

Do vyššieho ročníka postupuje žiak, ktorý prospel.

Žiak, ktorý bol na konci druhého polroka hodnotený stupňom prospechu nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky z viac ako dvoch povinných vyučovacích predmetov, opakuje ročník.

Ročník opakuje aj žiak, ktorého nebolo možné hodnotiť ani v náhradnom termíne zo závažných objektívnych dôvodov, najmä zdravotných, dlhodobého pobytu v zahraničí. Žiak, ktorý neprospeľ v čase, keď plní povinnú školskú dochádzku, môže opakovať ročník len raz, vo výnimočných prípadoch, ak je to v prospech žiaka, aj viackrát.

Hodnotenie žiaka po prestupe na školu s iným vyučovacím jazykom

Žiak prvého ročníka základnej školy, ktorého materinský jazyk je iný ako vyučovacím jazykom navštevovanej základnej školy, sa hodnotí z vyučovacieho jazyka s prihliadnutím na úroveň prospechu z ostatných predmetov.

Po prestupe žiaka druhého až deviateho ročníka do školy s iným vyučovacím jazykom sa počas dvoch hodnotiacich období hodnotí najmenej takou úrovňou prospechu, ktorá zodpovedá prospechu z vyučovacieho jazyka na poslednom vysvedčení.

Po uplynutí dvoch hodnotiacich období od prestupu žiaka do školy s iným vyučovacím jazykom sa uplatňujú v ďalších dvoch hodnotiacich obdobiach z vyučovacieho jazyka miernejšie kritériá.

Pri hodnotení žiaka v prvom školskom roku a druhom školskom roku od prestupu žiaka do školy s iným vyučovacím jazykom, sa hodnotia jeho vecné vedomosti a nie úroveň jeho jazykovej správnosti.

Pri hodnotení detí cudzincov sa postupuje podľa odsekov 1 až 4.

2. Vnútroškový systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov je účinným nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších aktivít. Naša škola bude využívať štandardné spôsoby hodnotenia: formatívne a sumatívne. Formatívne hodnotenie použijeme na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania. Sumatívne hodnotenie použijeme na rozhodovanie. Budeme sledovať:

- celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, výsledky pedagogickej činnosti,
- kvalitu vykonávania pedagogickej činnosti,
- náročnosť výkonu pedagogickej činnosti, zabezpečenie vyučovania didaktickou technikou a výpočtovou technikou,
- dodržiavanie plnenia plánov PK, MZ,
- dodržiavanie plnenia plánov koordinátorov,
- hodnotenie žiakov počas vyučovacej hodiny s uplatnením sebahodnotenia žiaka,
- dodržiavanie MP č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov,
- vystupovanie a rečovú kultúru pedagogických zamestnancov,
- mieru osvojenia sa a využívanie profesijných kompetencií PZ, uplatňovanie didaktických zásad,
- mimoškolská činnosť, reprezentácia školy,
- príprava žiakov na predmetové súťaže a olympiády

Hodnotenie zamestnancov sa bude zakladať na týchto kritériách:

- na pozorovaní – hospitácií u vyučujúcich,
- na základe rozhovorov,
- úspešnosti žiakov, ktorí sa zúčastnia na vedomostných súťažiach a predmetových olympiádach a športových súťažiach (odborná príprava učiteľmi);
- na hodnotení výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.;
- na hodnotení pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy,
- na vzájomnom hodnotení učiteľov – vzorová otvorená hodina v 1. polroku ročníky 1. – 4. a v 2. polroku ročníky 5. – 9.
- hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti.

Riaditeľka školy raz ročne vyhodnocuje prácu pedagogických zamestnancov formou dotazníkov a osobným pohovorom. Učitelia sami musia vedieť adekvátne ohodnotiť svoju

činnosť, metódy, formy práce, dodržiavanie platnej legislatívy. Následne ohodnotí ich prácu riaditeľka školy, nasleduje pohovor s hodnoteným zamestnancom, celkové vyhodnotenie. Ročné hodnotenie zamestnanca je súčasťou jeho zložky.

3. Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je:

- aby žiaci a ich rodičia/zákonní zástupcovia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na nich kladené,
- aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje vytýčené ciele, ktoré sú na žiakov kladené v Štátnom vzdelávacom programe.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe a ich reálnosť a stupeň dôležitosti,
- posúdenie toho, ako škola spĺňa ciele, ktoré si stanovila vo svojom Školskom vzdelávacom programe, ktorý bol vypracovaný v súlade so Štátnym vzdelávacím programom,
- oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, vrátane návrhov a opatrení.

Pravidelne monitorujeme:

- podmienky na vzdelávanie,
- spokojnosť s vedením školy a učiteľmi,
- prostredie – klímu školy, klímu triedy,
- priebeh vzdelávania – vyučovací proces, metódy a formy vyučovania,
- priebeh vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- úroveň výsledkov vzdelávania na škole.

Kritériom pre nás je:

- umiestnenie žiakov na vybraných stredných školách
- spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov,
- kvalita výsledkov,
- prepojenosť života školy so životom obce, so širokou občianskou verejnosťou,
- reprezentácia školy v predmetových súťažiach, olympiádach, športových a umeleckých súťažiach.

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- analýza úspešnosti žiakov v certifikačných meraniach, súťažiach, olympiádach,
- spätná väzba od rodičov,
- SWOT analýza školy.

Výsledkom analytickej činnosti /zameranej na vnútro a okolie školy/ sú silné a slabé stránky našej školy, ako aj jej ďalšie šance /príležitosti/, či riziká.

SWOT analýza školy vznikla na základe dlhoročného pozorovania , z mnohých rozhovorov a diskusií s pedagógmi, s rodičmi a žiakmi.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - tradícia školy - kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci - potenciál v žiakoch - dobré výsledky žiakov v oblasti športu - výučba cudzích jazykov od 1. ročníka - mimoškolská činnosť - záujmová činnosť - prezentácia školy prostredníctvom školského časopisu a webstránky - pozitívne hodnotenie školy rodičmi - uplatňovanie moderných trendov výučby - podpora samostatnosti a tvorivosti žiakov - umiestnenie žiakov deviateho ročníka na strednej škole - úspešnosť absolventov v spoločnosti - zapájanie žiakov do rôznych súťaží a predmetových olympiád - umiestnenie žiakov v súťažiach - humanizácia výchovno-vzdelávacieho procesu vo vzťahu učiteľ – žiak - akceptácia vzdelávacích a výchovných zámerov školy zákonnými zástupcami školy 	<ul style="list-style-type: none"> - klíma na vyučovacích hodinách - vzťah učiteľ - žiak - vzťah učiteľ – zákonný zástupca - spolupráca rodičov so školou - vybavenosť odborných učební - nedostatok počítačovej a didaktickej techniky - slabá percentuálna úspešnosť vo výstupných testoch a previerkach - klesajúci záujem žiakov o vzdelanie - nedostatočná domáca príprava na vyučovanie - absencia školského psychológa - absencie školského pedagóga - neoplotený školský pozemok - neupravená bežecká trať - chýbajúce šatne - nezáujem pedagógov zapájať sa do projektov - nedostatok odborníkov na vyučovanie cudzích jazykov na I. stupni

Príležitosti	Riziká
<ul style="list-style-type: none"> - zavádzanie nových moderných metód a foriem vzdelávania - finančná podpora zriaďovateľa pri modernizácii školy - vybudovanie multifunkčného ihriska 	<ul style="list-style-type: none"> - demografická a populačná krivka, boj o žiaka - nevyhovujúce dopravné spojenia pre dochádzanie žiakov z okolitých obcí

<ul style="list-style-type: none"> - výmena osvetľovacích telies v učebniach - získavanie sponzorov pre celkový rozvoj a stabilitu školy - prezentácia školy aj formou webstránky, na stránkach krajského školského úradu, v televízii - možnosť získania finančných prostriedkov z grantov - zapojenie sa do výziev a projektov MŠ VV a Š SR - ďalšie vzdelávanie pedagógov - modernizácia vyučovacieho procesu - vybavenie odborných učební a kabinetných zbierok z financií získaných v rámci projektov, sponzorsky - primerané racionalizačné opatrenia 	<ul style="list-style-type: none"> - slabá motivácia žiakov dosahovať lepší prospech, sklízavanie do priemernosti a podpriemernosti - žiaci necítia zodpovednosť za poškodzovanie školského majetku a učebníc - nedostatočná spolupráca so zákonnými zástupcami žiakov - nedostatočná podpora rodičov v dosahovaní kvalitatívne lepších vzdelávacích výsledkov u svojich detí - strata elánu a motivácie učiteľov pracovať pri súčasnej situácii v školstve a nedostatočnom morálnom a finančnom ohodnotení - kreditový systém a systém ďalšieho vzdelávania učiteľov
--	---

IV. ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN

1. Školský učebný plán ISCED 1

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Skratka predmetu	Hodiny	Počet vyučovacích hodín za týždeň v ročníku				Spolu Hodín
				1.	2.	3.	4.	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	SJL	povinné voliteľné	8/1	6/2	6/1	6/2	26/6
	Anglický jazyk	ANJ	povinné voliteľné	0/1	0/1	3/0	3/0	6/2
Matematika a práca s informáciami	Matematika	MAT	povinné voliteľné	4/1	4/1	3/1	3/1	14/4
	Informatická výchova	IFV	povinné voliteľné	0/0	1/0	1/0	1/0	3/0
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda	PDA	povinné voliteľné	0/1	1/0	1/1	1/1	3/3
	Vlastiveda	VLA	povinné voliteľné	0/0	1/0	1/1	1/1	3/2
Človek a hodnoty	Etická výchova	ETV	povinné voliteľné	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0
	Náboženská výchova	NBV	povinné voliteľné	1/0	1/0	1/0	1/0	4/0
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	PVC	povinné voliteľné	0/0	0/0	0/0	1/0	1/0
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	VYV	povinné voliteľné	1/1	1/1	1/1	1/0	4/3
	Hudobná výchova	HUV	povinné voliteľné	1/0	1/0	1/0	1/0	4/0
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	TEV	povinné voliteľné	2/0	2/0	2/0	2/0	8/0
Povinné hodiny spolu				17	18	20	21	76
Voliteľné hodiny spolu				5	5	5	5	20
Spolu				22	23	25	26	96

1.1 Poznámky k učebnému plánu ISCED 1

Vychádzajúc z profilácie a zamerania školy využívame možnosť pridať k povinným predmetom zvýšenie počtu vyučovacích hodín bez rozšírenia obsahu učiva.

1.ročník

Slovenský jazyk a literatúra (SJL)

1. hodina spolu **9 hodín** – na zlepšenie a osvojenie si základov techniky čítania, k nácviku správneho a plynulého čítania s porozumením, ktoré by u žiakov vzbudzovali záujem k čítaniu detskej literatúry, k zlepšeniu písania diktovaných slov, odpisu a prepisu jednoduchých textov.

Prírodoveda (PDA)

1. hodina spolu **1 hodina** – z dôvodu rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírode, rozvoja schopností získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním.

Výtvarná výchova (VYV)

1. hodina spolu **2 hodiny** – zohľadňuje pomalé pracovné tempo žiakov 1. ročníka, pomáha k rozvíjaniu jemnej motoriky a pracovné zručnosti.

Matematika (MAT)

1. hodina spolu **5 hodín** – priestor pre rozvoj matematického myslenia a finančnej gramotnosti, potrebných pri riešení každodenných situácií.

Anglický jazyk (ANJ)

1. hodina spolu **1 hodina** – rozvoj základných komunikačných schopností v cudzom jazyku a osvojenie si jednoduchej slovnej zásoby na základe fonetiky.

2.ročník

Slovenský jazyk a literatúra (SJL)

1. hodina spolu **7 hodín** –väčší priestor na nácvik čítania s porozumením, rozvoj komunikačných a čitateľských zručností, ktoré by u žiakov vzbudzovali záujem k čítaniu detskej literatúry, k zlepšeniu písania diktovaných slov a odpisu jednoduchých textov a osvojenie si hláskoslovia.

Matematika (MAT)

1. hodina spolu **5 hodín** – priestor pre lepší rozvoj logického a abstraktného myslenia a aplikáciu matematických znalostí, finančnej gramotnosti v úlohách zameraných na praktický život.

Výtvarná výchova (VYV)

1. hodina spolu **2 hodiny** – rozvoj fantázie, predstavivosti, estetického cítenia, jemnej motoriky a pracovných zručností

Anglický jazyk (ANJ)

1. hodina - spolu **1 hodina** – rozvoj základných komunikačných schopností v cudzom jazyku a rozširovanie slovnej zásoby aj písomnou formou

3.ročník

Slovenský jazyk a literatúra (SJL)

1 hodina spolu **7 hodín** - rozvoj čitateľskej gramotnosti, priestor na nácvik čítania s porozumením, rozvoj komunikačných a čitateľských zručností, ktoré by u žiakov vzbudzovali záujem k čítaniu detskej literatúry, osvojenie si vybraných slov a slovných druhov na posilnenie gramatickej časti vzhľadom na zmeny v obsahu učiva

Matematika (MAT)

1 hodina spolu **4 hodiny** – potreba na utvrdenie a precvičovanie spojov malej násobilky a delilky. Viac priestoru pre slovné úlohy zamerané na praktický život, rozvoj logického myslenia a finančnej gramotnosti

Prírodoveda (PDA)

1 hodina spolu **2 hodiny** – priestor na tvorbu projektov, aplikácia úloh v praktickom živote, rozvoj biologickej a environmentálnej gramotnosti, rozvíjanie čitateľskej gramotnosti a práce s odbornými textami, spracovanie a prezentovanie projektov

Vlastiveda (VLA)

1 hodina spolu **2 hodiny** - priestor pre tvorbu projektov, rozvoj geografickej gramotnosti s dôrazom na posilnenie praktických tém: práca sa mapou, orientácia v miestnej krajine, určovanie svetových strán, práca s kompasom, spracovanie a prezentovanie projektov

Výtvarná výchova (VYV)

1 hodina spolu **2 hodiny** – rozvoj fantázie, predstavivosti, estetického cítenia a jemnej motoriky.

4.ročník

Slovenský jazyk a literatúra (SJL)

2 hodina spolu **8 hodín** - rozvoj jazykového prejavu, schopnosti argumentovať a efektívne pracovať s informáciami, posilnenie kvality komunikačnej spôsobilosti žiakov v ústnom a písomnom prejave /funkčne používať jazyk v komunikačných situáciách, osvojiť si verbálne aj neverbálne výrazové komponenty, utvrdzovanie náročného učiva v gramatickej časti, upevňovanie čitateľskej gramotnosti a čítania s porozumením.

Matematika (MAT)

1 hodina spolu **4 hodiny** – priestor na upevňovanie algoritmov písomného sčítovania, odčítavania, násobenia, delenia, veľkej násobilky, upevňovanie geometrickej časti učiva, rozvoj priestorového vnímania, riešenie aplikačných úloh a úloh na rozvoj špecifického matematického myslenia. Rozvíjanie schopnosti objavovať, pýtať sa, hľadať odpovede, ktoré vedú s systematizáciou poznatkov.

Prírodoveda (PDA)

1 hodina spolu **2 hodiny** - priestor na plnenie praktických úloh, zvyšovanie biologickej a environmentálnej gramotnosti, rozvíjanie čitateľskej gramotnosti a práce s odbornými textami, tvorba a prezentovanie vlastných projektov, precvičovanie a upevňovanie prírodovedného učiva s environmentálnymi prvkami.

Vlastiveda (VLA)

1 hodina spolu **2 hodiny** – tvorba a aplikácia projektov regionálnej výchovy, zvyšovanie geografickej gramotnosti s dôrazom na posilnenie praktických tém: práca sa mapou SR, spracovanie a prezentovanie projektov. Zážitkové spoznávanie jednotlivých oblastí Slovenska /rozvíjanie schopnosti objavovať, získavať zaujímavé informácie, následne ich triediť a využívať v kontextových situáciách/, rozvoj jednotlivých druhov funkčnej a komunikačnej kompetencie s možnosťou slovne a písomne prezentovať svoje skúsenosti

Delenie tried na skupiny

Žiakov delíme na skupiny podľa § 15 vyhlášky MŠ SR o základnej škole 320/2008 Z. z. podľa § 30 ods. 8 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2. Školský učebný plán ISCED 2

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Skratka predmetu	Hodiny	Počet vyučovacích hodn za týždeň v ročníku					Spolu hodín
				5.	6.	7.	8.	9.	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	SJL	povinné voliteľné	5/0	4/1	4/1	5/0	5/1	23/3
	Anglický jazyk	ANJ	povinné voliteľné	3/1	3/1	3/1	3/1	3/1	15/5
	Nemecký jazyk	NEJ	povinné voliteľné	0/0	1/0	1/0	1/0	1/1	4/1
Človek a príroda	Fyzika	FYZ	povinné voliteľné	0/0	1/0	1/1	1/1	2/0	5/2
	Chémia	CHE	povinné voliteľné	0/0	1/0	1/0	1/1	1/0	4/1
	Biológia	BIO	povinné voliteľné	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	5/5
Človek a spoločnosť	Dejepis	DEJ	povinné voliteľné	1/1	1/1	1/1	1/1	2/1	6/4
	Geografia	GEG	povinné voliteľné	1/1	1/0	1/0	1/1	1/1	5/3
	Občianska náuka	OBN	povinné voliteľné	0/0	1/0	1/0	1/0	1/0	4/0
Človek a hodnoty	Náboženská výchova	NBV	povinné voliteľné	1/0	1/0	1/0	1/0	0/1	4/1
	Etická výchova	ETV	povinné voliteľné	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0
Matematika a práca s informáciami	Matematika	MAT	povinné voliteľné	3/1	3/1	3/1	5/0	5/1	19/4
	Informatická výchova	INF	povinné voliteľné	0/1	1/0	1/0	0/0	0/0	2/1
Človek a svet práce	Svet práce	SEE	povinné voliteľné	0/0	0/0	0/0	1/0	0/0	1/0
	Technika	THD	povinné voliteľné	0/0	0/0	0/0	0/0	1/0	1/0
Umenia a kultúra	Výtvarná výchova	VYV	povinné voliteľné	1/0	1/0	1/0	0/1	0/0	3/1
	Výchova umením	VUM	povinné voliteľné	0/0	0/0	0/0	0/0	1/0	1/0
	Hudobná výchova	HUV	povinné voliteľné	1/0	1/0	1/0	0/0	0/0	3/0
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	TSV	povinné voliteľné	2/0	2/0	2/0	2/0	2/0	10/0
Povinné hodiny spolu				19	23	23	24	26	115
Voliteľné hodiny spolu				6	5	6	7	8	32
Spolu				25	28	29	31	33	147

2.1 Poznámky k učebnému plánu ISCED 2

Vychádzajúc z profilácie a zamerania školy My v Európe, Európa v nás využívame možnosť pridať k povinným predmetom zvýšenie počtu vyučovacích hodín bez rozšírenia obsahu učiva.

5. ročník

Matematika (MAT)

1 hodiny spolu **4 hodiny** – zvyšovanie matematickej gramotnosti v počítaní s prirodzenými číslami, účasť na matematických súťažiach Pytagoriáda, MF náboj, SEZAMKO, olympiádach, aplikácia vedomostí v praktických úlohách, rozvíjanie čitateľskej gramotnosti (čítanie s porozumením) - slovné úlohy, neúplné texty (tabuľky, grafy), získavať zručnosti pri práci s kalkulačkou. Využívanie edukačných programov.

Priebežná príprava žiakov na Celoplošné testovanie za účelom zvyšovania úspešnosti.

Informatika (INF)

1 hodina spolu **1 hodina** - vyplýva z profilácie školy, získavanie zručností pri práci s PC, zvyšovanie informatickej gramotnosti žiakov, tvorba jednoduchých projektov a prezentácií, získavanie a triedenie informácií z rôznych zdrojov, využívať vedomosti z iného predmetu na vypracovanie projektu, riešiť úlohy KORSEMU pomocou INTERNETU, zrovnoprávniť žiakov v možnosti pracovať s PC.

Anglický jazyk (ANJ)

1 hodina spolu **4 hodiny** – zohľadnenie náročnosti vyučovania vzhľadom na prechod žiakov na 2. stupeň, priestor na komunikáciu, čítanie a počúvanie s porozumením, možnosť práce s mimo učebnicovými textami a časopismi, pripravovať pre trh práce v zjednocujúcej sa Európe.

Dejepis (DEJ)

1 hodina spolu **2 hodiny** – vyplýva z nášho rozšíreného školského vzdelávacieho programu, snaha zvyšovať národné povedomie u žiakov, rozširovanie a prehĺbenie vedomostí z histórie o regionálnu výchovu, o kultúru a zvyky susediacich štátov, o ich dejiny. Konkrétne v piatom ročníku sme sa zamerali na Poľsko.

Biológia (BIO)

1 hodina spolu **2 hodiny** – vyplýva z nášho rozšíreného školského vzdelávacieho programu. Cieľom je rozšíriť učivo biológie o poznávanie fauny a flóry Poľska, porovnávať spoločné znaky slovenskej a poľskej prírody, venovať pozornosť ochrane a tvorbe životného prostredia.

Geografia (GEG)

1 hodina spolu **2 hodiny** – vyplýva z nášho rozšíreného školského vzdelávacieho programu. Žiaci si rozširujú obzor o a upevňujú vedomosti o jednotlivých štátoch Európskej únie. Zlepšenie orientácie a nadobudnutie zručností pri práci s mapou. Cieľom je poznať charakteristiky jednotlivých štátov. V piatom ročníku je to Poľsko, ich hospodárstvo, priemysel, poľnohospodárstvo.

6. ročník

Matematika (MAT)

1 hodina spolu **4 hodiny** - zvyšovanie matematickej gramotnosti v počítaní s desatinnými číslami (eurá, stupne Celzia, jednotky dĺžky a obsahu), účasť na matematických súťažiach Pytagoriáda, MF náboj, SEZAMKO, matematický Klokán, na olympiádach, aplikácia vedomostí v praktických úlohách, rozvíjanie čitateľskej gramotnosti (čítanie s porozumením) - slovné úlohy, neúplné texty (tabuľky, grafy), získavať zručnosti pri práci s kalkulačkou. Využívanie edukačných programov.

Slovenský jazyk a literatúra (SJL)

1 hodina spolu **5 hodín** - z dôvodu vyššieho širšieho rozsahu a náročnosti obsahu vyučovania, potreba väčšieho priestoru na upevnenie učiva a možnosť výhodnejšieho členenia jazykovej zložky na gramatiku, sloh, literatúru.

Anglický jazyk (ANJ)

1 hodina spolu **4 hodiny** – zohľadnenie náročnosti vyučovania anglického jazyka, anglickej gramatiky. Zvýšená dotácia hodín anglického jazyk dáva priestor na komunikáciu a konverzáciu, čítanie a počúvanie s porozumením, umožňuje pracovať s mimo učebnicovými textami a časopismi. Cieľom je pripravovať mladú generáciu pre potreby trhu práce v zjednocujúcej sa Európe.

Dejepis (DEJ)

1 hodina spolu **2 hodiny** – vyplýva z nášho rozšíreného školského vzdelávacieho programu, snaha zvyšovať národné povedomie u žiakov, rozširovanie a prehĺbenie vedomostí z histórie o regionálnu výchovu

Biológia (BIO)

1 hodina spolu **2 hodiny** – vyplýva z nášho rozšíreného školského vzdelávacieho programu. Cieľom je rozšíriť učivo biológie o poznávanie fauny a flóry Českej republiky, porovnávať spoločné znaky slovenskej a českej prírody, venovať pozornosť ochrane a tvorbe životného prostredia.

7. ročník

Matematika (MAT)

1 hodina spolu **4 hodiny** - zvyšovanie matematickej gramotnosti v počítaní so zlomkami, účasť na matematických súťažiach Pytagoriáda, MF náboj, SEZAM, olympiádach, aplikácia vedomostí v praktických úlohách, rozvíjanie čitateľskej gramotnosti (čítanie s porozumením) - slovné úlohy, neúplné texty (tabuľky, grafy), získavať zručnosti pri práci s kalkulačkou. Využívanie edukačných programov.

Slovenský jazyk a literatúra (SJL)

1 hodina spolu **5 hodín** - z dôvodu vyššieho širšieho rozsahu a náročnosti obsahu vyučovania, potreba väčšieho priestoru na upevnenie učiva a možnosť výhodnejšieho členenia jazykovej zložky na gramatiku, sloh, literatúru.

Anglický jazyk (ANJ)

1 hodina spolu **4 hodiny** – zohľadnenie náročnosti vyučovania anglického jazyka, anglickej gramatiky. Zvýšená dotácia hodín anglického jazyka dáva priestor na komunikáciu a konverzáciu, čítanie a počúvanie s porozumením, umožňuje pracovať s mimo učebnicovými textami a časopismi. Cieľom je pripravovať mladú generáciu pre potreby trhu práce v zjednocujúcej sa Európe.

Dejepis (DEJ)

1 hodina spolu **2 hodiny** – vyplýva z nášho rozšíreného školského vzdelávacieho programu, snaha zvyšovať národné povedomie u žiakov, rozširovanie a prehĺbenie vedomostí z histórie o regionálnu výchovu

Fyzika (FYZ)

1 hodina spolu **2 hodiny** - venovať väčší priestor riešeniu úloh z praktického života - teplota a teplo. Rozvíjať nadobudnuté zručnosti v práci s grafmi, čítanie grafov. Práca žiakov na jednoduchých projektoch v učive o premenách skupenstva, tepelných motoroch. Z experimentov vyvodzovať základné pravidlá. Zábavnou formou v učive o teplotných stupniciach využiť netradičné úlohy. Dostatočný priestor venovať práci s edukačnými programami.

Biológia (BIO)

1 hodina spolu **2 hodiny** – vyplýva z nášho rozšíreného školského vzdelávacieho programu. Cieľom je rozšíriť učivo biológie o poznávanie fauny a flóry Maďarska, porovnávať spoločné znaky slovenskej a maďarskej prírody, venovať pozornosť ochrane a tvorbe životného prostredia. Zdravotníctvo, zdravý životný štýl, choroby, úrazovosť v oboch krajinách.

8. ročník

Fyzika (FYZ)

1 hodina spolu **2 hodiny** - venovať väčší priestor riešeniu úloh z praktického života- optické javy, pôsobenie síl. Rozvíjať nadobudnuté zručnosti v práci s grafmi, čítanie grafov. Práca žiakov na jednoduchých projektoch v učive o zrkadlách a šošovkách. Z experimentov vyvodzovať základné pravidlá. Zábavnou formou v učive o skladaní síl využiť netradičné úlohy. Dostatočný priestor venovať práci s edukačnými programami.

Anglický jazyk (ANJ)

1 hodina spolu **4 hodiny** – zohľadnenie náročnosti vyučovania anglického jazyka, anglickej gramatiky. Zvýšená dotácia hodín anglického jazyka dáva priestor na komunikáciu a konverzáciu, čítanie a počúvanie s porozumením, umožňuje pracovať s mimo učebnicovými textami a časopismi. Cieľom je pripravovať mladú generáciu pre potreby trhu práce v zjednocujúcej sa Európe.

Dejepis (DEJ)

1 hodina spolu **2 hodiny** – vyplýva z nášho rozšíreného školského vzdelávacieho programu, snaha zvyšovať národné povedomie u žiakov, rozširovanie a prehĺbenie vedomostí z histórie o regionálnu výchovu.

Chémia (CHE)

1 hodina spolu **2 hodín** – v 8. ročníku sa preberá najdôležitejšie učivo anorganickej chémie, t. j. učivo o chemických prvkoch (vodík, kyslík, alkalické kovy, halogény) a chemických zlúčeninách (oxidy, halogenidy, kyseliny, hydroxidy, soli). Žiaci musia zvládnuť značky chemických prvkov aj názvoslovie chemických zlúčenín, tvorbu chemických vzorcov. Ďalej sa preberá príprava, vlastnosti a použitie základných chemických látok. Preto je časová dotácia 1 hod. chémie/týždeň nedostatočná.

Biológia (BIO)

1 hodina spolu **2 hodiny** – vyplýva z nášho rozšíreného školského vzdelávacieho programu. Cieľom je rozšíriť učivo biológie o poznávanie fauny a flóry Rakúska, porovnávať spoločné znaky slovenskej a rakúskej prírody, venovať pozornosť ochrane a tvorbe životného prostredia.

Geografia (GEG)

1 hodina spolu **2 hodiny** – vyplýva z nášho rozšíreného školského vzdelávacieho programu. Žiaci si rozširujú obzor o a upevňujú vedomosti o jednotlivých štátoch Európskej únie. Zlepšenie orientácie a nadobudnutie zručností pri práci s mapou. Cieľom je poznať charakteristiky jednotlivých štátov. V ôsmom ročníku je to Rakúsko, ich hospodárstvo, priemysel, poľnohospodárstvo.

Výtvarná výchova (VYV)

1 hodina spolu **1 hodina** – poskytnúť žiakom dostatočný priestor na sebvýjadrenie, na rozvoj fantázie a tvorivého ducha. Prebudiť v žiakoch záujem o kultúru a výtvarné umenie. Rozvíjať ich vkus, estetické cítenie, cit pre krásu. Podporiť ich individuálny výtvarný prejav.

9. ročník

Slovenský jazyk a literatúra (SJL)

1 hodina spolu **6 hodín** – poskytnutie dostatočného priestoru na opakovanie učiva druhého stupňa a prípravu žiakov na Testovanie 9.

Anglický jazyk (ANJ)

1 hodina spolu **4 hodiny** – zohľadnenie náročnosti vyučovania anglického jazyka, anglickej gramatiky. Zvýšená dotácia hodín anglického jazyka dáva priestor na komunikáciu a konverzáciu, čítanie a počúvanie s porozumením, umožňuje pracovať s mimo učebnicovými textami a časopismi. Cieľom je pripravovať mladú generáciu pre potreby trhu práce v zjednocujúcej sa Európe.

Nemecký jazyk (NEJ)

1 hodina spolu **2 hodiny** – zohľadnenie náročnosti vyučovania cudzích jazykov vzhľadom na vek žiakov. Poskytnutie dostatočného priestoru na komunikáciu v nemeckom jazyku, rozširovanie a obohacovanie slovnej zásoby, prelomenie komunikačnej bariéry. Práca s mimo učebnicovým materiálom.

Slovenský jazyk a literatúra (SJL)

1 hodina spolu **6 hodín** – poskytnutie dostatočného priestoru na opakovanie učiva druhého stupňa a prípravu žiakov na Testovanie 9.

Matematika (MAT)

1 hodina spolu **6 hodín** – poskytnutie dostatočného priestoru na opakovanie učiva druhého stupňa a prípravu žiakov na Testovanie 9.

Biológia (BIO)

1 hodina spolu **2 hodiny** – vyplýva z nášho rozšíreného školského vzdelávacieho programu. Cieľom je rozšíriť učivo biológie o poznávanie fauny a flóry Belgicka a Francúzska, porovnávať spoločné znaky slovenskej, belgickej a francúzskej prírody, venovať pozornosť ochrane a tvorbe životného prostredia.

DEJEPIS (DEJ)

1 hodina spolu **3 hodiny** – vytvorenie dostatočného priestoru na prebratie dôležitého učiva do hĺbky, na rozvíjanie kritického myslenia u žiakov predovšetkým formou diskusií so žiakmi a besied na aktuálne spoločenské problémy, s upozornením na historicko-spoločenské súvislosti, dopad histórie na súčasnosť.

Geografia (GEG)

1 hodina spolu **2 hodiny** – vyplýva z nášho rozšíreného školského vzdelávacieho programu. Žiaci si rozširujú obzor o a upevňujú vedomosti o jednotlivých štátoch Európskej únie. Zlepšenie orientácie a nadobudnutie zručností pri práci s mapou. Cieľom je poznať charakteristiky jednotlivých štátov. V deviatom ročníku sú to Francúzsko a Belgicko, ich hospodárstvo, priemysel, poľnohospodárstvo.

Náboženská výchova (NBV)

1 hodina spolu **1 hodina** – pridanie hodiny náboženskej výchovy vychádza priamo z potrieb žiakov a z výberu zákonných zástupcov, nakoľko občania z Dolnej Tižiny sú hlboko veriaci kresťania so silným náboženským cítením. Cieľom je v žiakoch upevňovať morálne hodnoty a etické zásady, rozvíjať kladnú stránku osobnosti žiaka, zmysel pre rodinu, spravodlivosť. Náboženská výchova svojím obsahom prispieva ku kladnému rozvoju celej spoločnosti.

Delenie tried na skupiny

Žiakov delíme na skupiny podľa § 15 vyhlášky MŠ SR o základnej škole 320/2008 Z. z. podľa § 30 ods. 8 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.